Załącznik nr 3 do wniosku o wszczęcie postępowania habilitacyjnego

AUTOREFERAT
PRZEDSTAWIAJĄCY OPIS KARIERY ZAWODOWEJ, DOROBKU ORAZ OSIĄGNIĘĆ W PRACY NAUKOWO-BADAWCZEJ, DYDAKTYCZNEJ I ORGANIZACYJNEJ

dr Krzysztof Kil

Kraków, październik 2026

Spis treści

1. Podstawowe dane ... 3
2. Posiadane dyplomy i stopnie naukowe ... 3
3. Informacja o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych ... 4
4. Omówienie osiągnięć, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.) ... 5
   4.1. Tytuł osiągnięcia naukowego ... 5
   4.2. Lista publikacji składających się na osiągnięcie naukowe ... 5
   4.3. Motywy podjęcia badań ... 8
   4.4. Cele, hipotezy i metody badawcze ... 10
   4.5. Przegląd kluczowego dorobku literatury przedmiotu w podziale na obszary problemowe cyklu ... 16
   4.6. Szczegółowa charakterystyka pozycji wchodzących w skład cyklu publikacji ... 20
   4.7. Kluczowe obszary wkładu cyklu w rozwój dyscypliny ekonomia i finanse ... 32
   4.8. Charakterystyka pozostałych osiągnięć naukowych ... 35
      4.8.1. Publikacje przed uzyskaniem stopnia doktora (2012-2016) ... 36
      4.8.2. Publikacje po uzyskaniu stopnia doktora (2017-2026), poza cyklem stanowiącym osiągnięcie habilitacyjne ... 45
5. Informacja o wykazywaniu się istotną aktywnością naukową realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej ... 54
   5.1. Informacje wprowadzające ... 54
   5.2. Staże badawcze w innych ośrodkach naukowych ... 54
   5.3. Współpraca naukowo-dydaktyczna o charakterze ciągłym z ośrodkami naukowymi w Polsce ... 56
   5.4. Realizacja projektów badawczych we współpracy z pracownikami innych ośrodków naukowych ... 57
   5.5. Prezentacja wyników badań na międzynarodowych i krajowych konferencjach naukowych oraz recenzje publikacji w międzynarodowych czasopismach naukowych ... 57
6. Informacja o osiągnięciach dydaktycznych, organizacyjnych oraz popularyzujących naukę lub sztukę ... 62
   6.1. Osiągnięcia dydaktyczne ... 62
   6.2. Osiągnięcia organizacyjne ... 72
   6.3. Popularyzacja nauki ... 74
7. Pozostałe informacje dotyczące aktywności naukowej - realizacja projektów badawczych, nagrody naukowe oraz cytowalność dorobku ... 76
   7.1. Realizacja projektów badawczych ... 76
   7.2. Nagrody naukowe ... 79
   7.3. Cytowalność dorobku ... 80
8. Literatura cytowana w autoreferacie (z wyłączeniem pozycji własnych) ... 81

1. Podstawowe dane

Imiona i nazwisko: Krzysztof Łukasz Kil

ORCID: 0000-0002-2575-7806
Scopus ID: 56606069100
Web of Science ID: V-7346-2018

E-mail: kilk@uek.krakow.pl

2. Posiadane dyplomy i stopnie naukowe

2017	**Stopień doktora nauk ekonomicznych w dyscyplinie finanse** Jednostka nadająca: Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, Wydział Finansów Tytuł pracy: „Stabilność finansowa banków spółdzielczych w Polsce w świetle pokryzysowych zmian regulacyjnych" Promotor: prof. dr hab. Ewa Miklaszewska Promotor pomocniczy: dr Marcin Idzik Recenzenci: prof. dr hab. Alfred Janc, prof. dr hab. Małgorzata Pawłowska Rozprawa została wyróżniona uchwałą Rady Wydziału (na podstawie wniosków z obydwu recenzji) oraz nagrodzona w konkursach: • Nagrodę Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego za najlepszą pracę doktorską z zakresu rynku finansowego (I miejsce); • Bankowego Funduszu Gwarancyjnego (BFG) na najlepszą pracę doktorską z zakresu stabilności systemu finansowego (II nagroda); • Prezesa GUS na najlepszą pracę doktorską z zakresu statystyki (II nagroda); • Krajowej Rady Spółdzielczej na najlepszą pracę doktorską lub habilitacyjną z zakresu spółdzielczości (I nagroda).
2015	**Dyplom ukończenia studiów doktoranckich** Studia stacjonarne III stopnia Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie Wydział Finansów (średnia ocen: 4,98)
2012	**Tytuł zawodowy magistra** Studia stacjonarne II stopnia

	Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, Wydział Ekonomii i Stosunków Międzynarodowych kierunek: Gospodarka i administracja publiczna Ocena końcowa: bardzo dobry (średnia ocen: 5,05)
2011	**Tytuł zawodowy magistra** Studia stacjonarne II stopnia Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, Wydział Finansów Kierunek: Finanse i rachunkowość Ocena końcowa: bardzo dobry (średnia ocen: 5,14)
2010	**Tytuł zawodowy licencjata** Studia stacjonarne I stopnia Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, Wydział Finansów Kierunek: Finanse i rachunkowość Ocena końcowa: bardzo dobry (średnia ocen: 4,94)
2009	**Tytuł zawodowy licencjata** Studia stacjonarne I stopnia Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, Wydział Ekonomii i Stosunków kierunek: Gospodarka i administracja publiczna (średnia ocen: 5,07)

W 2015 roku uzyskałem ponadto dyplom ukończenia Studium Doskonalenia Dydaktyki Akademickiej Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, a w 2021 roku certyfikat Tutora Akademickiego.

3. Informacja o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych

Od 1 października 2012 roku jestem zatrudniony w Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie (podstawowe miejsce pracy, dalej także jako UEK) na stanowiskach badawczo-dydaktycznych:

- w okresie od 1.10.2012 r. do 28.02.2018 r. na stanowisku asystenta;
- w okresie od 1.03.2018 roku na stanowisku adiunkta.

W ramach umów cywilnoprawnych prowadzę ponadto systematycznie zajęcia dydaktyczne i realizuję współpracę naukową z:

- Uniwersytetem Jagiellońskim w Krakowie (od 2015 roku);
- Uniwersytetem Rolniczym im. Hugona Kołłątaja w Krakowie (od 2019 roku).

Realizowałem także staże badawcze w ramach umów z:

- Politechniką Lwowską (zdalnie: 1.02.2019-31.07.2019 oraz 1.10.2025-31.12.2025);
- Szkołą Główną Handlową w Warszawie (1.02.2024-31.07.2024);
- Uniwersytetem LUMSA w Rzymie (24-28.07.2023);
- Lwowskim Instytutem Bankowości (29.09.2015-13.10.2015).

W ramach krótkookresowych aktywności o charakterze dydaktycznym realizowałem także zadania na rzecz:

- Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu (udział w pracach komisji Ogólnopolskiej Olimpiady Wiedzy o Finansach „Finansomania" od 2022 roku);
- Instytutu Badań Edukacyjnych Państwowego Instytutu Badawczego (członek zespołu eksperckiego reformy podstawy programowej przedmiotu biznes i zarządzanie).

Charakterystyka współpracy naukowej z innymi jednostkami naukowymi została szczegółowo przedstawiona w punkcie 5 autoreferatu.

4. Omówienie osiągnięć, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.)

4.1. Tytuł osiągnięcia naukowego

Jako osiągnięcie naukowe stanowiące istotny wkład w rozwój dyscypliny ekonomia i finanse przedkładam cykl powiązanych tematycznie publikacji naukowych opublikowanych w latach 2019-2026 pod wspólnym tytułem:

Odporność finansowa banków w krajach Unii Europejskiej w warunkach napięć makroekonomicznych oraz wyzwań regulacyjnych i technologicznych

4.2. Lista publikacji składających się na osiągnięcie naukowe

Cykl publikacji składa się z dwunastu prac naukowych opublikowanych przez wydawnictwa krajowe i zagraniczne. Czasopisma naukowe oraz wydawnictwa monografii zostały wpisane na listę Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Większość prac jest indeksowana w bazach Scopus i Web of Science.

1. **Kil, K**. (2026a). Credit Reporting Systems, Credit Risk and Access to Credit: Evidence from European Union Countries. Finanse i Prawo Finansowe, 3(51), 237-274. https://doi.org/10.18778/2391-6478.3.51.10 (40 p. MNiSW).

Mój wkład wynosi 100% (praca jednoautorska) i obejmuje: sformułowanie hipotez badawczych, przegląd literatury, zestawienie i weryfikację zbioru danych (ACCIS, Bank Światowy, EBC, Eurostat), konstrukcję zmiennych opisujących systemy wymiany informacji kredytowej, dobór i estymację modeli GMM-SYS oraz modeli z efektami losowymi, interpretację wyników i wnioski, redakcję maszynopisu oraz zmiany po recenzjach.

2. **Kil, K**., & Kozińska, M. (2026). Loan portfolio quality and structure: implications for bank insolvency risk and crisis management tools. Bank i Kredyt, 57(5), 521-540. https://doi.org/10.5604/01.3001.0055.9215 (70 p. MNiSW; indeksacja Scopus); SJR 0,158; SNIP 0,344.

Mój wkład wynosi 50% i obejmuje: konceptualizację badań, częściowe opracowanie przeglądu literatury, przygotowanie i weryfikację zbioru danych dla 1446 banków, wizualizację danych, dobór metod i estymację modeli panelowych dla Z-score, opracowanie i sprawdzenie wyników oraz ich interpretację, wnioski i podsumowanie. Redakcja pierwszej wersji maszynopisu, zmiany po recenzjach.

3. **Kil, K.** (2026b). Bezpieczeństwo finansowe i rentowność europejskiej bankowości, W: E. Miklaszewska, **K. Kil**, R. Ciukaj, & B. Balawejder, Burzliwe czasy: wpływ niepewności, ryzyka i szoków zewnętrznych na stabilność banków w UE w latach 2008-2025 (s. 99-134). Wydawnictwo Poltext. (20 p. MNiSW).

Mój wkład to autorski rozdział nr 5 (100%, s. 99-134) obejmujący badania literaturowe i estymację modeli panelowych oraz współudział w przygotowaniu publikacji obejmujący konceptualizację badań zaprezentowanych w całej monografii, współudział w procesie przygotowania wstępu i zakończenia monografii z podsumowaniem całości zrealizowanych badań (25%).

4. Miklaszewska, E., **Kil, K.,** & Ciukaj, R. (2025). The Impact of Nonperforming Loan Restructuring Programs in the European Union Following the Global Financial Crisis. W: E. Scannella & J. Williams (red.), Trends, Issues, and Challenges in Banking and Finance: Financial and Non-Financial Risks, Corporate Governance, and Regulation (s. 215-236). Palgrave Macmillan. https://doi.org/10.1007/978-3-031-96066-6_10 (20 p. MNiSW, indeksacja Scopus, Web of Science).

Mój wkład wynosi 33,33% i obejmuje: konceptualizację badań, częściowe opracowanie przeglądu literatury, współudział w konstrukcji indeksu NPL_RII i jego składników oraz przygotowaniu i weryfikacji zbioru danych dla 1457 banków, wizualizację danych, dobór i estymację dynamicznych modeli panelowych GMM-SYS, opracowanie i sprawdzenie wyników oraz ich interpretację, wnioski i podsumowanie. Redakcja pierwszej wersji maszynopisu, zmiany po recenzjach.

5. **Kil, K**., & Miklaszewska, E. (2025). Wpływ systemów gwarancji depozytów na stabilność banków - doświadczenia okresów niestabilności systemowej. Bezpieczny Bank, 1(98), 9-33. https://doi.org/10.26354/bb.1.1.98.2025 (40 p. MNiSW).

Mój wkład wynosi 50% i obejmuje: konceptualizację badań, częściowe opracowanie przeglądu literatury, przygotowanie i weryfikację zbioru danych o parametrach DGS i stabilności sektorów bankowych, wizualizację danych, dobór i estymację modeli panelowych GMM-SYS dla pięciu miar stabilności, opracowanie i sprawdzenie wyników oraz ich interpretację, wnioski i podsumowanie. Redakcja pierwszej wersji maszynopisu, zmiany po recenzjach.

6. **Kil, K**. (2024). Bank stability, performance and access to credit in the CEE Region; Public debt, access to credit and bank stability in the CEE countries - the results of panel data regression. W: **K. Kil,** E. Miklaszewska, & N. Moysova Kyoseva, Public Debt, Financial Stability and Access to Bank Credit: Evidence from Central and East European Countries (s. 52-84). Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie (40 p. MNiSW).

Mój wkład to dwa autorskie rozdziały nr 4 i 5 (100%, s. 52-84), w których oszacowano dziewięć modeli panelowych dla 256 banków z 10 krajów, oraz współudział w konceptualizacji badań całej monografii i przygotowaniu wstępu i zakończenia z podsumowaniem badań (34%).

7. Miklaszewska, E., **Kil, K**., & Idzik, M. (2022). Digital Transformation in Banking: Customer Preferences, Bank Attitudes, and Performance. W: P. Kalmi, T. Auvinen, & M. Järvenpää (red.), Responsible Finance and Digitalization: Implications and Developments (s. 99-122). Routledge. https://doi.org/10.4324/9781003144427-9 (75 p. MNiSW, indeksacja Scopus, Web of Science).

Mój wkład wynosi 33,33% i obejmuje: konceptualizację badań, częściowe opracowanie przeglądu literatury, udział w tworzeniu kwestionariusza ankietowego, połączenie danych ankietowych z danymi finansowymi 71 banków i ich weryfikację, wizualizację danych, dobór metod i estymację modeli panelowych z efektami losowymi, opracowanie wyników oraz ich interpretację, współpracę w opracowaniu wniosków i podsumowania. Redakcja tekstu oraz zmiany po recenzjach.

8. Miklaszewska, E., **Kil, K**., & Idzik, M. (2021). How the COVID-19 Pandemic Affects Bank Risks and Returns: Evidence from EU Members in Central, Eastern, and Northern Europe. Risks, 9(10), 1-22. https://doi.org/10.3390/risks9100180 (70 p. MNiSW, indeksacja Scopus, Web of Science); JIF_{2025} 1,8; SJR 0,398; SNIP 0,931.

Mój wkład wynosi 33,33% i obejmuje: konceptualizację badań, częściowe opracowanie przeglądu literatury, udział w tworzeniu kwestionariusza ankietowego, połączenie danych ankietowych z danymi finansowymi 106 banków i ich weryfikację, obliczenie miary MLPS, wizualizację danych, dobór metod i estymację modeli panelowych, opracowanie i sprawdzenie wyników oraz ich interpretację, współpracę przy formułowaniu wniosków i podsumowania. Redakcja pierwszej wersji maszynopisu, zmiany po recenzjach.

9. Ciukaj, R., & **Kil, K**. (2020a). Determinants of Polish Co-operative Banks' Financial Liquidity in the Post-Crisis Perspective. Finance a Uver - Czech Journal of Economics and Finance, 70(4), 350-372. https://doi.org/10.32065/CJEF.2020.04.04 (70 p. MNiSW, indeksacja Scopus, Web of Science); JIF_{2020} 0,792; JIF_{2025} 0,8; SJR 0,246; SNIP 0,466.

Mój wkład wynosi 50% i obejmuje: konceptualizację badań, częściowe opracowanie przeglądu literatury, przygotowanie i weryfikację danych dla 350 banków spółdzielczych, wizualizację danych, dobór metod i estymację dynamicznych modeli GMM-SYS dla wskaźników płynności według wielkości banków, opracowanie i sprawdzenie wyników oraz ich interpretację, wnioski i podsumowanie. Redakcja pierwszej wersji maszynopisu, zmiany po recenzjach.

10. Miklaszewska, E., **Kil, K**., & Pawłowska, M. (2020). Is Reputational Risk Important for Bank Performance? Evidence from CEE-11 Countries. Argumenta Oeconomica, 2(45), 31-51. https://doi.org/10.15611/aoe.2020.2.02 (70 p. MNiSW, indeksacja Scopus, Web of Science); JIF_{2020} 0,368; JIF_{2025} 0,7; SJR 0,14; SNIP 0,352.

Mój wkład wynosi 33,33% i obejmuje: konceptualizację badań, częściowe opracowanie przeglądu literatury, przygotowanie i weryfikację zbioru danych dla 42 banków giełdowych, współudział w konstrukcji wskaźnika ryzyka reputacyjnego SRS, sprawdzenie wyników estymacji modeli GMM dla MLPS i ROE oraz wsparcie w ich interpretacji, wnioski i podsumowanie. Redakcja pierwszej wersji maszynopisu, zmiany po recenzjach.

11. Ciukaj, R., & **Kil, K**. (2020b). Determinants of the Non-Performing Loan Ratio in the European Union Banking Sectors with a High Level of Impaired Loans. Economics and Business Review, 6(1), 22-45. https://doi.org/10.18559/ebr.2020.1.2 (70 p. MNiSW, indeksacja Scopus, Web of Science); JIF_{2025} 2,0; SNIP 0,286.

Mój wkład wynosi 50% i obejmuje: konceptualizację badań, częściowe opracowanie przeglądu literatury, współpracę w przygotowaniu i weryfikacji zbioru danych dla 629 banków, wizualizację danych, dobór metod i estymację modeli z efektami ustalonymi odrębnie dla banków komercyjnych i spółdzielczych, opracowanie i sprawdzenie wyników oraz ich interpretację, wnioski i podsumowanie. Redakcja pierwszej wersji maszynopisu, zmiany po recenzjach.

12. Miklaszewska, E., & **Kil, K.** (2019). Skuteczność rozwiązań i mechanizmów stabilizujących banki systemowo ważne w krajach Unii Europejskiej w okresie pokryzysowym - próba oceny. Bank i Kredyt, 50(2), 173-194. http://bankikredyt.nbp.pl/content/2019/02/BIK_02_2019_03.pdf (70 p. MNiSW; indeksacja Scopus); SJR 0,106; SNIP 0,223.

Mój wkład wynosi 50% i obejmuje: konceptualizację badań, częściowe opracowanie przeglądu literatury, współpracę w weryfikacji danych dla 73 banków objętych pomocą i grupy kontrolnej, wizualizację danych, obliczenie MLPS i Z-score, dobór metody porównania ich zmian przed i po interwencji, opracowanie i sprawdzenie wyników oraz ich interpretację, wnioski i podsumowanie. Redakcja pierwszej wersji maszynopisu, wprowadzanie zmian po recenzjach.

4.3. Motywy podjęcia badań i luka badawcza

Globalny kryzys finansowy 2007-2009, kryzys zadłużeniowy strefy euro, pandemia COVID-19, napięcia geopolityczne związane z konfliktem w Ukrainie oraz epizod niestabilności systemowej w USA w 2023 roku (upadłości Silicon Valley Bank, Signature Bank i First Republic Bank) były pięcioma kolejnymi, odmiennymi wstrząsami, które w ciągu niespełna dwóch dekad wielokrotnie testowały odporność banków i systemów finansowych w krajach Unii Europejskiej. Każdy z tych szoków uwypuklał inny wymiar wrażliwości banków.

Kryzys z lat 2007-2009 ujawnił w szczególności słabości zarządzania ryzykiem kredytowym i niedostateczną kapitalizację banków (zwłaszcza dużych, *too big to fail* - TBTF) oraz wysoki poziom ryzyka systemowego; kryzys zadłużeniowy podkreślił silne sprzężenie zwrotne między kondycją finansów publicznych a stabilnością banków; pandemia COVID-19 implikowała szok pochodzący spoza sektora finansowego, przyspieszając jednocześnie transformację cyfrową; czynniki geopolityczne związane z wojną w Ukrainie istotnie zwiększyły wrażliwość banków na ryzyko stopy procentowej, a kryzys 2023 roku wykazał, że nawet banki średniej wielkości mogą stać się przedmiotem gwałtownego runu i przyczyną niestabilności systemowej, niezależnie od formalnego braku statusu instytucji ważnej systemowo.

Wspólną cechą tych doświadczeń jest to, że za każdym razem o odporności finansowej banków w warunkach szoków decydowały: poziom i jakość ich wyposażenia kapitałowego, skuteczność polityki kredytowej, efektywność zarządzania poszczególnymi kategoriami ryzyka bankowego (w szczególności kredytowego i płynności) oraz zdolność do utrzymania rentowności.

Za podjęciem badań w obszarze odporności finansowej banków w krajach Unii Europejskiej, zawartych w niniejszym cyklu, przemawiało kilka kluczowych przesłanek. W pierwszej kolejności należy wskazać, że mimo dużego zainteresowania po kryzysie 2007-2009 problematyką odporności finansowej banków (co szczegółowo omówiono w punkcie 4.5. autoreferatu w podziale na obszary problemowe cyklu), część mechanizmów dotyczących oddziaływania czynników makroekonomicznych, technologicznych, regulacyjnych i mikroekonomicznych pozostaje słabo rozpoznana, zwłaszcza w przypadku gospodarek Europy Środkowo-Wschodniej, tj. grupy krajów o odmiennej strukturze systemu finansowego, poziomie rozwoju gospodarczego i doświadczeniach transformacyjnych niż kraje „trzonu" strefy euro. Prace 6, 8, 9 i 10 stanowią formę wypełnienia tej luki, poprzez analizę determinant odporności banków komercyjnych i spółdzielczych w tym regionie.

Ważną przesłanką podjęcia badań była również obserwacja, że kolejne szoki występujące w otoczeniu banków w krajach Unii Europejskiej (COVID-19, wojna w Ukrainie, kryzys bankowy w USA z 2023 r.) w istotny sposób zmieniły także znaczenie poszczególnych kategorii ryzyka bankowego. W pracach 3, 5, 6 i 8 wykazano, w jaki sposób turbulencje te oddziaływały na komponenty odporności finansowej banków komercyjnych i spółdzielczych oraz całych sektorów bankowych. Poprzez realizację badań wykazano, że siła i kierunek tych zależności są silnie zróżnicowane w zależności od lokalizacji geograficznej działalności, modelu biznesowego banku oraz konstrukcji instytucjonalnej sieci bezpieczeństwa finansowego.

Ponadto reformy regulacyjne wdrożone po 2008 r., obejmujące m.in. implementację zapisów Bazylei III i jej modyfikacji (w krajach UE wprowadzane w ramach CRD/CRR), unię bankową, mechanizm *resolution* (BRRD/SRMR), programy restrukturyzacji portfeli kredytów zagrożonych oraz modyfikację systemów gwarantowania depozytów i zarządzania kryzysowego (CMDI), wciąż budzą kontrowersje co do ich rzeczywistej skuteczności. W pracach 4, 5 i 12 zaprezentowano wyniki analiz dotyczących wybranych założeń tych reform, odnoszące się do tez o ich skuteczności formułowanych w debacie publicznej.

Ważnym czynnikiem motywującym do rozszerzenia zakresu badań nad determinantami odporności finansowej banków był także brak w literaturze jednoznacznego stanowiska w zakresie roli architektury infrastruktury informacyjnej rynku kredytowego (systemów wymiany informacji kredytowej). Kompletność agregowanych danych i model instytucjonalny mogą istotnie różnicować skuteczność zarządzania ryzykiem kredytowym oraz dostępność finansowania w Unii Europejskiej. Badania w tym zakresie uwzględniono w publikacji 1.

Istotną przesłanką podjęcia badań była także obserwacja, że transformacja cyfrowa i towarzyszący jej często wzrost poziomu ryzyka reputacyjnego, stały się nowymi, równoległymi wobec tradycyjnego ryzyka kredytowego, rynkowego, operacyjnego i płynności, czynnikami konkurencyjności i wiarygodności banków. Na tej problematyce skupiono się w pracach 7 i 10. Rezultatem badań była identyfikacja ujemnego związku między poziomem reputacji (mierzonym indeksem SRS) a odpornością finansową banków oraz nierównomiernego rozłożenia korzyści z cyfryzacji między bankami dużymi i małymi (w tym spółdzielczymi).

Uwzględniając omówione przesłanki oraz analizę dotychczasowego dorobku badawczego, zidentyfikowana i sformułowana została przeze mnie luka badawcza. Z przeglądu literatury (pkt 4.5) wynika, że wpływ szoków makroekonomicznych, zmian regulacyjnych i transformacji cyfrowej na banki analizowano dotąd głównie w ujęciach cząstkowych -

odrębnie dla stabilności, rentowności, efektywności zarządzania ryzykiem kredytowym (jakości portfela kredytowego) lub podaży kredytu, zazwyczaj w obrębie jednej grupy czynników. Badania uwzględniające kilka komponentów jednocześnie (pkt 4.5) koncentrują się zaś na ogół na pojedynczym źródle szoku (polityka niskich stóp procentowych, pandemia COVID-19). W dotychczasowych badaniach brakuje natomiast kompleksowych ocen, które:

- na podstawie spójnej miary odporności finansowej, obejmującej wszystkie jej komponenty, porównywałyby znaczenie czynników makroekonomicznych, regulacyjnych, technologicznych i mikroekonomicznych w kształtowaniu odporności finansowej banków;
- uwzględniałyby kontekst kolejnych zróżnicowanych napięć makroekonomicznych, wynikających z globalnego kryzysu finansowego lat 2007-2009, kryzysu zadłużeniowego krajów strefy euro, następstw pandemii COVID-19, materializacji ryzyka geopolitycznego konfliktu w Ukrainie oraz niestabilności systemowej w USA w 2023 roku;
- oceniałyby skuteczność instrumentów regulacyjnych wypracowanych po 2008 r. (restrukturyzacja kredytów zagrożonych, resolution i pomoc publiczna, systemy gwarantowania depozytów, systemy wymiany informacji kredytowej) na poziomie sektorów bankowych i pojedynczych banków nie tylko w odniesieniu do stabilności, lecz także rentowności i dostępności kredytu;
- uwzględniałyby zróżnicowanie regionalne krajów Unii Europejskiej (zwłaszcza Europy Środkowo-Wschodniej) oraz specyfikę modelu biznesowego banków spółdzielczych.

  Cykl publikacji stanowi próbę wypełnienia wskazanej luki.

4.4. Cele, hipotezy i metody badawcze

Na potrzeby realizowanych badań oraz w niniejszym autoreferacie, przyjąłem autorską definicję odporności finansowej, zgodnie z którą jest to utrzymywanie przez bank stabilności finansowej (wypłacalności) i efektywności procesu zarządzania ryzykiem, przy zachowaniu zdolności do budowania rentowności i finansowania potrzeb kredytowych gospodarki w warunkach szoków zewnętrznych. Przyjęta definicja nawiązuje do ujęć stosowanych w literaturze przedmiotu i dokumentach instytucji nadzorczych, łączących odporność banków zarówno z adekwatnością kapitałową i jakością zarządzania ryzykiem, jak i ze zdolnością do generowania wyniku finansowego oraz utrzymania finansowania gospodarki w warunkach szoków (IMF, 2019; Caparusso, Lewrick, Tarashev, 2023; Borsuk, Budnik, Volk, 2020; Elderson, 2025).

W odpowiedzi na zidentyfikowaną lukę badawczą jako główny cel cyklu przyjęto identyfikację i ocenę wpływu czynników makroekonomicznych, regulacyjnych,

technologicznych oraz mikroekonomicznych (związanych z modelem biznesowym instytucji kredytowych) na odporność finansową banków działających w krajach Unii Europejskiej w warunkach powtarzających się napięć gospodarczych. Cel główny został zoperacjonalizowany w postaci czterech celów szczegółowych, odpowiadających czterem komplementarnym obszarom problemowym badań prowadzonych w ramach cyklu:

- Cel szczegółowy 1: ocena wpływu czynników makroekonomicznych (koniunktury i wstrząsów systemowych) oraz wybranych parametrów polityki gospodarczej (w tym poziomu i struktury zadłużenia publicznego oraz implementacji podatku bankowego) na odporność finansową banków w krajach Unii Europejskiej oraz identyfikacja zróżnicowania siły i kierunku oddziaływania między komponentami odporności: stabilnością, skutecznością zarządzania ryzykiem, rentownością i dostępem do kredytu.
- Cel szczegółowy 2: ocena skuteczności instrumentów polityki regulacyjno-nadzorczej (programów restrukturyzacji kredytów zagrożonych, mechanizmu resolution) oraz roli architektury systemów wymiany informacji kredytowej i parametrów konstrukcyjnych systemów gwarantowania depozytów w kształtowaniu odporności finansowej banków.
- Cel szczegółowy 3: ocena wpływu transformacji cyfrowej na odporność finansową banków komercyjnych i spółdzielczych oraz identyfikacja nowych kanałów ryzyka systemowego związanych z digitalizacją sektora bankowego.
- Cel szczegółowy 4: ocena wpływu wewnętrznych (mikroekonomicznych) charakterystyk banków (wielkości, płynności, struktury przychodów, modelu biznesowego) oraz reputacji postrzeganej przez interesariuszy na ich odporność finansową.

Uwzględniając zakres zdefiniowanych celów przyjęto cztery główne hipotezy badawcze, syntetyzujące hipotezy szczegółowe i założenia badawcze sformułowane w poszczególnych pracach wchodzących w skład cyklu:

- H1: Pogorszenie koniunktury makroekonomicznej oraz narastanie zadłużenia publicznego obniżają odporność finansową banków w krajach Unii Europejskiej, przy czym siła i kierunek tej zależności różnią się między komponentami odporności finansowej: stabilnością, rentownością, efektywnością zarządzania ryzykiem oraz dostępem do kredytu bankowego.
- H2: Wpływ instrumentów polityki regulacyjno-nadzorczej na odporność finansową banków jest zróżnicowany względem etapu interwencji regulacyjnej - polityka restrukturyzacji kredytów zagrożonych oraz architektura systemów wymiany informacji kredytowej istotnie kształtują jakość portfela kredytowego i dostęp do

kredytu, natomiast konstrukcja systemów gwarantowania depozytów nie wykazuje bezpośredniego wpływu na stabilność banków.

- H3: Transformacja cyfrowa oddziałuje na odporność finansową banków dwukierunkowo - poprawia rentowność i efektywność operacyjną, lecz jednocześnie zwiększa podatność banków na nowe kanały ryzyka systemowego, w tym ryzyko związane z cyfrowym odpływem depozytów.
- H4: Odporność finansowa banków zależy istotnie od wewnętrznych (mikroekonomicznych) charakterystyk banku (wielkości, płynności, struktury przychodów, modelu biznesowego) oraz reputacji postrzeganej przez interesariuszy, przy uwzględnieniu cech otoczenia makroekonomicznego i regulacyjnego.

Realizację celu głównego, celów szczegółowych cyklu oraz celów poszczególnych publikacji przedstawionych w cyklu a także wnioskowanie w ramach postawionych hipotez badawczych przeprowadzono z wykorzystaniem kilku uzupełniających się metod i technik badawczych. Analiza opisowa pozwoliła na określenie przedmiotu badań oraz wstępną identyfikację kluczowych zależności między zmiennymi charakteryzującymi stabilność i rentowność banków, politykę kredytową i efektywność procesu zarządzania ryzykiem, a także na porównanie odporności banków i sektorów bankowych badanych krajów w kolejnych podokresach (m.in. w publikacjach 2, 3, 11). Metoda krytycznej analizy literatury przedmiotu umożliwiła systematyzację dorobku naukowego oraz aktualnego stanu wiedzy na temat związków pomiędzy komponentami odporności finansowej banków oraz kluczowych determinant zmian jej poziomu. Na tej podstawie ustalono uzasadnienie celowości i oryginalności podjętego tematu badawczego oraz użyteczności przeprowadzonych badań własnych, wzbogacających istniejącą wiedzę w tym zakresie. W ramach analiz empirycznych zawartych w publikacjach wchodzących w skład cyklu wykorzystano następujące narzędzia badawcze[1]:

- dynamiczne modele danych panelowych estymowane uogólnioną metodą momentów w wersji systemowej (Generalized Method of Moments, GMM-SYS), wraz z testami diagnostycznymi autokorelacji Arellano-Bonda (AR(1), AR(2)) oraz Sargana;
- statyczne modele danych panelowych z efektami stałymi (fixed effects model, FEM), wraz z testem Hausmana;

[1] Szczegółowa charakterystyka metod badawczych dla poszczególnych publikacji została zaprezentowana w części 4.6. autoreferatu, a syntetyczne zestawienie z uwzględnieniem weryfikowanych hipotez zaprezentowano w tabeli 1.

- statyczne modele danych panelowych z efektami losowymi (random effects model, REM), wraz z testem Hausmana;
- analizę porównawczą wskaźników w szeregu czasowym (analiza przed/po interwencji);
- studia przypadków (case study);
- badania ankietowe (kwestionariusze skierowane do kadry zarządzającej banków oraz ich klientów);
- zagregowane współautorskie miary syntetyczne (indeksy)[2], w tym:
  - wielokryterialny indeks odporności finansowej banków MLPS[3],
  - indeks intensywności restrukturyzacji portfela kredytów zagrożonych NPL_RII,
  - wskaźnik ryzyka reputacyjnego z perspektywy interesariuszy SRS.

Wielokryterialny indeks odporności finansowej MLPS jest sumą punktów przyznanych bankowi w pięciu obszarach: rentowności kapitału własnego (ROE), udziału kredytów w aktywach (L/A), relacji kosztów do dochodów (C/I), stabilności (Z-score[4]) oraz jakości portfela kredytowego (NPL), będącej miarą efektywności procesu zarządzania ryzykiem kredytowym. Dany jest wzorem 1.

$$\mathrm{MLPS}_{i,t} = s_{ROE} + s_{L/A} + s_{C/I} + s_{Z} + s_{NPL} \quad (1)$$

gdzie s_k oznacza punktację wskaźnika k, ustaloną w sposób względny: wartości każdego wskaźnika dzielone są na decyle w całej próbie, odrębnie dla każdego roku; decyle powyżej mediany otrzymują punkty od +1 do +5, a poniżej mediany - od -1 do -5 dla wskaźników o charakterze stymulant (ROE, L/A, Z-score), natomiast dla destymulant (C/I, NPL) znaki są odwrócone. MLPS przyjmuje wartości od −25 do +25, a wyższa wartość oznacza lepszą odporność banku na tle próby w danym roku.

Wskaźnik ryzyka reputacyjnego z perspektywy interesariuszy SRS (Stakeholder Reputation Score) jest sumą punktów w trzech wymiarach odpowiadających perspektywie: uczestników rynku (ocena ratingowa), klientów (dynamika depozytów) i inwestorów (stopa zwrotu z akcji). Wyznacza się go zgodnie ze wzorem 2.

$$\mathrm{SRS}_{i,t} = s_{RAT} + s_{DEP} + s_{RET} \quad (2)$$

[2] Konstrukcja współautorskich miar syntetycznych przedstawiono została zgodnie z ich opisem w publikacjach cyklu (MLPS - publikacje 8 i 12; SRS - publikacja 10; NPL_RII - publikacja 4). Przyjęto oznaczenia: i - bank, c - kraj, t - rok.

[3] Indeks MLPS w poszczególnych publikacjach jest określany także jako miara długookresowej stabilności lub efektywności skorygowanej o ryzyko. Zróżnicowanie nazewnictwa nie wpływa jednak na jego wartość poznawczą z perspektywy odporności finansowej banków.

[4] Indeks Z-score, stanowiący jeden z komponentów MLPS, wyrażono jako $Z_i = \frac{\mathrm{ROA}_{i,t}+\mathrm{CAR}_{i,t}}{\sigma(\mathrm{ROA}_i)}$, gdzie ROA oznacza średnią stopę zwrotu z aktywów, CAR - relację kapitałów własnych do aktywów, a σ(ROA) - odchylenie standardowe ROA w badanym okresie

gdzie s_{RAT} oznacza punktację średniej oceny ratingowej banku (skala 1-16, z korektą ±0,5 pkt za perspektywę ratingu), s_{DEP} - punktację rocznej dynamiki bieżących depozytów sektora niefinansowego, a s_{RET} - punktację rocznej stopy zwrotu z akcji banku (skorygowanej o splity i dywidendy). Punktację w każdym wymiarze ustalono analogicznie jak dla MLPS (decyle w całej próbie w danym roku, mediana = 0, od −5 do +5), wobec czego SRS przyjmuje wartości od −15 do +15, a wyższa wartość oznacza wyższą reputację banku.

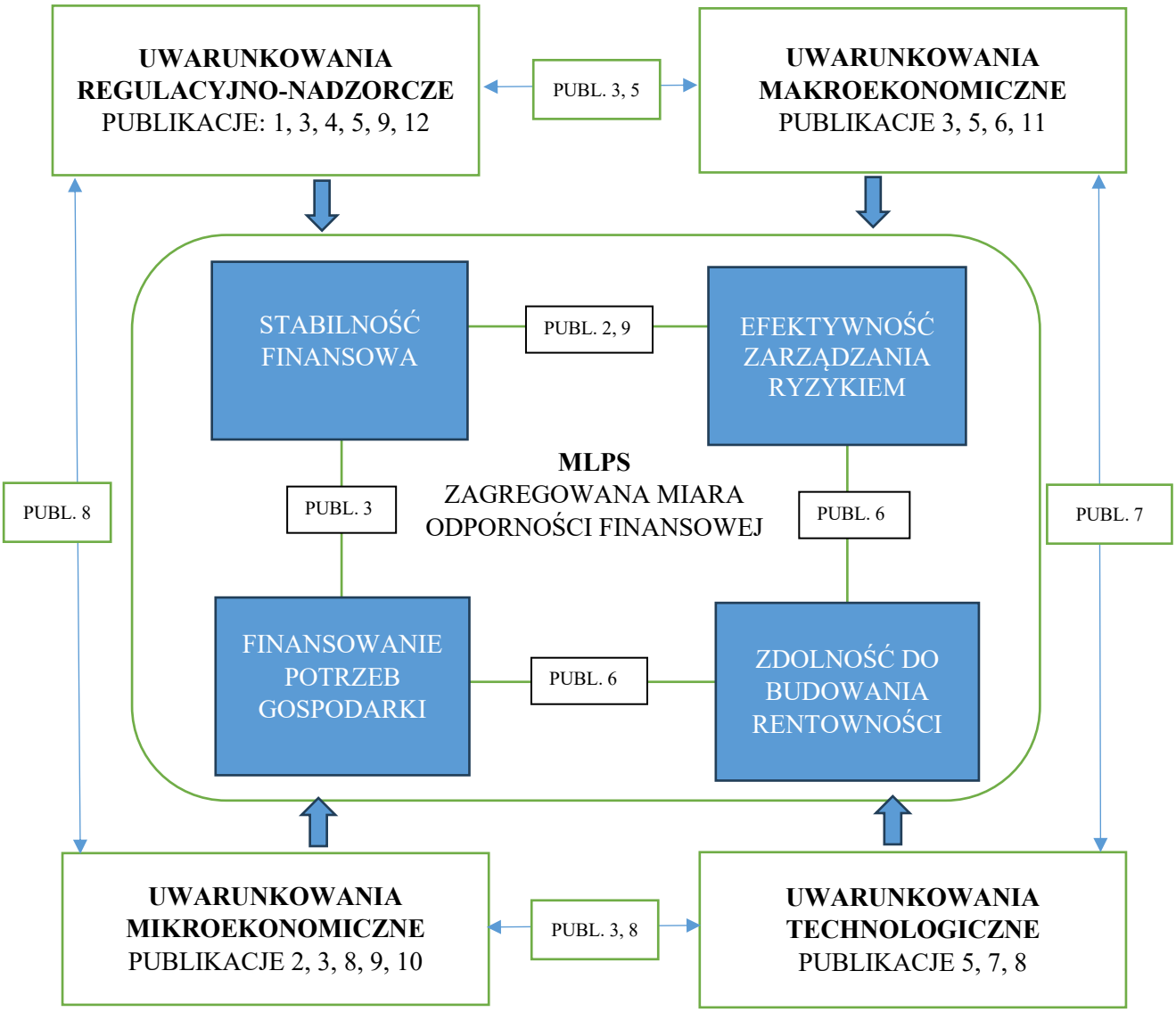
Indeks intensywności i różnorodności restrukturyzacji portfela kredytów zagrożonych NPL_RII (NPL Reduction Intensity Index) jest sumą ośmiu składowych ustalanych dla kraju c w roku t. Wyznaczany jest zgodnie ze wzorem 3.

$$\text{NPL_RII}_{c,t} = \text{SAL}_{c,t} + \text{SEC}_{c,t} + \text{GC}_{c,t} + \text{INS}_{c,t} + \text{APP}_{c,t} + \text{AMC}_{c,t} + \text{SUP}_{c,t} + \text{TAX}_{c,t} \quad (3)$$

gdzie: SAL - udział wartości portfela NPL sprzedanego w kraju c w roku t w łącznej wartości portfeli NPL sprzedanych we wszystkich badanych krajach w tym roku (NS - wartość sprzedanych NPL); SEC - analogiczny udział wartości zsekurytyzowanych portfeli NPL; GC - poziom rozwoju rynku NPL, mierzony relacją wartości wskaźnika Getting Credit (GCI) Banku Światowego w kraju do jego wartości maksymalnej w danym roku (ograniczenie asymetrii informacji); INS - jakość postępowań upadłościowych i sądowych, mierzona analogicznie na podstawie wskaźnika Resolving Insolvency Banku Światowego; APP, AMC, SUP i TAX - zmienne binarne (1 - zastosowanie w danym roku i kraju programu ochrony aktywów, spółki zarządzającej aktywami, działań nadzorczych oraz reform podatkowych; 0 - brak). Indeks przyjmuje wartości od 0 do 8. W modelach regresji wykorzystano go z dwuletnim opóźnieniem.

Analizy empiryczne przeprowadzono na podstawie danych statystycznych i sprawozdawczych pochodzących z wielu baz danych i źródeł, m.in.: Moody's Analytics BankFocus/Orbis, Europejskiego Banku Centralnego (ECB Consolidated Banking Data, ECB Statistical Data Warehouse, ECB Financial Markets and Interest Rates Data), Eurostatu, Banku Światowego, Międzynarodowego Funduszu Walutowego (World Economic Outlook), Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (dane systemów gwarantowania depozytów, Aggregated DGSD Data), Europejskiej Federacji Hipotecznej (Hypostat), Stowarzyszenia ACCIS, raportów rocznych i danych sprawozdawczych narodowych banków centralnych krajów Europy Środkowo-Wschodniej, notowań rynkowych Bloomberg, a także danych własnych pozyskanych w toku badań ankietowych przeprowadzonych wśród kadry zarządzającej banków w regionie Europy Środkowo-Wschodniej oraz klientów instytucji kredytowych. Wykorzystano ponadto dane sprawozdawcze Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. i Związku Banków Polskich.

Cykl został podzielony na cztery obszary problemowe, pomiędzy którymi istnieją powiązania wynikające ze wspólnych uwarunkowań makroekonomicznych, regulacyjnych i technologicznych oraz ze wspólnego przedmiotu badań części publikacji, integrujących więcej niż jeden obszar. Wzajemne relacje między obszarami przedstawiono na rysunku 1.

Rysunek 1. Obszary tematyczne w ramach cyklu publikacji i ich powiązania

Źródło: opracowanie własne.

Próby badawcze w poszczególnych pozycjach cyklu różnią się zakresem geograficznym, liczebnością i okresem obserwacji (od 2004 do 2024 r.). W sześciu publikacjach obejmują one kraje Unii Europejskiej, w trzech - kraje Europy Środkowo-Wschodniej lub Środkowo-Wschodniej i Północnej, w jednej - siedem krajów UE o najwyższym poziomie kredytów zagrożonych, a w dwóch badanie ograniczono do rynku polskiego. Wspólne ramy regulacyjne Unii Europejskiej (m.in. CRR/CRD, BRRD) stanowią

dla wszystkich prób punkt odniesienia w ocenie odporności banków. Analizy prowadzono zarówno na poziomie pojedynczych banków (największa próba obejmowała ponad 1400 banków), jak i na poziomie sektorów bankowych krajów UE, co pozwoliło ująć odporność finansową w perspektywie mikro- i mezoekonomicznej.

Punktem wyjścia do analiz empirycznych szczegółowo omówionych w punkcie 4.6 autoreferatu była systematyka dotychczasowego dorobku literatury dla poszczególnych nurtów problemowych cyklu publikacji.

4.5. Przegląd kluczowego dorobku literatury przedmiotu w podziale na obszary problemowe cyklu

Obszar I. Czynniki makroekonomiczne a odporność finansowa banków (publikacje 3, 5, 6, 11)

Kluczowe z perspektywy obszaru I cyklu oraz możliwości weryfikacji hipotezy H1 było uwzględnienie wniosków C.M. Reinhart i K.S. Rogoffa (2010, 2011) o systemowej roli poziomu zadłużenia publicznego. Wielowymiarowy wpływ czynników makroekonomicznych na odporność finansową banków potwierdzają badania C. Altavilla, M. Boucinha i J.L. Peydró (2018), którzy na przykładzie banków strefy euro wykazali, że niskie stopy procentowe oddziałują jednocześnie na marżę odsetkową (rentowność), odpisy z tytułu utraty wartości kredytów (zarządzanie ryzykiem) oraz wolumen akcji kredytowej (dostępność kredytu), a także A. Demirgüç-Kunt, A. Pedraza i C. Ruiz-Ortega (2021), którzy na próbie banków ze 108 krajów wykazali zróżnicowany wpływ wstrząsu pandemii COVID-19 na rentowność, płynność (stabilność), dynamikę akcji kredytowej (dostępność kredytu) oraz jakość portfela kredytowego (zarządzanie ryzykiem) banków. Istotny punkt odniesienia dla realizowanych przeze mnie badań stanowiły także w tym obszarze publikacje uwzględniające wyniki badań nad koncentracją i stabilnością banków w Europie Środkowo-Wschodniej R. Karkowskiej i M. Pawłowskiej (2017) oraz analizy M. Iwanicz-Drozdowskiej i B. Witkowskiego (2016), dotyczące wzrostu kredytu w regionie CESEE, w tym w bankach zależnych od kapitału zagranicznego.

Istotnym dopełnieniem powyższego dorobku z perspektywy badań własnych (zwłaszcza publikacji 3 oraz publikacji 6) jest literatura poświęcona kanałom transmisji ryzyka między sektorem finansów publicznych a sektorem bankowym. Na istotę tych mechanizmów wskazuje m.in. praca N. Gennaioliego, A. Martina i S. Rossiego (2014), którzy wykazali zależność niewypłacalności państwa z ograniczeniem podaży kredytu przez banki krajowe utrzymujące ekspozycję na dług publiczny. V.V. Acharya, I. Drechsler i P. Schnabl (2014)

wykazali natomiast istnienie odwrotnego kanału tej zależności - wzrost ryzyka kredytowego sektora publicznego w następstwie udzielonej bankom pomocy publicznej. Potwierdzenie ograniczającego wpływu ekspozycji banków na dług publiczny na podaż kredytu w okresie europejskiego kryzysu zadłużeniowego wynika z badań A. Popov i N. Van Horen (2015), realizowanych na przykładzie rynku kredytów konsorcjalnych oraz M. Bofondi, L. Carpinelli i E. Sette (2018), gdzie analizy prowadzono na przykładzie włoskiego rynku kredytowego.

Obszar II. Czynniki regulacyjne a odporność finansowa banków (publikacje 1, 4, 5, 12)

Punktem wyjścia dla badań w obszarze II, umożliwiających weryfikację hipotezy H2, było obserwowane w literaturze przedmiotu ujęcie stabilności finansowej jako celu polityki publicznej (Crockett, 1997). W kontekście literaturowym uwzględniono dorobek dotyczący teorii i mechanizmów transmisji kryzysów bankowych, obejmujący m.in. publikacje F. Allen, A. Babus i E. Carletti (2009), F. Allen i E. Carletti (2010) oraz W.A. Allen i G. Wood (2006). Nawiązano również do publikacji poświęconych zjawisku fragmentacji europejskiego systemu finansowego po kryzysie lat 2007-2009 - L. Laeven (2013) oraz do analiz architektury instytucjonalnej europejskiej sieci bezpieczeństwa finansowego i jej pokryzysowych reform - M. Iwanicz-Drozdowska (2018). Uwzględniono także wnioski z badań komplementarnych wobec analiz architektury regulacyjnej, obejmujących problematykę ryzyka systemowego, w szczególności publikację R. Karkowskiej (2011), dotyczącą związku innowacji finansowych z generowaniem ryzyka systemowego, J. Koleśnika (2019), analizującą źródła ryzyka systemowego i instrumenty jego redukcji oraz I.D. Czechowskiej, J. Stawskiej i R. Witczaka (2020) oraz M. Marcinkowskiej (2023), obejmujące analizy ryzyka systemowego na europejskim rynku bankowym.

Istotny dorobek literatury przedmiotu dotyczący regulacyjnego wymiaru determinant odporności finansowej banków obejmuje regulacje kapitałowe i normy płynnościowe. M. Marcinkowska i in. (2014) analizowali wpływ regulacji sektora bankowego na wzrost gospodarczy Polski, a tematyką mikro- i makroostrożnościowych standardów płynności banków zajmowali się m.in. M. Olszak i F. Świtała (2018).

Ściśle powiązany z powyższym wątek literatury przedmiotu istotny dla obszaru II badań dotyczy architektury i efektywności systemów wymiany informacji kredytowej. Teoretyczne podstawy tego obszaru badawczego związane są z pracą J.E. Stiglitza i A. Weissa (1981) o racjonowaniu kredytu w warunkach asymetrii informacji. Badania nad związkiem między instytucjonalnymi mechanizmami wymiany informacji kredytowej a poziomem niewypłacalności i dostępnością kredytu w ujęciu międzynarodowym prowadzili m.in.

T. Jappelli i M. Pagano (2002) oraz M. Brown, T. Jappelli i M. Pagano (2009) z perspektywy krajów transformujących się Europy Środkowo-Wschodniej. Kluczowe zasady efektywnej regulacji i nadzoru nad dostawcami usług sprawozdawczości kredytowej wyodrębniono w oparciu o publikacje Banku Światowego (2019, 2022).

Odrębna część literatury przedmiotu, istotna z perspektywy polityki restrukturyzacji kredytów zagrożonych, obejmuje analizy S. Aiyara i in. (2015), przygotowane dla Międzynarodowego Funduszu Walutowego, a także wytyczne Bazylejskiego Komitetu Nadzoru Bankowego dotyczące definicji ekspozycji nieobsługiwanych (BCBS, 2017), co zostało uwzględnione w badaniach poświęconych ocenie skuteczności programów restrukturyzacji NPL w kontekście budowania odporności finansowej banków.

Rdzeń literatury przedmiotu dla tej części obszaru II stanowią ponadto kompleksowe analizy dotyczące restrukturyzacji banków w Unii Europejskiej w okresie globalnego kryzysu finansowego, przygotowane m.in. pod redakcją M. Iwanicz-Drozdowskiej (2016). Debata regulacyjna nad architekturą unijnego mechanizmu resolution i systemów gwarantowania depozytów, prowadzona w bezpośrednim nawiązaniu do doświadczeń kryzysu bankowego w USA z 2023 r., znajduje odzwierciedlenie m.in. w opracowaniu T. Becka i in. (2024), przygotowanym dla Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego, oraz w stanowisku Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (EBA, 2023) w toczącej się dyskusji nad kształtem dyrektywy CMDI.

Obszar III. Czynniki technologiczne a odporność finansowa banków (publikacje 5, 7, 8)

Zależności pomiędzy ryzykiem technologicznym i transformacją cyfrową a odpornością finansową banków, poddawane weryfikacji w ramach hipotezy H3, są przedmiotem analiz m.in. A. Boot, P. Hoffmanna, L. Laevena i L. Ratnovskiego (2020) oraz X. Vivesa (2019). Należy przy tym zaznaczyć, że podstawa literaturowa i empiryczna obszaru III jest węższa niż pozostałych trzech obszarów cyklu - digitalizacja sektora bankowego stanowi stosunkowo młody i dynamicznie rozwijający się obszar badawczy, w którym dorobek teoretyczny ustępuje tempu zmian technologicznych w sektorze, co stanowi jednocześnie wskazanie na kierunek dalszych badań własnych.

Szerszy przegląd konsekwencji transformacji cyfrowej, m.in. dla wybranych komponentów odporności finansowej banków, przedstawia A.V. Thakor (2020). Bezpośredni punkt odniesienia dla wyników uzyskanych w publikacji 7 niniejszego cyklu stanowi natomiast badanie N. Pierri i Y. Timmer (2020), którzy wykazali, że banki o wyższym poziomie zaawansowania technologicznego odnotowały niższy wzrost kredytów zagrożonych w okresie

globalnego kryzysu finansowego 2007-2009, co stanowi empiryczne potwierdzenie związku między inwestycjami technologicznymi banku a jego odpornością finansową. Zjawisko ekspansji kredytu udzielanego przez podmioty technologiczne działające poza tradycyjnym sektorem bankowym, istotne z perspektywy nowych kanałów ryzyka systemowego związanych z digitalizacją, omawiają m.in. G. Cornelli i in. (2023). G. Buchak, M. Matvos, T. Piskorski i A. Seru (2018) analizują natomiast mechanizm arbitrażu regulacyjnego leżący u podstaw wzrostu znaczenia shadow banków sektora fintech w Stanach Zjednoczonych.

Obszar IV. Czynniki mikroekonomiczne a odporność finansowa banków (publikacje 2, 3, 8, 9, 10)

W obszarze mikroekonomicznych determinant odporności finansowej banków komercyjnych, jak zidentyfikowano w pracach wchodzących w skład cyklu, istotny wkład do literatury wnieśli m.in. A. Horobet, M. Radulescu, L. Belascu i S.M. Dita (2021), którzy zidentyfikowali kluczowe determinanty rentowności banków w regionie Europy Środkowo-Wschodniej, oraz M. Haq i R. Heaney (2012), którzy wyodrębnili czynniki determinujące ryzyko banków europejskich w powiązaniu z ich wynikami finansowymi.

Komplementarny nurt literatury istotny dla mikroekonomicznego wymiaru badań obejmuje analizę determinant jakości portfela kredytowego i ryzyka niewypłacalności banku. Czynniki wzrostu kredytów zagrożonych badają m.in. A. Ghenimi, H. Chaibi i M. Omri (2017), R. Beck, P. Jakubik i A. Piloiu (2015) oraz D. Cucinelli, L. Gai, F. Ielasi i A. Patarnello (2018), L. Pancotto, O. ap Gwilym i J. Williams (2024), którzy wskazują na mikroekonomiczne i systemowe czynniki tego zjawiska. Bezpieczeństwo depozytów w kontekście zarządzania kryzysowego stanowi natomiast ważny obszar badań M. Zaleskiej (2023).

Odrębny wątek literatury przedmiotu, istotny dla weryfikacji hipotezy H4, dotyczy roli wielkości banku i jego modelu biznesowego w kształtowaniu odporności finansowej. W obszarze czynników mikroekonomicznych dotychczasowy dorobek wskazuje na największą niejednoznaczność kierunku i siły oddziaływania. L. Laeven, L. Ratnovski i H. Tong (2016) potwierdzili zależność, zgodnie z którą ryzyko systemowe rośnie wraz z wielkością banku i maleje wraz z jego kapitalizacją, natomiast A.C. Bertay, A. Demirgüç-Kunt i H. Huizinga (2013) stwierdzili, że rentowność banków rośnie wraz z ich wielkością bezwzględną, lecz maleje w przypadku banków systemowo dużych, przy braku związku obu miar wielkości z ryzykiem upadłości mierzonym wskaźnikiem Z-score. W odniesieniu do modelu biznesowego Y. Altunbas, S. Manganelli i D. Marqués-Ibáñez (2011) wykazali, że w okresie kryzysu 2007-2009 wyższe ryzyko banków wiązało się z większą skalą działalności, większym

uzależnieniem od krótkoterminowego finansowania rynkowego i dynamicznym wzrostem akcji kredytowej, podczas gdy silna baza depozytowa i dywersyfikacja dochodów ryzyko ograniczały. M. Köhler (2015), badając banki z krajów UE w latach 2002-2011, potwierdził, że wzrost udziału dochodów pozaodsetkowych zwiększa stabilność i rentowność przede wszystkim banków oszczędnościowych i spółdzielczych, natomiast banki o profilu detalicznym zmniejszają stabilność wraz ze wzrostem udziału finansowania niedepozytowego. F. Mergaerts i R. Vander Vennet (2016), analizując banki europejskie w latach 1998-2013, wskazali, że banki o detalicznym modelu biznesowym osiągają lepszą odporność finansową zarówno w zakresie rentowności, jak i stabilności. A. Hryckiewicz i Ł. Kozłowski (2017) realizując badania na próbie banków systemowo ważnych z 65 krajów potwierdzili, że model inwestycyjny banku cechował się najniższym ryzykiem indywidualnym przy jednocześnie najwyższym ryzyku systemowym. Wyniki te stanowią potwierdzenie tezy, że zależność między wielkością i modelem biznesowym banku a jego odpornością finansową nie ma charakteru jednoznacznego i zależy od analizowanego komponentu odporności (stabilności, rentowności, zarządzania ryzykiem, polityki kredytowej), co uzasadnia łączne ujęcie tych czynników w obszarze IV cyklu.

Zagadnienia reputacji jako determinanty odporności finansowej banku podejmowali m.in. F. Fiordelisi i P. Molyneux (2009) w analizie wartości dla akcjonariuszy w bankowości. F. Fiordelisi wraz z M. Soaną i P. Schwizerem (2013) identyfikowali natomiast determinanty ryzyka reputacyjnego w sektorze bankowym. Komplementarną perspektywę relacji banku z otoczeniem i corporate governance jako czynników kształtujących jego odporność w obszarze rentowności rozwijała M. Marcinkowska (2013, 2014).

W punkcie 4.6. autoreferatu omówiono szczegółowo badania ujęte w poszczególnych publikacjach wchodzących w skład cyklu, ze wskazaniem ich celów, hipotez badawczych, zastosowanych metod oraz najważniejszych wniosków. W punkcie 4.6.5 w formie zestawienia tabelarycznego w podsumowaniu przyporządkowano poszczególne badania do weryfikowanych hipotez cyklu i wskazano główne metody zastosowane do ich weryfikacji. W punkcie 4.7. zaprezentowano syntetyczne podsumowanie wkładu całego cyklu w rozwój dyscypliny ekonomia i finanse.

4.6. Szczegółowa charakterystyka pozycji wchodzących w skład cyklu publikacji

4.6.1. Obszar I. Czynniki makroekonomiczne a odporność finansowa banków

W ramach obszaru I cyklu mieszczą się trzy prace poświęcone w całości tej tematyce: publikacje 3, 6 oraz 11, a także artykuł 5 (w zakresie dotyczącym wpływu wstrząsów

systemowych na wskaźniki kapitałowe banków), którego pełne omówienie przedstawiono w ramach obszaru II ze względu na dominujący w tej pracy wątek regulacyjny.

W publikacji 6 (Kil, 2024), którą należy uznać za kluczową dla tego obszaru, cel został zdefiniowany jako identyfikacja wzajemnych powiązań między stabilnością finansową banków a poziomem i strukturą zadłużenia publicznego w krajach Europy Środkowo-Wschodniej. Na potrzeby badań zaprezentowanych w pracy sformułowano dwie hipotezy badawcze: h6.1 - dług publiczny negatywnie wpływa na stabilność finansową banków; h6.2 - dług publiczny negatywnie wpływa na dostępność kredytu bankowego dla gospodarki. Analizy przeprowadzono na podstawie dziewięciu modeli regresji liniowej danych panelowych dla próby 256 banków (modele dynamiczne GMM-SYS, 10 krajów UE przynależnych do grupy CEE), przyjmując za okres badawczy lata 2015-2020. Uzyskane wyniki potwierdziły hipotezę h6.1. Wykazano, że wyższy poziom długu publicznego w relacji do PKB oraz wyższy udział papierów skarbowych w aktywach banku wiążą się z niższą odpornością finansową banków (MLPS). Hipotezę h6.2 zweryfikowano częściowo pozytywnie. Udział papierów skarbowych w aktywach banków oraz zmiany ich wartości wpływają negatywnie na udział kredytów dla sektora niefinansowego w aktywach (w tym kredytów konsumpcyjnych i korporacyjnych, nie zaś mieszkaniowych), a poziom długu publicznego nie wykazuje istotnego wpływu na dostępność kredytu.

W publikacji 11 (Ciukaj, Kil, 2020b) cel sformułowano jako identyfikację wpływu czynników makro- i mikroekonomicznych na poziom kredytów zagrożonych (NPL) w siedmiu krajach UE o najwyższym poziomie NPL na koniec 2017 r., z rozróżnieniem banków komercyjnych i spółdzielczych oraz specjalistycznych. Za pomocą statycznego modelu panelowego (629 banków) wykazano, że wzrost PKB obniża NPL, a wzrost bezrobocia i koncentracji rynku go podwyższają. Większe i bardziej rentowne banki mają lepszą jakość portfela, a determinanty NPL są zasadniczo podobne niezależnie od modelu biznesowego banku, z wyjątkiem zmiennych związanych z rynkiem nieruchomości. Wniosek ten stanowi ważne rozszerzenie dotychczasowego dorobku literatury, gdzie rzadko porównywano jednocześnie różne modele biznesowe banków w jednym modelu empirycznym.

Celem publikacji 3 (Kil 2026b) była ocena zróżnicowania poziomu dwóch komponentów odporności finansowej - bezpieczeństwa finansowego i rentowności sektorów bankowych krajów UE w latach 2008-2024 oraz zbadanie interakcji między tymi dwoma wymiarami odporności. Na podstawie analizy opisowej oraz dwóch modeli panelowych z efektami stałymi wykazano, że rentowność banków (ROE, ROA) rośnie wraz ze stopą banku centralnego, wzrostem PKB, adekwatnością kapitałową, wzrostem cen nieruchomości

komercyjnych i oprocentowaniem depozytów, a maleje wraz ze wzrostem długu publicznego, stopy bezrobocia i udziału kredytów zagrożonych. Potwierdzono silną, dodatnią zależność między budowaniem bezpieczeństwa finansowego a osiąganiem wyższej rentowności przez banki UE, przy jednoczesnym wygaszaniu w czasie różnic międzyregionalnych w reakcji na szoki. W modelach uwzględniono również zmienną binarną opisującą występowanie podatku bankowego, która okazała się statystycznie nieistotna.

Wstrząs bankowy w Stanach Zjednoczonych z marca 2023 r. (m.in. upadłość Silicon Valley Bank), zbadany w publikacji 5, wywołał w krajach Unii Europejskiej efekt ostrożnościowy obejmujący istotną, statystycznie dodatnią poprawę wskaźników kapitałowych banków, a nie oczekiwane pogorszenie wynikające z efektu zarażenia. Wynik ten stanowi dodatkowe potwierdzenie znaczenia wstrząsów systemowych jako determinanty komponentu odporności finansowej banków UE. Ze względu na dominujący w tej pracy wątek regulacyjny (reforma systemów gwarantowania depozytów) jej pełne omówienie przedstawiono w ramach obszaru II.

Badania, których wyniki zaprezentowano w publikacjach 3, 5, 6 i 11 (oraz uzupełniająco w publikacji 8) umożliwiają potwierdzenie hipotezy H1. Pogorszenie koniunktury makroekonomicznej oraz narastanie zadłużenia publicznego obniżają odporność finansową banków UE, przy czym siła tej zależności różni się istotnie między komponentami odporności finansowej. Poziom długu publicznego w relacji do PKB oraz udział papierów skarbowych w aktywach banków (publ. 6) wiążą się z niższymi wartościami syntetycznego indeksu odporności MLPS, wzrost bezrobocia, koncentracji rynku i cen nieruchomości pogarsza jakość portfela kredytowego (publ. 11), a dług publiczny i stopa bezrobocia obniżają rentowność sektorów bankowych, podczas gdy stopa banku centralnego i wzrost PKB ją wzmacniają (publ. 3). Wstrząs systemowy w postaci kryzysu bankowego w USA z 2023 r. wykazuje natomiast efekt ostrożnościowy, poprawiając wskaźniki odporności finansowej banków UE (publ. 5), natomiast wpływ pandemii COVID-19 na odporność banków jest głęboki, lecz zróżnicowany między krajami (publ. 8, omówiona szerzej w obszarze IV).

4.6.2. Obszar II. Czynniki regulacyjne a odporność finansowa banków

W ramach obszaru II cyklu (czynniki regulacyjne) mieszczą się cztery prace: artykuły 1, 4, 5 oraz 12, poświęcone ocenie skuteczności instrumentów polityki regulacyjno-nadzorczej na różnych etapach interwencji (architektura systemów wymiany informacji kredytowej, instrumenty restrukturyzacji kredytów zagrożonych, reforma systemów gwarantowania depozytów, mechanizm resolution i pomoc publiczna).

W publikacji 1 (Kil 2026a) do cyklu wprowadzono nowy wymiar determinant jakości portfela kredytowego i dostępu do kredytu - architekturę instytucjonalną i informacyjną systemów wymiany informacji kredytowej (credit reporting systems, CRS). Cel pracy zdefiniowano jako ocenę zależności między wybranymi cechami CRS w krajach Unii Europejskiej (zakresem przetwarzanych danych oraz poziomem pokrycia populacji przez prywatne biura informacji kredytowej i rejestry publiczne) a poziomem kredytów zagrożonych (NPL) oraz dostępnością i kosztem kredytu bankowego w latach 2014-2024. W publikacji sformułowano hipotezę główną oraz trzy hipotezy pomocnicze: h1.1 - wyższy poziom kompletności CRS (pełny zakres podmiotów objętych raportowaniem oraz przetwarzanie danych o niewypłacalności konsumenckiej) wiąże się z niższym poziomem NPL i niższymi marżami kredytowymi; h1.2 - wyższy poziom kompletności CRS wiąże się z węższym dostępem do kredytu (mniejsza liczba kredytobiorców i rachunków kredytowych na 1000 dorosłych), co jest spójne z mechanizmem zaostrzonej selekcji kredytobiorców; h1.3 - wyższe pokrycie populacji przez prywatne biura kredytowe wiąże się z niższym NPL i szerszym dostępem do kredytu, podczas gdy wyższe pokrycie przez rejestry publiczne nie wykazuje związku z jakością portfela, lecz wiąże się z węższym dostępem[5].

Zmienne dotyczące modelu CRS zbudowano w oparciu o dane ankietowe ACCIS (2020, 2025) oraz bazy Banku Światowego. W oparciu o estymacje przeprowadzone z wykorzystaniem dynamicznych modeli panelowych GMM-SYS dla miar ryzyka kredytowego i dostępu do kredytu oraz statycznych modeli z efektami losowymi dla marż (dobór na podstawie testu Hausmana), hipotezy zostały potwierdzone. Kompletność systemu w zakresie podmiotów objętych raportowaniem oraz włączenie danych o niewypłacalności konsumenckiej wiążą się zarówno z niższym NPL, jak i niższymi marżami kredytowymi (o ok. 0,4-0,5 p.p.), lecz jednocześnie z mniejszą liczbą kredytobiorców i rachunków kredytowych na 1000 dorosłych. Pokrycie populacji przez prywatne biura kredytowe wiąże się z niższym NPL i szerszym dostępem do kredytu bez zwiększania jego łącznej skali, podczas gdy pokrycie przez rejestry publiczne nie wykazuje związku z jakością portfela, a wiąże się z węższym dostępem do kredytu. W publikacji wykazano zatem, że kompletność danych przetwarzanych przez systemy wymiany informacji kredytowej ma większe znaczenie dla efektywności rynku kredytowego niż model instytucjonalny infrastruktury informacyjnej, a rozwój CRS chociaż wiąże się z niższym ryzykiem kredytowym i kosztem kredytu, może ograniczać dostęp do finansowania bankowego, co w szczególności dotyczyć może słabszych kredytobiorców.

[5] Pokrycie populacji rozumiane jest jako % kredytobiorców w zakresie który przetwarza się informacje kredytowe w systemie wymiany informacji kredytowej przez biura prywatne lub publiczne.

W publikacji 4 (Miklaszewska, Kil, Ciukaj 2025) skoncentrowano się na skuteczności polityki restrukturyzacji kredytów zagrożonych (NPL) jako instrumentu regulacyjno-nadzorczego. Jej celem była ocena, czy pokryzysowe programy restrukturyzacji portfeli NPL skutecznie zachęcały banki UE do zwiększania akcji kredytowej, w tym w szczególności kredytowania przedsiębiorstw. Sformułowana hipoteza, zgodnie z którą metody restrukturyzacji NPL zastosowane na poziomie krajów i banków były skuteczne w poprawie dostępności kredytu ogółem oraz finansowania przedsiębiorstw została potwierdzona. Autorski indeks intensywności restrukturyzacji NPL (NPL_RII) oraz większość jego komponentów (sprzedaż i sekurytyzacja NPL, istnienie spółek zarządzania aktywami, działania nadzorcze, reformy upadłościowe i podatkowe) wykazały istotny dodatni wpływ na łączną akcję kredytową banków UE (model panelowy GMM-SYS, 1457 banków, badanie dla lat 2014-2022), przy czym jedynym narzędziem o efekcie ujemnym dla kredytu ogółem okazał się program ochrony aktywów (APS).

Publikacja 5 (Kil, Miklaszewska 2025) ukierunkowana została na aktualny wątek regulacyjny cyklu związany z debatą nad reformą unijnych systemów gwarantowania depozytów (dyrektywa CMDI), prowadzoną w bezpośrednim nawiązaniu do kryzysu bankowego w USA z marca 2023 roku. Celem pracy była analiza wybranych postulatów tej debaty oraz zbadanie roli parametrów systemów gwarancji depozytów (DGS) dla odporności sektora bankowego Unii Europejskiej. Sformułowano dwie hipotezy badawcze stanowiące, że wydarzenia z 2023 r. wpłynęły na awersję do ryzyka dostawców kapitału dłużnego w Unii Europejskiej; oraz że zróżnicowanie wyposażenia kapitałowego DGS i udziału depozytów gwarantowanych wpływa na stabilność sektorów bankowych UE. Na podstawie estymacji dwóch modeli panelowych (GMM-SYS, 27 krajów UE, okres badawczy obejmujący lata 2015-2023) nie znaleziono podstaw do potwierdzenia hipotezy o znaczeniu parametrów DGS. Żadna z badanych charakterystyk konstrukcyjnych DGS (poziom kapitalizacji funduszu, model finansowania ex ante/ex post, udział depozytów gwarantowanych) nie okazała się statystycznie istotna dla żadnej z pięciu zastosowanych miar stabilności. Hipotezę o istotności wpływu wydarzeń z 2023 r. na poziom awersji do ryzyka potwierdzono, lecz w kierunku odmiennym od intuicyjnie oczekiwanego - kryzys bankowy w USA wiązał się bowiem z poprawą, a nie pogorszeniem wskaźników kapitałowych banków UE, co wskazuje na efekt ostrożnościowy, a nie na efekt zarażenia (zob. Obszar I). Kluczowy wniosek pracy stanowi, że runy i panika bankowa zależą od wielu czynników, a nie wyłącznie od zakresu i poziomu gwarancji depozytów. Wyniki badań wspierają część rekomendacji raportu EBA (2023) formułowanych w toczącej się debacie nad kształtem dyrektywy CMDI.

W publikacji 12 (Miklaszewska, Kil, 2019) zaprezentowano wyniki analiz skuteczności mechanizmu resolution (dyrektywa BRRD, rozporządzenie SRMR) w kontekście realizacji założeń przyjmowanych przy jego implementacji, w tym budowania odporności banków. Z uwagi na fakt, że pogłębiona ocena kosztów i efektów tego mechanizmu, w pełni wdrożonego dopiero od 2016 r., nie była jeszcze możliwa w momencie prowadzenia badania, celem pracy stała się odpowiedź na pytanie o zasadność ekonomiczną mechanizmu resolution poprzez ocenę, czy wcześniejsza pomoc publiczna realizowana w ramach mechanizmów bail-out (2004-2016) przyczyniła się do poprawy stabilności i efektywności banków UE. Przyjęto warunkową hipotezę badawczą: jeśli pomoc publiczna poprawiła kondycję banków, to uporządkowanie tych procesów w ramach mechanizmu resolution jest ekonomicznie uzasadnione. Na podstawie analizy porównawczej wskaźników kapitałowych, Z-score oraz zagregowanej miary odporności finansowej MLPS w oknie czasowym obejmującym okres przed i po interwencji (73 banki objęte pomocą publiczną na tle grupy kontrolnej) stwierdzono, że pomoc publiczna prowadziła wyłącznie do krótkookresowego wzrostu kapitalizacji, nie przyczyniając się do trwałej poprawy efektywności ani odporności finansowej banków. Hipoteza została zatem zweryfikowana negatywnie w części dotyczącej efektywności i odporności finansowej, co prowadzi do wniosku, że mechanizmowi resolution, mimo słusznego kierunku reform, brakuje wystarczającego nacisku na długookresowe rezultaty udzielanego wsparcia. Badania dotyczące skuteczności procesu resolution były też kontynuowane w aspekcie oddziaływania społecznego w publikacji Idzik, Kil, Miklaszewska (2026), co szerzej omówiono w obszarze pozostałego dorobku.

Badania, których wyniki zaprezentowano w publikacjach 1, 4, 5 i 12 umożliwiają częściowe potwierdzenie hipotezy H2. Architektura systemów wymiany informacji kredytowej (publ. 1) oraz programy restrukturyzacji kredytów zagrożonych (publ. 4) istotnie wpływają na odporność finansową banków w komponentach związanych z zarządzaniem ryzykiem kredytowym oraz dostępnością kredytu bankowego, co potwierdza znaczenie aktywnej polityki regulacyjno-nadzorczej na tych etapach interwencji. W przypadku zmiennych dotyczących konstrukcji systemów gwarantowania depozytów (publ. 5) oraz pomocy publicznej udzielanej w ramach mechanizmów bail-out (publ. 12) nie wykazano natomiast istotnego, trwałego wpływu na odporność finansową banków krajów UE. Wykazano jednocześnie, że dobór narzędzi zarządzania kryzysowego nie jest neutralny względem wyjściowej jakości portfela kredytowego banku (publ. 2; omówiona szerzej w obszarze IV), co wskazuje na potrzebę różnicowania instrumentarium regulacyjnego względem indywidualnej sytuacji banku, a nie wyłącznie względem kryteriów systemowych.

4.6.3. Obszar III. Czynniki technologiczne a odporność finansowa banków

W ramach obszaru III cyklu (czynniki technologiczne) kluczową rolę dla weryfikacji hipotezy H3 pełni publikacja 7, poświęcona wpływowi transformacji cyfrowej na rentowność banków. W publikacji 7 (Miklaszewska, Kil, Idzik 2022) zawarto prezentację wyników badań postaw kadry zarządzającej polskich banków komercyjnych i spółdzielczych wobec zmian technologicznych (przejawiających się w zaawansowaniu transformacji cyfrowej) oraz ich związku z odpornością finansową banków. Celem pracy była ocena, czy strategia cyfrowa banku ma znaczenie dla jego rentowności, a sformułowana hipoteza stanowi, że liderzy cyfryzacji są jednocześnie liderami efektywności. Na podstawie ankiety przeprowadzonej wśród banków polskich (IV kwartał 2020 r.) oraz statycznego modelu panelowego (71 banków, okres badawczy obejmujący lata 2016-2020) potwierdzono częściowo hipotezę badawczą. Wysokie nakłady technologiczne oraz deklarowana pozycja lidera cyfrowego istotnie i dodatnio związane są z wyższą odpornością finansową i rentownością jako jej komponentem (mierzone odpowiednio indeksem MLPS i wskaźnikiem ROA). Wykazano jednak przy tym, że korzyści z transformacji cyfrowej czerpią przede wszystkim duże banki komercyjne, podczas gdy banki spółdzielcze charakteryzują się wcześniejszym etapem rozwoju strategii cyfrowej, co stanowi zagrożenie dla ich długoterminowej pozycji konkurencyjnej i odporności finansowej.

Poza badaniem ekonometrycznym (publikacja 7), wątek technologiczny obecny jest również, w wymiarze koncepcyjnym, kontekstowo w dwóch innych komponentach cyklu: w publikacji 5, uwzględniającej rolę kanałów cyfrowych w przebiegu paniki bankowej 2023 roku oraz w publikacji 8, prezentującej wyniki badania ankietowego dotyczącego digitalizacji wśród kadry zarządzającej banków regionu CENE (Central, Eastern, and Northern Europe). Wkład tych publikacji ma jednak charakter uzupełniający i nie obejmuje odrębnej weryfikacji regresyjnej hipotezy H3 w odniesieniu do zmiennych stricte technologicznych. Wyzwania technologiczne stanowią zatem kierunek dla dalszych badań własnych, uzasadniony dynamicznym tempem zmian technologicznych w sektorze bankowym, wyprzedzającym możliwości ich pełnej operacjonalizacji empirycznej w cyklu.

Wyniki badań zaprezentowane w publikacji 7 oraz uzupełniająco w publikacjach 5 i 8 umożliwiają częściowe potwierdzenie hipotezy H3 w zakresie dodatniego związku transformacji cyfrowej z odpornością finansową banków, przy jednoczesnym nierównomiernym rozłożeniu korzyści z cyfryzacji między bankami dużymi a małymi, w tym spółdzielczymi (publ. 7). Część hipotezy dotycząca nowych kanałów ryzyka systemowego

związanych z digitalizacją (w tym cyfrowego odpływu depozytów) została zweryfikowana w cyklu w formie analizy studium przypadku upadłości banków w USA i stanowić powinna kierunek dalszych badań.

4.6.4. Obszar IV. Czynniki mikroekonomiczne a odporność finansowa banków

W ramach Obszaru IV cyklu (czynniki mikroekonomiczne i model biznesowy banków) mieszczą się cztery prace poświęcone w całości tej tematyce: artykuły 2, 8, 9 i 10. Dodatkowym źródłem wniosków w tym zakresie jest publikacja 3, której pełne omówienie przedstawiono w ramach obszaru I.

W publikacji 2 (Kil, Kozińska 2026) cel zdefiniowano jako ocenę roli jakości i struktury portfela kredytowego w kontekście ryzyka niewypłacalności banku oraz doboru narzędzi zarządzania kryzysowego. Sformułowano hipotezę, zgodnie z którą jakość i struktura portfela kredytowego istotnie wpływają zarówno na (1) prawdopodobieństwo upadłości banku, jak i na (2) sposób jego dalszego traktowania w ramach narzędzi zarządzania kryzysowego. Na podstawie modelu GMM-SYS obejmującego 1446 banków z 27 krajów UE (2016-2022) oraz studium przypadku obejmującego 34 banki, które upadły w UE w latach 2016-2023, hipotezę badawczą potwierdzono. Jakość portfela kredytowego (NPL) oraz udział kredytów korporacyjnych istotnie i ujemnie wpływają na indeks Z-score, a siła tego efektu jest większa w grupie banków, które ostatecznie zostały objęte postępowaniem upadłościowym lub mechanizmem resolution. Istotnym ustaleniem jest, że banki objęte przymusową restrukturyzacją miały wyższą jakość portfela kredytowego niż banki objęte standardową likwidacją, a sytuacja kredytobiorców pozostaje zasadniczo niezmieniona niezależnie od zastosowanego narzędzia.

W publikacji 9 (Ciukaj, Kil 2020a) jako cel wskazano empiryczną identyfikację determinant płynności finansowej banków spółdzielczych w Polsce w latach 2008-2017, w podziale na banki duże oraz małe i średnie. Cel badawczy realizowany był za pomocą regresji liniowej danych panelowych - modele dynamiczne GMM-SYS (350 banków spółdzielczych). Kluczowe wnioski są następujące: płynność krótkoterminowa w bankach spółdzielczych zależy od koncentracji rynku, polityki kredytowej, wypłacalności, struktury przychodów i jakości ekspozycji kredytowych, natomiast płynność długoterminowa od dynamiki PKB (w grupie banków dużych), stóp procentowych, rentowności i efektywności kosztowej. Wykazano także ujemny wpływ wielkości banku na płynność krótkoterminową w grupie banków małych i średnich, co jest zgodne z wynikami części dotychczasowych badań, zgodnie z którymi małe banki szybciej dostosowują poziom płynności niż banki duże.

W publikacji 8 (Miklaszewska, Kil, Idzik 2021) zaprezentowano wyniki badania dotyczącego wpływu pandemii COVID-19 na odporność finansową siedmiu krajów CENE. Sformułowano dwie hipotezy: początkowy wpływ pandemii na banki badanego regionu był niejednorodny; pandemia zintensyfikowała wyzwania cyfryzacji i zmusiła banki do przyspieszenia transformacji cyfrowej. W oparciu o wyniki regresji danych panelowych (modele dynamiczne w wersji GMM-SYS, 106 banków, okres badawczy 2016-2020), ocenę zmian indeksu odporności finansowej MLPS, wskaźników stabilności (Z-score, FSI, TCR, E_TA) i rentowności (ROA, ROE, C/I) oraz analizy wyników ankiety dotyczącej procesów zarządzania ryzykiem technologicznym w obszarze transformacji cyfrowej wśród kadry zarządzającej banków regionu Europy Środkowo-Wschodniej potwierdzono obie hipotezy badawcze. Wpływ pandemii na odporność banków był głęboki, lecz zróżnicowany między krajami (Czechy i Litwa najbardziej odporne, Węgry, Łotwa i Polska najsilniej dotknięte skutkami), a tradycyjny model pośrednictwa bankowego oparty na depozytach przestał pozytywnie oddziaływać na rentowność banków. Wnioski z badań wskazują zatem na wzrost znaczenia procesu zarządzania ryzykiem technologicznym (w zakresie orientacji cyfrowej) jako czynnika kompensującego niekorzystne trendy w obszarze rentowności.

Publikacja 10 (Miklaszewska, Kil, Pawłowska 2020) obejmowała wprowadzenie do literatury autorskiej miary ryzyka reputacyjnego - Stakeholder Reputation Score (SRS) i badania jej związku z odpornością finansową 42 banków notowanych na giełdach papierów wartościowych w 9 krajach CEE w latach 2009-2014. Celem pracy było wyjaśnienie, dlaczego ryzyko reputacyjne jest istotne dla banków oraz weryfikacja hipotezy stanowiącej, że wysoka reputacja banku (wynikająca z efektywnego procesu zarządzania ryzykiem reputacyjnym) przekłada się na premię w wynikach finansowych i poprawę odporności finansowej banków. Wyniki ośmiu estymacji modelu panelowego (GMM-SYS) doprowadziły do odrzucenia hipotezy głównej. Wskaźnik SRS okazał się istotnie ujemnie związany zarówno z ROE, jak i MLPS, co oznacza, że duże, bardziej ryzykowne banki o niższej reputacji osiągały lepsze wyniki finansowe. Sformułowany w publikacji wniosek, zgodnie z którym banki traktują zarządzanie ryzykiem reputacyjnym głównie w kategoriach reaktywnego ograniczania strat po wystąpieniu konkretnego zdarzenia, a nie jako strategiczny, długoterminowy cel zarządzania ryzykiem, może stanowić istotny głos w debacie nad potrzebą wyodrębnienia ryzyka reputacyjnego jako samodzielnej kategorii ryzyka bankowego. Wnioski sformułowane w publikacji 10 pozwoliły w ramach tego samego modelu potwierdzić ponadto, że wielkość banku oraz dywersyfikacja dochodów banków istotnie wiążą się z ich odpornością finansową

(MLPS), co stanowi uzupełniające potwierdzenie hipotezy H4 w wymiarze mikroekonomicznym (zob. Obszar IV).

Wyniki badań omówione w publikacjach 2, 3, 7, 8, 9, 10 i 11 umożliwiają potwierdzenie hipotezy H4. Wewnętrzne charakterystyki banku (w tym wielkość, dywersyfikacja przychodów (publ. 10), płynność i model biznesowy banków spółdzielczych (publ. 9) oraz dynamika depozytów w okresie pandemii (publ. 8)) istotnie różnicują odporność finansową banków niezależnie od otoczenia makroekonomicznego i regulacyjnego. Ważnym wynikiem badań objętych przedstawionym cyklem jest ujemny i statystycznie istotny we wszystkich ośmiu zastosowanych specyfikacjach związek między poziomem reputacji banku (mierzonej autorskim wskaźnikiem Stakeholder Reputation Score, SRS) a odpornością finansową banków (publ. 10), co stanowi kierunek przeciwny do powszechnie zakładanego w literaturze przedmiotu i istotny wkład cyklu do dyskusji nad zarządzaniem ryzykiem reputacyjnym w bankach.

Istotne z perspektywy reakcji banków na wyzwania technologiczne jest ponadto ustalenie, że korzyści z transformacji cyfrowej w zakresie rentowności czerpią przede wszystkim duże podmioty, podczas gdy banki spółdzielcze i małe banki komercyjne pozostają w tyle, co pogłębia zróżnicowanie odporności finansowej banków o różnych modelach biznesowych (publ. 7). Wnioski z badań są spójne z literaturą wskazującą na zróżnicowany wpływ wielkości i modelu biznesowego banku na poszczególne komponenty odporności finansowej. W publikacji 9 wykazano, że mniejsze banki spółdzielcze szybciej dostosowują poziom płynności niż banki duże. W publikacji 11 potwierdzono natomiast, że większe i bardziej rentowne banki cechuje lepsza jakość portfela kredytowego.

4.6.5. Podsumowanie rezultatów weryfikacji hipotez badawczych cyklu

Celem podsumowania opisu badań przedstawionego w pkt 4.6.1-4.6.4 w kontekście weryfikacji hipotez cyklu (H1-H4) dokonałem syntetycznego zestawienia zaprezentowanego w tabeli 1. Dla każdej hipotezy badawczej wskazałem prace, w których poddano ją weryfikacji (z oznaczeniem „uzup." dla prac weryfikujących ją uzupełniająco), przedstawiłem zastosowane metody badawcze, obszar, wielkość próby i okres badawczy oraz miarę odporności finansowej lub jej komponentu (stabilność, efektywność zarządzania ryzykiem, rentowność, finansowanie gospodarki) wykorzystaną w analizie. Na podstawie zestawienia można wskazać, że hipotezy H1, H2 i H4 zweryfikowano w kilku publikacjach, na różnych próbach (sektory bankowe i pojedyncze banki) i z użyciem różnych miar odporności lub jej komponentów, natomiast

ilościową weryfikację hipotezy H3 zapewnia przede wszystkim publikacja 7 oraz uzupełniająco publikacje 8 i 5 (zob. pkt 4.6.3).

Tabela 1. Zestawienie publikacji weryfikujących hipotezy badawcze cyklu - metody, próby badawcze i miary odporności finansowej lub jej komponentów

Hipoteza cyklu	Nr publikacji weryfikującej hipotezę	Metody badawcze	Obszar i liczebność próby oraz okres badawczy	Zastosowana miara odporności lub jej komponentu
H1	3	Statyczne modele panelowe z efektami stałymi (2 modele) Analiza opisowa sektorów bankowych w podokresach (2008-2010, 2011-2019, 2020-2024)	Sektory bankowe 27 krajów UE; 2008-2024	Rentowność: ROE, ROA; Stabilność: CAR, TCR, Z-score (opisowo) Efektywność zarządzania ryzykiem: LCR, NSFR (opisowo)
	5	Dynamiczne modele panelowe GMM-SYS (2 modele); Analiza korelacji	Sektory bankowe 27 krajów UE; 2015-2023	Stabilność: Z-score, TCR, T1R, CET1R, CAR
	6	Dynamiczne modele panelowe GMM-SYS (9 modeli)	256 banków z 10 krajów UE grupy CEE; 2015-2020	MLPS; Stabilność: TCR, T1R, CAR, Z-score; Finansowanie gospodarki: kredyty dla sektora niefinansowego w aktywach oraz udziały wybranych kredytów w kredytach ogółem
	11	Statyczny model panelowy z efektami stałymi	629 banków z 7 krajów UE o najwyższym poziomie NPL na koniec 2017 r.; 2011-2017	Efektywność zarządzania ryzykiem: NPL
	8 (uzup.)	Dynamiczne modele panelowe GMM-SYS Badanie ankietowe	106 banków z 7 krajów CENE; 2016-2020	MLPS; Stabilność: Z-score, FSI
H2	1	Dynamiczne modele panelowe GMM-SYS (NPL, dostęp do kredytu); Statyczne modele z efektami losowymi (marże kredytowe)	Sektory bankowe 27 krajów UE; 2014-2024	Efektywność zarządzania ryzykiem: NPL; Finansowanie gospodarki: HHL_GDP, NFCL_GDP, liczba kredytobiorców i rachunków kredytowych na 1000 dorosłych; marże kredytowe
	4	Dynamiczne modele panelowe GMM-SYS	1457 banków z krajów UE; 2014-2022	Finansowanie gospodarki: łączna akcja kredytowa (kredyty dla sektora niefinansowego/aktywa), udział kredytów konsumpcyjnych, hipotecznych i korporacyjnych
	5	Dynamiczne modele panelowe GMM-SYS	Sektory bankowe 27 krajów UE; 2015-2023	Stabilność: Z-score, TCR, T1R, CET1R, CAR

Hipoteza cyklu	Nr publikacji weryfikującej hipotezę	Metody badawcze	Obszar i liczebność próby oraz okres badawczy	Zastosowana miara odporności lub jej komponentu
	12	Analiza porównawcza wskaźników w układzie przed/po interwencji	73 banki objęte pomocą publiczną i grupa porównawcza; 2004-2016	MLPS; Stabilność: wskaźniki kapitałowe, Z-score
	2 (uzup.)	Dynamiczne modele panelowe GMM-SYS Studium przypadku	1446 banków z 27 krajów UE (2016-2022); studium 34 banków, które upadły w UE (2016-2023)	Stabilność: Z-score
H3	7	Badanie ankietowe kadry zarządzającej banków; Statyczny model panelowy z efektami losowymi	71 polskich banków komercyjnych i spółdzielczych; 2016-2020	MLPS; Rentowność: ROA, ROE, C/I, NIM
	8 (uzup.)	Badanie ankietowe kadry zarządzającej w ujęciu międzynarodowym; Dynamiczne modele panelowe GMM-SYS	106 banków z 7 krajów CENE; 2016-2020	MLPS; Stabilność: Z-score, FSI Rentowność: ROA, ROE, C/I
	5 (uzup.)	Studium przypadku (kryzys bankowy w USA w 2023 r.); Wątek cyfrowego odpływu depozytów w ujęciu koncepcyjnym	Kryzys bankowy w USA (marzec 2023) na tle 27 krajów UE; 2015-2023	Stabilność: Z-score, TCR, T1R, CET1R, CAR (bez odrębnej weryfikacji regresyjnej zmiennych technologicznych)
H4	2	Dynamiczne modele panelowe GMM-SYS; Studium przypadku	1446 banków z 27 krajów UE (2016-2022); studium 34 banków, które upadły w UE (2016-2023)	Stabilność: Z-score
	3	Analiza opisowa; Statyczne modele panelowe z efektami stałymi	Sektory bankowe krajów UE; 2008-2024	Rentowność: ROE, ROA
	7	Badanie ankietowe kadry zarządzającej banków; Statyczny model panelowy z efektami losowymi	71 polskich banków komercyjnych i spółdzielczych; 2016-2020	MLPS; Rentowność: ROA, ROE, C/I, NIM
	8	Dynamiczne modele panelowe GMM-SYS; Badanie ankietowe	106 banków z 7 krajów CENE; 2016-2020	MLPS; Stabilność: Z-score, FSI Rentowność: ROA, ROE, C/I
	9	Dynamiczne modele panelowe GMM-SYS	350 polskich banków spółdzielczych; 2008-2017	Efektywność zarządzania ryzykiem: płynność krótko- i długoterminowa (miary M1, M2, M4)
	10	Dynamiczne modele panelowe GMM-SYS (8 estymacji)	42 banki notowane na giełdach z 9 krajów CEE; 2009-2014	MLPS; Rentowność: ROE
	11	Statyczne modele panelowe z efektami stałymi (3 estymacje)	629 banków z 7 krajów UE o najwyższym poziomie NPL na koniec 2017 r.; 2011-2017	Efektywność zarządzania ryzykiem: NPL

Źródło: opracowanie własne na podstawie publikacji wchodzących w skład cyklu (pkt 4.2 i 4.6).

4.7. Wkład cyklu w rozwój dyscypliny ekonomia i finanse

Przedstawiony cykl publikacji stanowi efekt procesu badawczego dotyczącego odporności finansowej w krajach Unii Europejskiej w warunkach napięć makroekonomicznych oraz wyzwań regulacyjnych i technologicznych. Wkład cyklu w rozwój dyscypliny ekonomia i finanse można syntetycznie przedstawić w podziale na trzy płaszczyzny: poznawczą, metodyczną i aplikacyjną.

W kontekście poznawczym, w odniesieniu do luki badawczej sformułowanej w pkt 4.3. należy wskazać, że publikacje włączone do cyklu umożliwiają ocenę kierunku, siły i istotności statystycznej wpływu czterech grup czynników (makroekonomicznych, regulacyjnych, technologicznych i mikroekonomicznych) na odporność finansową banków i sektorów bankowych Unii Europejskiej, z uwzględnieniem Europy Środkowo-Wschodniej i banków spółdzielczych. Ocena ta opiera się na zagregowanej mierze - indeksie odporności (MLPS), zastosowanym w publikacjach 6, 7, 8, 10 i 12 oraz na uzupełniających go wskaźnikach poszczególnych komponentów: stabilności (Z-score, FSI, wskaźniki kapitałowe), rentowności (ROA, ROE, C/I), efektywności zarządzania ryzykiem (NPL oraz miary płynności) i zdolności do finansowania gospodarki (udział kredytów w aktywach, struktura portfela kredytowego, kredyty/PKB).

Weryfikacja hipotez wykazała, że: pogorszenie koniunktury i narastanie zadłużenia publicznego obniżają odporność banków, lecz z różną siłą w poszczególnych jej komponentach (H1); skuteczność instrumentów regulacyjno-nadzorczych zależy od etapu interwencji - istotnie kształtują ją architektura systemów wymiany informacji kredytowej i programy restrukturyzacji NPL, natomiast nie wykazano trwałego wpływu parametrów konstrukcyjnych systemów gwarantowania depozytów ani pomocy publicznej (H2); transformacja cyfrowa sprzyja odporności finansowej, lecz korzyści z niej czerpią przede wszystkim banki duże (H3); wewnętrzne charakterystyki banku i jego reputacja różnicują jego odporność finansową niezależnie od otoczenia makroekonomicznego i regulacyjnego (H4). Wyniki badań wskazują zatem, że na odporność finansową banków wpływają zarówno wstrząsy systemowe, skala zadłużenia publicznego, charakterystyki operacyjne banków, jak i wybrane instrumenty polityki regulacyjno-nadzorczej oraz stopień transformacji cyfrowej.

W ramach płaszczyzny poznawczej należy wskazać, że poprzez realizację badań zaprezentowanych w publikacjach włączonych do cyklu możliwa była identyfikacja, w jaki sposób czynniki makroekonomiczne, regulacyjne, technologiczne i mikroekonomiczne kształtują odporność finansową banków w Unii Europejskiej w warunkach powtarzających się

szoków, odrębnie dla jej komponentów (stabilności, efektywności zarządzania ryzykiem, rentowności oraz finansowania gospodarki), a także jakie zależności zachodzą między tymi komponentami. Istotnym empirycznie ustaleniem jest wykazanie w publikacji 10 zależności między reputacją a odpornością finansową banku (mierzoną m.in. indeksem MLPS) o kierunku przeciwnym do powszechnie zakładanego w literaturze oraz w publikacji 5 braku statystycznie istotnego wpływu parametrów konstrukcyjnych systemów gwarantowania depozytów na odporność finansową banków w komponencie stabilności. Pierwszy wynik podważa intuicyjne założenie co do kierunku zależności, drugi zaś nie potwierdza oczekiwanej skuteczności tych parametrów. Nowatorski charakter ma również artykuł 1 (Kil 2026a), w którym wymiar instytucjonalno-informacyjny rynku kredytowego ujęto jako odrębną determinantę odporności finansowej banków w komponentach zarządzania ryzykiem kredytowym i dostępu do kredytu. W przeglądzie literatury nie zidentyfikowano badań, które łącznie uwzględniałyby te zależności. Wykazano, że wyższa kompletność systemów wymiany informacji kredytowej (CRS) wiąże się z niższym ryzykiem kredytowym i niższym kosztem kredytu, lecz jednocześnie z węższym dostępem do finansowania bankowego, co może wskazywać na istotny z perspektywy polityki regulacyjnej kompromis między jakością portfela kredytowego a inkluzją finansową.

Cykl wzbogaca wiedzę o regionie Europy Środkowo-Wschodniej i segmencie banków spółdzielczych, które w pkt 4.3 uznałem za słabo rozpoznane. W badaniach wykazano m.in. że wyższy poziom długu publicznego w relacji do PKB i wyższy udział papierów skarbowych w aktywach banków wiążą się z niższą wartością MLPS banków regionu CEE (publ. 6), że wpływ pandemii COVID-19 był głęboki, lecz zróżnicowany między krajami (publ. 8), że w warunkach napięć makroekonomicznych wielkość banku jest ujemnie związana z krótkoterminową płynnością małych i średnich banków spółdzielczych, a banki duże utrzymują wyższą płynność długoterminową (publ. 9) oraz że determinanty jakości portfela kredytowego są zasadniczo podobne dla banków o różnych modelach biznesowych, z wyjątkiem zmiennych rynku nieruchomości (publ. 11).

W ramach płaszczyzny metodycznej w publikacjach wchodzących w skład cyklu opracowano i zweryfikowano kilka współautorskich narzędzi pomiarowych, w tym: miarę ryzyka reputacyjnego opartą na perspektywie interesariuszy banku SRS (Stakeholder Reputation Score) zaprezentowaną w publikacji 10, rozwinięcie zagregowanego wskaźnika odporności finansowej banku MLPS (Multi-Level Performance Score) oraz indeksu intensywności i różnorodności restrukturyzacji portfeli NPL (NPL_RII), wykorzystanego w publikacji 4. Konsekwentne stosowanie regresji danych panelowych w połączeniu

z analizami opisowymi, studiami przypadków oraz badaniami ankietowymi (stosowanymi m.in. w publikacjach 7 i 8) pozwoliło na kompleksowe podejście do badania zjawisk o złożonej, dynamicznej naturze dotyczących banków działających w Unii Europejskiej.

Wkład metodyczny obejmuje ponadto spójne zastosowanie tej samej konstrukcji miary odporności finansowej banków MLPS w wielu publikacjach cyklu, co umożliwia porównywalność wyników między próbami, okresami i modelami biznesowymi banków. Szczegółowe konstrukcje MLPS, SRS i NPL_RII przedstawiono w pkt 4.4. MLPS ma charakter miary względnej (punktacja decylowa w obrębie próby i roku), dlatego nie służy do oceny poziomów bezwzględnych odporności finansowej. W cyklu publikacji odporność oceniano więc nie tylko tą miarą syntetyczną (publ. 6, 7, 8, 10 i 12), lecz także wskaźnikami cząstkowymi poszczególnych komponentów, w tym będącymi jej składowymi: stabilności (Z-score - publ. 2, 5, 6, 8 i 12; FSI - publ. 8; miary adekwatności kapitałowej - publ. 5, 6, 8 i 12), rentowności (ROA, ROE, C/I, NIM - publ. 3, 7 i 10), efektywności zarządzania ryzykiem (NPL - publ. 1 i 11; miary płynności - publ. 9) oraz finansowania gospodarki (udział kredytów w aktywach i struktura portfela kredytowego - publ. 4 i 6; liczba kredytobiorców i rachunków kredytowych oraz marże kredytowe - publ. 1). Umożliwiło to ocenę, czy wnioski utrzymują się przy różnych miarach odporności i rozdzielenie efektów dla poszczególnych komponentów.

W ramach płaszczyzny aplikacyjnej wyniki badań zaprezentowanych w cyklu mogą stanowić istotną wartość dodaną dla praktyki regulacyjnej i nadzorczej. Rezultaty analiz zaprezentowane w pracach 5 i 12 odnoszą się bezpośrednio do toczącej się debaty nad kształtem unii bankowej i reformą CMDI i wskazują zarówno na potrzebę większego nacisku na długookresowe efekty pomocy publicznej, jak i na ograniczoną skuteczność samych parametrów konstrukcyjnych systemów gwarancyjnych w budowaniu stabilności. Wyniki badań omówione w publikacjach 2, 4, 9 i 11 traktowane mogą być przez nadzorców rynku bankowego w krajach Europy Środkowo-Wschodniej jako źródło wiedzy o determinantach jakości portfela kredytowego i płynności banków komercyjnych i spółdzielczych, przydatnej przy projektowaniu regulacji uwzględniających zasadę proporcjonalności.

Wnioski publikacji 1 wskazują, że szerszy zakres informacyjny systemów raportowania kredytowego (obejmowanie wszystkich segmentów kredytobiorców oraz danych o niewypłacalności konsumenckiej) wiąże się z niższym NPL i niższymi marżami, lecz także z węższym dostępem do kredytu, a pokrycie populacji przez biura prywatne - z niższym NPL i szerszym dostępem, czego nie obserwuje się dla rejestrów publicznych. Mogą one zatem wspierać debatę regulacyjną w Unii Europejskiej nad zakresem danych gromadzonych w systemach wymiany informacji kredytowej i zasadami dostępu do nich (w powiązaniu

z wytycznymi EBA dotyczącymi udzielania i monitorowania kredytów), zwłaszcza w ocenie, czy zwiększaniu kompletności baz powinny towarzyszyć rozwiązania ograniczające ryzyko wykluczenia słabszych kredytobiorców, co wymaga jednak dalszej weryfikacji. Analizy zaprezentowane w publikacjach 7 i 8 wskazują, że korzyści z cyfryzacji czerpią przede wszystkim banki duże, podczas gdy banki spółdzielcze rzadziej wdrażają strategie cyfrowe, a jako główne bariery wskazują cyberbezpieczeństwo i koszty. Wyniki mogą stanowić przesłankę dla polityk wspierających cyfryzację sektora banków spółdzielczych, w szczególności rozwiązań współdzielonych w ramach zrzeszeń (infrastruktura IT, cyberbezpieczeństwo) oraz stosowania zasady proporcjonalności w wymogach odporności cyfrowej (np. w ramach rozporządzenia DORA).

Wyniki badań opublikowanych w pracach zaliczonych do cyklu wnoszą ważny wkład do dyskusji nad odpornością finansową banków, czego wyrazem jest 191 cytowań (wg raportu BG UEK bez autocytowań, stan na 13.10.2026 r.), głównie w literaturze zagranicznej. Jednocześnie należy podkreślić, że w procesie badawczym zidentyfikowano ograniczenia, które wyznaczają także kierunki dalszych badań. Ograniczenia wynikają m.in. z wielkości i doboru prób badawczych, cech miar w obszarze odporności finansowej, charakteru testowanych zmiennych eksperymentalnych oraz zróżnicowania geograficznego analiz. Część badań dotyczy wyłącznie rynku polskiego (publ. 7 i 9) lub ograniczonych prób (np. publ. 5 - 188-191 obserwacji, publ. 10 - 42 banków giełdowych), co wymaga ostrożności w uogólnianiu wyników. W tych przypadkach zasadne jest rozszerzenie prób o inne kraje i banki pozagiełdowe oraz replikacja badań na dłuższych szeregach. Miara MLPS ma charakter względny, a SRS opiera się częściowo na ocenach agencji ratingowych, co ogranicza analizę do banków poddawanych ich weryfikacji. Kolejnym krokiem badań może być zatem uzupełnienie ich miarami bezwzględnymi i rynkowymi. Dalsze badania warto skoncentrować m.in. na ilościowej weryfikacji wpływu transformacji cyfrowej na ryzyko odpływu depozytów oraz ocenie skuteczności instrumentów zarządzania kryzysowego (CMDI) w kolejnych etapach interwencji.

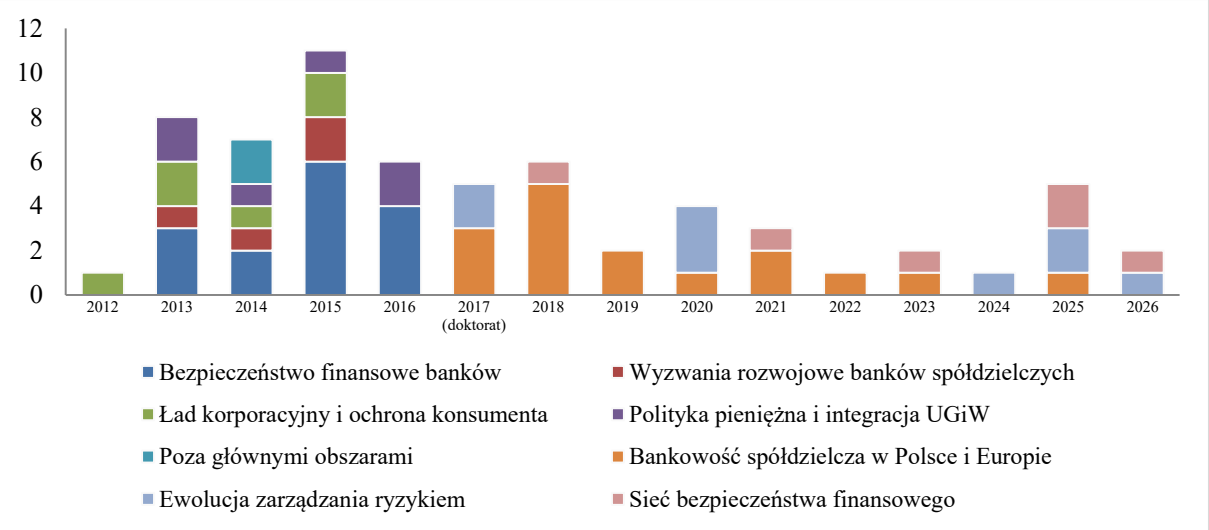
4.8. Charakterystyka pozostałych osiągnięć naukowych

Mój dotychczasowy dorobek naukowy obejmuje łącznie 76 recenzowanych publikacji naukowych, na które składa się 37 artykułów w czasopismach naukowych, 28 rozdziałów w monografiach naukowych i 1 samodzielną monografię naukową (wszystkie 66 pozycji z listy MNiSW), 7 raportów z badań opublikowanych w formie monografii wieloautorskich w wydawnictwie spoza listy MNiSW, a także 3 rozdziały w materiałach konferencyjnych.

Łączna liczba punktów przypisanych wszystkim publikacjom naukowym obliczona zgodnie z wytycznymi MNiSW wyniosła 1574 (850,81 ważone udziałem współautorstwa), przy czym po uzyskaniu stopnia doktora wyniosła 1340 (ważone 716,98), a przed uzyskaniem stopnia doktora 234 (ważone 133,83).

Jestem ponadto redaktorem naukowym 1 monografii zbiorowej, 1 podręcznika a także 6 rozdziałów w podręczniku - publikacje te mają jednakże charakter dydaktyczny i zostały omówione szerzej w punkcie 6 autoreferatu.

Spośród 76 recenzowanych publikacji naukowych 12 wchodzi w skład cyklu stanowiącego główne osiągnięcie naukowe, omówionego w części 4.1-4.7 autoreferatu. Publikacjom włączonym do cyklu przedstawionego jako główne osiągnięcie naukowe przyznano 655 punktów (337,8 ważone udziałami). Zaprezentowane w punkcie 4.8 zestawienie obejmuje pozostałe 64 pozycje. Publikacje podzielono na okres przed doktoratem (33 pozycje, cztery obszary tematyczne) i po doktoracie (31 pozycji, trzy obszary tematyczne, z których dwa stanowią naturalne rozwinięcie problematyki cyklu habilitacyjnego), zgodnie z rysunkiem 2.

Rysunek 2. Ewolucja przedmiotu badań naukowych w latach 2012-2026 - publikacje spoza cyklu

Źródło: Opracowanie własne.

4.8.1. Publikacje przed uzyskaniem stopnia doktora (2012-2016)

Prace opublikowane przeze mnie w okresie poprzedzającym uzyskanie stopnia doktora, tj. w latach 2012-2016 zostały podzielone na cztery kluczowe obszary badawcze: bezpieczeństwo finansowe banków (obejmuje 15 publikacji); wyzwania rozwojowe banków spółdzielczych (4 pozycje); ład korporacyjny w bankach i ochrona konsumenta na rynku bankowym (6 pozycji); polityka pieniężna i integracja finansowa w Unii Gospodarczej i Walutowej (6 pozycji). 2 publikacje, poświęcone problemom społeczno-gospodarczym oraz

optymalizacji portfela inwestycyjnego, nie wpisują się bezpośrednio w tematyki głównych obszarów badawczych.

4.8.1.1. Bezpieczeństwo finansowe banków (15 pozycji)

Prace w tym obszarze zostały poświęcone problematyce oceny bezpieczeństwa i stabilności finansowej banków komercyjnych i spółdzielczych w Polsce oraz w krajach Europy Środkowo-Wschodniej w bezpośrednim następstwie globalnego kryzysu finansowego 2007-2009. Punktem wyjścia były analizy porównawcze oparte na klasycznych miarach ryzyka upadłości (indeks Z-score), rozwijane następnie w kierunku syntetycznych, wieloczynnikowych ujęć. Wypracowana została pierwsza wersja autorskiej miary MLPS, umożliwiająca porównania międzynarodowe, m.in. w grupie krajów CEE-11. Badania obejmowały również determinanty koncentracji sektorowej jako czynnika wpływającego na odporność banków na szoki zewnętrzne oraz wczesne prace nad ryzykiem reputacyjnym jako odrębną kategorią zagrożeń dla stabilności instytucji finansowych. Zestawienie publikacji z tego obszaru zaprezentowano w tabeli 2.

Tabela 2. Prace z obszaru bezpieczeństwa finansowego banków opublikowane przed uzyskaniem stopnia naukowego doktora

Lp.	Publikacja	Rodzaj
1	Kil, K., & Urban-Folwarska, M. (2013). Wpływ kryzysu finansowego 2007-2009 na sektor bankowy na rynku globalnym. W: Z. Zieliński & T. Grabiński (red.), Rola informatyki w naukach ekonomicznych i społecznych, t. 2 (s. 437-451). Wydawnictwo Wyższej Szkoły Handlowej.	Rozdział w monografii
2	Kil, K. (2013). Porównanie bezpieczeństwa banków spółdzielczych i komercyjnych w Polsce w okresie kryzysu 2007-2009. Studia Prawno-Ekonomiczne, t. 85, 255-272.	Artykuł w czasopiśmie
3	Kil, K., & Baraniecki, B. (2013). Analiza bezpieczeństwa finansowego banków w Polsce i pozostałych krajach UE z wykorzystaniem indeksu Z-score. Zarządzanie i Finanse, nr 2, cz. 1, 268-282.	Artykuł w czasopiśmie
4	Folwarski, M., & Kil, K. (2014). Bezpieczeństwo banków na Ukrainie i w Polsce - perspektywa wspólnego inwestora strategicznego. W: O. Druhov & P. Buła (red.), Rozvitok finansovoï sistemi krain Central'noï ta Shìdnoï Evropi, vip. 4 (s. 23-39). Lwowski Instytut Bankowości, UEK.	Rozdział w monografii
5	Kil, K. (2014). Bezpieczeństwo banków istotnych dla sektora bankowego strefy euro. W: J. Czekaj (red.), Mechanizmy funkcjonowania strefy euro, 5 (s. 85-119). Krakowska Szkoła Biznesu UEK.	Rozdział w monografii
6	Kil, K. (2015a). Poziom koncentracji a stabilność finansowa sektorów bankowych krajów Europy Środkowo-Wschodniej. Zeszyty Naukowe SGGW, nr 110, 5-17.	Artykuł w czasopiśmie
7	Kil, K. (2015b). Koncentracja a stabilność finansowa sektorów bankowych w wybranych krajach strefy euro. W: M. Kruszyński (red.), Zeszyty Naukowe Instytutu ES w Kamieńcu Wrocławskim, nr 2 (s. 267-270).	Rozdział w monografii
8	Kil, K. (2015c). Impact of Financial Safety on Annual Market Rate of Return on Banks' Stocks in CEE. W: Finance and Risk: Proc. 17th Int. Sci. Conf., t. 2 (s. 54-62). EKONÓM.	Rozdział w materiałach konferencyjnych
9	Miklaszewska, E., & Kil, K. (2015). The Impact of the 2008 Crisis on the Banking Sectors of the CEE-11 Countries: MLP Score. Ekonometria, nr 4 (50), 126-141.	Artykuł w czasopiśmie

Lp.	Publikacja	Rodzaj
10	Kil, K. (2015d). Determinanty bezpieczeństwa finansowego banków giełdowych w krajach Europy Środkowo-Wschodniej. Zarządzanie Finansami i Rachunkowość, r. 3, nr 4, 5-17.	Artykuł w czasopiśmie
11	Kil, K., & Miklaszewska, E. (2015). Analiza czynników wpływających na stabilność banków spółdzielczych w okresie pokryzysowym. Problemy Zarządzania, t. 13, nr 3 (55), t. 2, 97-119.	Artykuł w czasopiśmie
12	Miklaszewska, E., Kil, K., & Folwarski, M. (2016). Factors Influencing Bank Lending Policies in CEE Countries. Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, nr 428, 162-174.	Artykuł w czasopiśmie
13	Miklaszewska, E., & Kil, K. (2016). Bank-Specific, Macroeconomic or Structural Variables: Which Explains Bank Enterprise Lending? W: S. Carbó Valverde i in. (red.), Bank Funding, Financial Instruments and Decision-Making (s. 63-94). Palgrave Macmillan.	Rozdział w monografii
14	Miklaszewska, E., & Kil, K. (2016). Reputational Risk: Problems with Understanding the Concept and Managing Its Impact. Bezpieczny Bank, nr 4 (65), 96-115.	Artykuł w czasopiśmie
15	Miklaszewska, E., & Kil, K. (2016). The Impact of 2007-2009 Crisis on the Assessment of Bank Performance: the Evidence from CEE-11 Countries. Transformations in Business & Economics, t. 15, nr 2A (38A), 459-479.	Artykuł w czasopiśmie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy Dorobek UEK.

W obszarze bezpieczeństwa finansowego banków kluczowe znaczenie mają publikacje: nr 2 (Kil, 2013), nr 6 (Kil, 2015a) oraz nr 10 (Kil, 2015c). W badaniach omówionych w publikacji 2, opartych na indeksie ryzyka Bankowego Funduszu Gwarancyjnego i wskaźniku Z-score, potwierdzono, że kryzys finansowy uwydatnił słabość budowania bezpieczeństwa banków na pozornie ponadprzeciętnych wynikach finansowych i wykorzystywanej dźwigni, przy jednoczesnej rezygnacji ze wzmacniania bazy kapitałowej i dbałości o jakość portfeli kredytowych. Początkowa, wielokrotna przewaga banków komercyjnych w wartości Z-score wynikała z ich bardzo wysokiej rentowności aktywów. Pod wpływem kryzysu (spadek przychodów i materializacja ryzyka kredytowego) zdolność absorpcji strat w sektorze banków komercyjnych zmalała w latach 2009-2010 do poziomu ok. 20, tj. blisko 95% niższego niż w 2007 roku.

W badaniach omówionych w publikacji 6, obejmujących sektory bankowe krajów Europy Środkowo-Wschodniej w latach 2000-2013, nie uzyskano jednoznacznej odpowiedzi na pytanie o zależność między koncentracją a stabilnością. Statystycznie istotne współczynniki korelacji potwierdzono w wielu krajach (m.in. na Słowacji, w Słowenii, Estonii, Bułgarii, Bośni i Hercegowinie, na Łotwie, w Rumunii, Chorwacji i Serbii), jednak ich kierunek był zróżnicowany - wzrostowi koncentracji towarzyszyła poprawa stabilności na Słowacji, w Chorwacji, Serbii oraz Bośni i Hercegowinie, a jej pogorszenie w Słowenii, Estonii, na Łotwie i w Rumunii. Wynik ten wskazuje, że związek struktury rynku z bezpieczeństwem sektora bankowego ma w krajach transformacji charakter zależny od uwarunkowań krajowych.

W publikacji 10, opartej na modelach panelowych dla banków giełdowych w 15 krajach regionu EŚW (lata 2004-2014; podział na Europę Środkową, Europę Południowo-Wschodnią i Wspólnotę Niepodległych Państw), wykazano bardzo duże zróżnicowanie wpływu zmiennych makro- i mikroekonomicznych na łączny współczynnik kapitałowy, wskaźniki Tier 1 i KW/A oraz Z-score, zarówno w okresie przed-, jak i pokryzysowym. We wszystkich grupach zidentyfikowano ujemną zależność między wielkością banków a ich bezpieczeństwem w okresie pokryzysowym, nie potwierdzono natomiast wpływu dynamiki wzrostu gospodarczego, a oddziaływanie efektywności było niewielkie.

Badania zawarte w pozostałych publikacjach obejmowały pierwszą wersję miary MLP Score łączącej wymiar bezpieczeństwa z efektywnością (publ. 9) oraz analizy stabilności banków spółdzielczych (11), czynników kredytowania przedsiębiorstw (publ. 12 i 13) i ryzyka reputacyjnego (publ. 14). Wątki te zostały rozwinięte w cyklu publikacji stanowiących osiągnięcie naukowe oraz w obszarach ewolucji zarządzania ryzykiem i roli bankowości spółdzielczej. Prace z tego obszaru pozwoliły wykazać, że bezpieczeństwo banków budowane na wysokiej rentowności i dźwigni, bez wzmacniania kapitału, okazało się nietrwałe, a związek koncentracji ze stabilnością sektora w krajach transformacji jednoznaczny. Wielkość banku bezpośrednio po kryzysie 2007-2009 negatywnie oddziaływała na ich bezpieczeństwo.

4.8.1.2. Wyzwania rozwojowe banków spółdzielczych (4 pozycje)

W pracach z tego obszaru główny nacisk położony został na ocenę pozycji konkurencyjnej i perspektyw rozwojowych banków spółdzielczych - zarówno na tle sektora banków komercyjnych w Polsce, jak i w ujęciu międzynarodowym (np. Miklaszewska, Kil 2013). Analizowano w szczególności zróżnicowanie modeli bankowości (modelu spółdzielczego wobec modelu uniwersalnego) oraz determinanty zdolności banków spółdzielczych do generowania akcji kredytowej w okresie pokryzysowym, traktowane jako wskaźnik potencjału rozwojowego tego segmentu sektora bankowego. Szczegółowe zestawienie publikacji przypisanych do tego obszaru zawarto w tabeli 3.

W obszarze wyzwań rozwojowych banków spółdzielczych kluczowe znaczenie mają publikacje: nr 1 (Miklaszewska, Kil 2013), nr 2 (Miklaszewska, Kil 2014) oraz nr 4 (Kil, Miklaszewska 2015). Wyeksponowano w nich elementy właściwe wczesnemu etapowi badań nad bankowością spółdzielczą - ocenę wariantów regulacyjnych dla modelu zrzeszeniowego, wyniki badania ankietowego banków spółdzielczych z 2013 r. oraz analizę zróżnicowania banków według ich wielkości.

Tabela 3. Prace z obszaru wyzwań rozwojowych banków spółdzielczych opublikowane przed uzyskaniem stopnia naukowego doktora

Lp.	Publikacja	Rodzaj
1	Miklaszewska, E., & Kil, K. (2013). Cooperative Banking in Poland: a Post-Crisis Record of Stability and Efficiency. W: J. Falzon (red.), Bank Stability, Sovereign Debt and Derivatives (s. 31-56). Palgrave Macmillan.	Rozdział w monografii
2	Miklaszewska, E., & Kil, K. (2014). The Role of Diversity of Banking Models: Position and Prospects of Polish Cooperative Banks. Bezpieczny Bank, nr 2 (55), 50-64.	Artykuł w czasopiśmie
3	Folwarski, M., & Kil, K. (2015). Pozycja konkurencyjna i stabilność banków spółdzielczych w Polsce na przykładzie podmiotów z woj. małopolskiego. W: E. Miklaszewska (red.), Małe banki i instytucje okołobankowe (s. 118-147). UEK.	Rozdział w monografii
4	Kil, K., & Miklaszewska, E. (2015). Determinanty generowania kredytów gospodarczych w okresie pokryzysowym na przykładzie polskiego sektora banków spółdzielczych. Kwartalnik Studia i Prace, t. 2, nr 3 (23), 143-159.	Artykuł w czasopiśmie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy Dorobek UEK.

W badaniach omówionych w publikacji 1 potwierdzono, że zarówno indeks ryzyka Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, jak i wskaźnik Z-score wskazują na stabilną pozycję polskich banków spółdzielczych w okresie pokryzysowym, przy zadowalającej rentowności, lecz osiągniętą kosztem niszowego statusu i marginalnego udziału w rynku (6% aktywów sektora bankowego) oraz groźby dalszej marginalizacji w związku z konkurencją ze strony SKOK i wyzwaniami Bazylei III. Wykazano, że wdrożenie wymogów płynnościowych CRD IV będzie szczególnie trudne, ponieważ ok. 30% dochodów odsetkowych netto banków spółdzielczych pochodzi z lokat w bankach zrzeszających. Rozważono warianty regulacyjne: wzmocnienie pozycji banków zrzeszających (w tym rozwiązania typu IPS), podział sektora według poziomu kapitałów (473 banki o kapitałach poniżej 5 mln euro i 90 banków powyżej tego progu) oraz zachęty do demutualizacji największych banków.

W publikacji 2 wskazano, że w badaniu ankietowym banki spółdzielcze uznały za główne zalety swojego modelu znajomość rynku lokalnego i elastyczność działania, a rozwiązania ingerujące w strukturę sektora, w tym IPS, oceniły jako wyjątkowo niepopularne.

W badaniach omówionych w publikacji 4, opartych na danych banków spółdzielczych zrzeszonych w BPS S.A. w latach 2010-2013 (podział na banki małe, średnie i duże), wykazano rosnące zaangażowanie w kredytowanie przedsiębiorstw (w 2013 r. kredyty dla przedsiębiorstw stanowiły blisko 17% aktywów banków dużych wobec 8,4% w średnich i 6,6% w małych), któremu towarzyszyło pogorszenie jakości tych kredytów (wzrost NPL w małych bankach o blisko 150% w latach 2010-2012, do ok. 10% należności). Spośród czynników mikroekonomicznych jednoznacznie pozytywnie na kredyty ogółem w aktywach i udział kredytów dla przedsiębiorstw oddziaływał jedynie silny kapitał banku. Wykazano, że elastyczność i relacyjny charakter bankowości spółdzielczej pozwoliły zwiększyć akcję

kredytową głównie większym bankom, przy czym nowa strategia zwiększała ryzyko kredytowe.

Prace z tego obszaru pozwoliły sformułować wniosek, że stabilność polskich banków spółdzielczych w okresie pokryzysowym, mierzona wskaźnikami ostrożnościowymi, nie przesądza o ich zdolności rozwojowej, która zależy od rozwiązań regulacyjnych dla modelu zrzeszeniowego oraz od adekwatności kapitałowej wspierającej rosnącą akcję kredytową (wzrost należności od przedsiębiorstw). Analizy w tym obszarze stanowią punkt wyjścia dla badań prowadzonych po uzyskaniu stopnia doktora w obszarze roli bankowości spółdzielczej w Polsce i w Europie.

4.8.1.3. Ład korporacyjny w bankach i ochrona konsumenta na rynku bankowym (6 pozycji)

Prace zakwalifikowane do tego obszaru tematycznego dotyczyły przede wszystkim struktury i poziomu wynagrodzeń kadry zarządzającej bankami (w tym komponentów motywacyjnych opartych na akcjach i opcjach na akcje) oraz ich powiązań ze wskaźnikami bezpieczeństwa i wynikami rynkowymi (TSR). Badania realizowane były w ujęciu porównawczym i obejmowały banki komercyjne i spółdzielcze, spółki notowane na GPW, a także zestawienie z rynkiem amerykańskim. Uzupełnieniem tego wątku jest praca poświęcona polubownemu rozwiązywaniu sporów jako instrumentowi ochrony konsumenta usług bankowych, łącząca perspektywę ładu instytucjonalnego z ochroną klienta detalicznego banku. Szczegółowe zestawienie publikacji przypisanych do tego obszaru zawarto w tabeli 4.

Tabela 4. Prace z obszaru ładu korporacyjnego w bankach i ochrony konsumenta na rynku bankowym opublikowane przed uzyskaniem stopnia naukowego doktora

Lp.	Publikacja	Rodzaj
1	Kil, K. (2013). Rola polubownego rozwiązywania sporów w polityce ochrony konsumenta usług bankowych w Polsce w perspektywie pokryzysowej. Acta Universitatis Lodziensis. Folia Oeconomica, 284, 63-79.	Artykuł w czasopiśmie
2	Folwarski, M., & Kil, K. (2012). Struktura i poziom wynagrodzeń zarządów największych banków w Polsce a poziom ich bezpieczeństwa w latach 2009-2011. Zeszyty Naukowe Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego, nr 12, 141-150.	Artykuł w czasopiśmie
3	Folwarski, M., & Kil, K. (2013). Analiza zależności wynagrodzeń kadr zarządzających oraz wskaźników Z-score i TSR w wybranych bankach w Polsce i USA. Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska. Sectio H, t. 47, nr 3, 157-166.	Artykuł w czasopiśmie
4	Folwarski, M., & Kil, K. (2014). Rola akcji i opcji na akcje w wynagradzaniu kadr zarządzających w wybranych instytucjach finansowych. W: J. Czekaj i in. (red.), Rynek finansowy jako mechanizm alokacji zasobów w gospodarce (s. 316-325). Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie.	Rozdział w monografii
5	Folwarski, M., & Kil, K. (2015). Determinanty wynagrodzenia kadry zarządzającej bankami notowanymi na GPW w Polsce. Zarządzanie i Finanse, nr 3, cz. 1, 183-195.	Artykuł w czasopiśmie

Lp.	Publikacja	Rodzaj
6	Kil, K., & Folwarski, M. (2015). Czynniki wpływające na wynagrodzenia zarządów banków spółdzielczych w województwie małopolskim w okresie pokryzysowym. Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, nr 403, 112-121.	Artykuł w czasopiśmie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy Dorobek UEK.

W obszarze ładu korporacyjnego w bankach i ochrony konsumenta na rynku bankowym kluczowe znaczenie mają publikacje: nr 2 (Folwarski, Kil, 2012), nr 3 (Folwarski, Kil, 2013), nr 6 (Kil, Folwarski 2015) oraz nr 1 (Kil 2013). Jest to odrębny wątek wczesnego etapu badań, niekontynuowany w cyklu stanowiącym osiągnięcie naukowe.

W badaniach omówionych w publikacji 2, obejmujących pięć największych banków w Polsce w latach 2009-2011, potwierdzono duże zróżnicowanie struktury wynagrodzeń zarządów (przewaga wynagrodzenia podstawowego w PKO BP, ING i BZ WBK, wysokie wynagrodzenie zmienne w Pekao i BRE). W BRE, w którym Z-score ukształtował się na najniższym poziomie, wskaźniki C/I i ROE oraz wynik finansowy nie uzasadniały wypłaconego wynagrodzenia. W publikacji 3, dotyczącej banków w Polsce i w Stanach Zjednoczonych, wykazano w Polsce statystycznie istotną zależność wynagrodzeń od Z-score wyłącznie w bankach kontrolowanych przez Skarb Państwa (PKO BP, R2 = 0,88; BOŚ, R2 = 0,65). W USA w żadnym z badanych banków nie potwierdzono silnej zależności między zmiennymi (przy licznych ujemnych współczynnikach kierunkowych), co może wskazywać na niską racjonalność polityki wynagrodzeń na najwyższym szczeblu zarządzania w instytucjach finansowych.

W badaniach omówionych w publikacji 6, opartych na danych z Krajowego Rejestru Sądowego dla banków spółdzielczych województwa małopolskiego (2008-2013; model regresji liniowej danych panelowych z efektami ustalonymi), potwierdzono istotny dodatni wpływ wielkości banku i jego kapitalizacji oraz, w mniejszym stopniu, liczby udziałowców na wynagrodzenia zarządów, natomiast nie znaleziono podstaw do uznania za istotne determinanty charakterystyk wyników finansowych ani czynników makroekonomicznych. Wynagrodzenia te w okresie objętym badaniami w ujęciu bezwzględnym były zdecydowanie niższe niż w bankach komercyjnych. Cechowała je znaczna uznaniowość, a w większości banków nie występowały elementy zmienne. W kontekście realizacji zasady proporcjonalności w świetle wyników badań przedstawiono postulat wyłączenia tej grupy banków spod regulacji dyrektywy w zakresie wynagrodzeń.

Wśród fundamentalnych wniosków wynikających z badań zawartych w publikacji 1 należy wskazać, że alternatywne metody rozwiązywania sporów zyskują na znaczeniu, lecz ich wykorzystanie ograniczają niska świadomość konsumentów, model finansowania oraz

ograniczenia formalne (m.in. maksymalna wartość sporu i konieczność uzyskania zgody na polubowne rozstrzygnięcie przez Sąd Polubowny przy KNF).

Prace z tego obszaru wniosły do dyscypliny ekonomia i finanse argumentację potwierdzającą słabość związku wynagrodzeń zarządów z bezpieczeństwem banków w okresie pokryzysowym oraz uwypukliły specyfikę banków spółdzielczych w kontekście badań nad determinantami wynagrodzeń instytucji kredytowych. Pozwoliły także na połączenie problematyki ładu korporacyjnego z ochroną konsumenta jako elementem zaufania do sektora bankowego.

4.8.1.4. Polityka pieniężna i integracja finansowa w Unii Gospodarczej i Walutowej (6 pozycji)

Prace przyporządkowane do tego obszaru tematycznego dotyczyły mechanizmów transmisji polityki pieniężnej EBC do sektora bankowego, w szczególności wpływu stóp procentowych na marżę odsetkową banków a także instytucjonalnych ram integracji finansowej Unii Gospodarczej i Walutowej oraz oceny wdrożenia podatku bankowego w krajach UE jako instrumentu regulacyjnego oddziałującego na sektor. Szczegółowe zestawienie publikacji przypisanych do tego obszaru zawarto w tabeli 5.

Tabela 5. Prace z obszaru polityki pieniężnej i integracji finansowej w Unii Gospodarczej i Walutowej opublikowane przed uzyskaniem stopnia naukowego doktora

Lp.	Publikacja	Rodzaj
1	Kil, K., & Makowiec, A. (2013). Zintegrowane ramy finansowe w Unii Gospodarczej i Walutowej - analiza projektu. W: S. Owsiak (red.), Mechanizmy funkcjonowania strefy euro 4 (s. 53-86). Krakowska Szkoła Biznesu UEK.	Rozdział w monografii
2	Kil, K., & Ślusarczyk, R. (2013). Analiza wpływu polityki stóp procentowych EBC na stabilność sektorów bankowych w wybranych krajach strefy euro. Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, nr 305, 334-347.	Artykuł w czasopiśmie
3	Kil, K., & Ślusarczyk, R. (2014). Podatek bankowy w krajach Unii Europejskiej - ocena implementacji. Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, nr 348, 124-133.	Artykuł w czasopiśmie
4	Kil, K., & Ślusarczyk, R. (2015). Dylematy polityki pieniężnej Europejskiego Banku Centralnego z perspektywy 2015 roku. W: S. Owsiak (red.), Mechanizmy funkcjonowania strefy euro, 6 (s. 9-55). Krakowska Szkoła Biznesu UEK.	Rozdział w monografii
5	Kil, K., & Ślusarczyk, R. (2016). Determinanty marży odsetkowej banków w krajach UGiW. W: J. Czekaj (red.), Mechanizmy funkcjonowania strefy euro 7 (s. 23-38). Krakowska Szkoła Biznesu UEK.	Rozdział w monografii
6	Kil, K., & Ślusarczyk, R. (2016). Determinanty marży odsetkowej banków w Polsce w okresie pokryzysowym. Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, nr 451, 162-174.	Artykuł w czasopiśmie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy Dorobek UEK.

W obszarze polityki pieniężnej i integracji finansowej w Unii Gospodarczej i Walutowej kluczowe znaczenie mają publikacje: nr 2 (Kil, Ślusarczyk 2013), nr 3 (Kil, Ślusarczyk 2014) oraz nr 6 (Kil, Ślusarczyk 2016). Łączy je perspektywa wpływu polityki pieniężnej i fiskalnej

na stabilność i rentowność sektora bankowego, niepodejmowana bezpośrednio w cyklu stanowiącym osiągnięcie naukowe.

W badaniach omówionych w publikacji 2 potwierdzono, że przed kryzysem krótkookresowa stopa procentowa w strefie euro była niedopasowana do wartości wynikającej z reguły Taylora, w szczególności w Grecji, Irlandii, Portugalii i Hiszpanii, co sprzyjało dynamicznemu wzrostowi aktywów przy obniżaniu standardów kredytowych. Stwierdzono statystycznie istotną zależność między zmianą stabilności sektora bankowego (indeks Z-score) w okresie kryzysu a skumulowanym odchyleniem stopy od reguły Taylora w latach 2001-2007. Wzrost sumy odchyleń o 1 p.p. wiązał się przeciętnie z większym o 1,2 p.p. spadkiem wartości indeksu w kryzysie, co potwierdza, że nadmiernie ekspansywna polityka stóp procentowych jest jednym z czynników zwiększających ekspozycję sektora bankowego na ryzyko kredytowe i płynności.

W badaniach omówionych w publikacji 3, obejmujących analizy dotyczące sektorów bankowych krajów UE w latach 2011-2013 (grupa badawcza z podatkiem bankowym i grupa kontrolna), nie potwierdzono hipotezy o pozytywnym wpływie wprowadzenia podatku na ryzyko finansowania (udział kapitału własnego w pasywach, współczynnik adekwatności kapitałowej). Wyższe wartości tych wskaźników cechowały bowiem kraje bez podatku. Podkreślono przy tym, że na wynik badań mógł wpłynąć krótki okres badawczy i niskie stawki podatku.

W publikacji 6, dotyczącej działalności banków komercyjnych i spółdzielczych w Polsce w latach 2010-2015, potwierdzono istotny wpływ krótkoterminowej stopy procentowej na marżę odsetkową netto. Obniżki stóp procentowych realizowane przez bank centralny, wraz z innymi czynnikami, prowadziły do znaczącego spadku marży i rentowności, przy czym czynniki makroekonomiczne okazały się istotne tylko dla małych banków spółdzielczych, a wielkość banku - wyłącznie dla banków spółdzielczych.

Tłem analiz tego obszaru badawczego pozostawał kontekst regulacyjny, związany z budowaniem podstaw prawnych unii bankowej w krajach strefy euro oraz dylematów polityki monetarnej realizowanej w warunkach ujemnych stóp procentowych i kryzysu zadłużeniowego sektorów finansów publicznych. Prace z tego obszaru uwypukliły rolę kanału transmisji polityki pieniężnej w kontekście kształtowania stabilności i rentowności banków. Pozwoliły na ocenę roli fiskalnego instrumentu oddziaływania na sektor bankowy (podatek Pigou) oraz identyfikację zróżnicowania wpływu otoczenia monetarnego na stabilność i rentowność banków według modelu biznesowego. Stanowiły ponadto punkt wyjścia dla badań

prowadzonych po uzyskaniu stopnia doktora nad wpływem ryzyka rynkowego na rentowność i wiarygodność banków centralnych (Karaś, Kil 2025).

4.8.2. Publikacje po uzyskaniu stopnia doktora (2017-2026), poza cyklem stanowiącym osiągnięcie habilitacyjne

Prace opublikowane przeze mnie po uzyskaniu stopnia naukowego doktora można przyporządkować do trzech kluczowych obszarów badawczych: ewolucja procesów zarządzania ryzykiem w działalności bankowej (9 pozycji); sieć bezpieczeństwa finansowego i jej rola w warunkach szoków gospodarczych (6 pozycji); rola bankowości spółdzielczej w Polsce i w Europie (16 pozycji). Obszary 1 i 2 stanowią naturalne rozwinięcie problematyki podjętej w cyklu publikacji składającym się na główne osiągnięcie naukowe, odpowiednio w warstwie ewolucji zarządzania poszczególnymi kategoriami ryzyka bankowego oraz instytucjonalnej architektury sieci bezpieczeństwa finansowego, uruchamianej w warunkach szoków gospodarczych.

4.8.2.1. Ewolucja procesów zarządzania ryzykiem w działalności bankowej (9 pozycji)

Publikacje przyporządkowane do tego obszaru stanowią potwierdzenie rozszerzania mojego obszaru badawczego na kolejne kategorie ryzyka bankowego. Ważnym elementem tego obszaru są prace nad definicją i pomiarem ryzyka reputacyjnego (Miklaszewska, Kil 2017a,b) rozszerzane w kolejnych latach w publikacji Miklaszewska, Kil, Pawłowska (2020). W 2020 roku realizowałem także badania związane z ryzykiem kredytowym - współpraca z zespołem lwowskim (Kil, Ciukaj, Druhov, Gritsenko 2020) nad determinantami materializacji tego ryzyka w krajach Europy Środkowo-Wschodniej. Rozwijany był także wątek ryzyka technologicznego z perspektywy klientów - interesariuszy ze środowiska akademickiego (Hajduk, Kil, Zioło 2020). Badano także perspektywę uwarunkowań moralnych w procesie zarządzania ryzykiem (Kil, Mazurkiewicz 2020).

Od 2024 r. obszar ten obejmował dodatkowo ryzyko klimatyczne i zrównoważone finansowanie (Krasodomska, Kil, Sady 2024; Krasodomska, Kil, Sady 2025) oraz ryzyko prawne związane z materializacją ryzyka kredytów walutowych, ujmowane jako determinanta rentowności sektora bankowego (Kil, Miklaszewska, Ciukaj, Idzik, Balawejder 2025). Pełne zestawienie publikacji zaliczonych do tego obszaru badawczego zawarto w tabeli 6.

Tabela 6. Prace z obszaru ewolucji procesów zarządzania ryzykiem w działalności bankowej opublikowane po uzyskaniu stopnia naukowego doktora

Lp.	Publikacja	Rodzaj
1	Miklaszewska, E., & Kil, K. (2017). Reputational Risk in Banking: Important to Whom? W: G. Chesini i in. (red.), The Business of Banking (s. 109-129). Palgrave Macmillan.	Rozdział w monografii
2	Miklaszewska, E., & Kil, K. (2017). Zarządzanie ryzykiem reputacyjnym - problemy definicji i pomiaru. Problemy Zarządzania, t. 15, nr 1 (66), cz. 2, 79-91.	Artykuł w czasopiśmie
3	Kil, K., & Mazurkiewicz, K. (2020). Religion as a Determinant of Financial Stability and Profitability of Banks in the Selected Islamic and Christian Countries. Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, t. 64, nr 1, 101-116.	Artykuł w czasopiśmie
4	Hajduk, M., Kil, K., & Zioło, M. (2020). Szanse i zagrożenia rozwojowe sektora FinTech w Polsce. W: E. Miklaszewska & M. Folwarski (red.), Bankowość emocjonalna (s. 241-254). Poltext.	Rozdział w monografii
5	Kil, K., Ciukaj, R., Druhov, O., & Gritsenko, N. (2020). Determinants of the Non-Performing Loan Ratio in the Banking Sectors of Central and Eastern Europe Countries. Financial and Credit Activity, t. 2, nr 33, 23-36.	Artykuł w czasopiśmie
6	Krasodomska, J., Kil, K., & Sady, M. (2024). Zrównoważone finansowanie przez banki. Warszawski Instytut Bankowości.	Monografia spoza listy MNiSW - raport z projektu badawczego
7	Kil, K., Miklaszewska, E., Ciukaj, R., Idzik, M., & Balawejder, B. (2025). Budowanie rentowności sektora bankowego w Polsce jako determinanta poprawy jego zdolności do finansowania gospodarki w kontekście głównych wyzwań regulacyjnych i materializacji ryzyka prawnego. Warszawski Instytut Bankowości.	Monografia spoza listy MNiSW - raport z projektu badawczego
8	Krasodomska, J., Kil, K., & Sady, M. (2025). Ryzyko klimatyczne i adaptacja do zmian klimatu - perspektywa sektora bankowego. Warszawski Instytut Bankowości.	Monografia spoza listy MNiSW - raport z projektu badawczego
9	Kil, K., Szczęśniak, P., Folwarski, M., Kowalewska, E., Kuchciak, I., Miklaszewska, E, & Sudoł, M. (2026). Rola systemu wymiany informacji kredytowej w procesie redukcji ryzyka kredytowego, ochrony konsumenta i budowania inkluzywności systemu bankowego. Warszawski Instytut Bankowości.	Monografia spoza listy MNiSW - raport z projektu badawczego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy Dorobek UEK.

W obszarze ewolucji procesów zarządzania ryzykiem w działalności bankowej znaczenie rozszerzające mają publikacje dotyczące wątków pozostających poza cyklem stanowiącym moje główne osiągnięcie naukowe, tj. monografie nr 6 (Krasodomska, Kil, Sady, 2024), nr 7 (Kil i in. 2025) oraz nr 8 (Krasodomska, Kil, Sady, 2025).

W badaniach omówionych w publikacji 6 (ankieta 29 banków reprezentujących ponad 60% aktywów sektora) potwierdzono, że zrównoważone finansowanie ma w polskim sektorze bankowym nadal ograniczoną skalę. Wykazano, że w 2023 r. w 22 bankach (75,9%) ekspozycje spełniające kryteria zrównoważonego finansowania stanowiły poniżej 5% finansowania ogółem, a do głównych barier wzrostu należały niska świadomość w obszarze ESG klientów i kontrahentów, zmieniające się regulacje oraz ograniczona dostępność danych. Wykazano, że finansowanie odnawialnych źródeł energii koncentruje się na fotowoltaice, co może prowadzić

do materializacji ryzyka koncentracji, oraz że 40% banków uznających się za liderów ocenia swoje zaangażowanie jako zbyt niskie wobec skali działalności. W publikacji 8, opartej na analizie ujawnień i wywiadach pogłębionych z 10 bankami komercyjnymi i spółdzielczymi, wskazano na asymetrię między działaniami łagodzącymi zmiany klimatu a adaptacją, rzadko ujmowaną w mierzalnych celach, oraz na większe znaczenie ryzyka transformacyjnego niż fizycznego w polskim sektorze bankowym.

W badaniach omówionych w publikacji 7 wykazano, że w latach 2010-2024 polski sektor bankowy cechowała umiarkowana rentowność, niemal w całym okresie niższa od rynkowego kosztu kapitału, a załamanie rentowności w 2020 r. wynikało z szoku pandemicznego i materializacji ryzyka prawnego związanego z kredytami we frankach szwajcarskich. Analiza korelacyjna dla sektorów bankowych krajów UE potwierdziła silny wpływ uwarunkowań makroekonomicznych, ujemną zależność rentowności od NPL oraz dodatnią zależność od wyposażenia kapitałowego, jakości postępowań sądowych i kapitalizacji systemów gwarantowania depozytów. Wykazano także zróżnicowanie skutków ryzyka prawnego zależnie od skali ekspozycji walutowej. Potwierdzono dodatni kierunek oddziaływania w krajach o niskiej ekspozycji w CHF i ujemny w krajach o ekspozycji wysokiej.

Prace z tego obszaru wniosły do dyscypliny ekonomia i finanse wyniki badań dotyczących oceny gotowości sektora bankowego do zarządzania ryzykiem ESG (w szczególności klimatycznym), pozwoliły zidentyfikować rolę ryzyka prawnego w kształtowaniu rentowności oraz wskazać na uwarunkowania kulturowe jako czynnik oddziałujący na efektywność zarządzania ryzykiem kredytowym.

4.8.2.2. Sieć bezpieczeństwa finansowego i jej rola w warunkach szoków gospodarczych (6 pozycji)

Prace w tym obszarze zostały skoncentrowane na instytucjonalnej architekturze bezpieczeństwa finansowego - adekwatności wskaźników stabilności finansowej stosowanych w krajach UE (Ciukaj, Kil 2018) oraz stopniu wdrożenia zasad nadzorczych Bazylejskiego Komitetu Nadzoru Bankowego (BCBS) jako determinanty stabilności banków (Gronowska, Kil 2021). Od 2020 roku podejmowano również badania dotyczące funkcjonowania sieci bezpieczeństwa finansowego w warunkach realnego szoku społeczno-gospodarczego, jakim była pandemia COVID-19 w regionie CEE. Najnowsze prace (Kil, Miklaszewska 2025 oraz Idzik, Kil, Miklaszewska 2026), dotyczyły przesłanek reformy unijnego systemu gwarantowania depozytów oraz percepcji społecznej i zaufania deponentów wobec

mechanizmu resolution, bezpośrednio rozwijając wątki regulacyjne obecne w cyklu habilitacyjnym.

Wątkiem uzupełniającym w tym obszarze badań była problematyka ryzyka w bankowości centralnej w warunkach turbulentnych zmian otoczenia społeczno-gospodarczego. Tej problematyce została poświęcona publikacja Karaś, Kil (2025). Pełne zestawienie publikacji zaliczonych do tego obszaru badawczego zawarto w tabeli 7.

W obszarze sieci bezpieczeństwa finansowego i jej roli w warunkach szoków gospodarczych kluczowe znaczenie mają publikacje: nr 2 (Gronowska, Kil 2021), nr 4 (Karaś, Kil, 2025) oraz nr 6 (Idzik, Kil, Miklaszewska 2026).

Tabela 7. Prace z obszaru sieci bezpieczeństwa finansowego i jej roli w warunkach szoków gospodarczych opublikowane po uzyskaniu stopnia naukowego doktora

Lp.	Publikacja	Rodzaj
1	Ciukaj, R., & Kil, K. (2018). Adequacy of the Financial Stability Indicators in the European Union Countries. W: S. Kapounek & V. Krůtilová (red.), Enterprise and Competitive Environment (s. 156-166). Mendel University.	Rozdział w materiałach konferencyjnych
2	Gronowska, A., & Kil, K. (2021). The Supervisory Model and Level of Implementation of the BCBS Core Principles for Effective Banking Supervision. W: A. Balcerzak & I. Pietryka (red.), Contemporary Issues in Economy (s. 26-35). IBG.	Rozdział w materiałach konferencyjnych
3	Miklaszewska, E., & Kil, K. (2023). The Impact of the COVID-19 Pandemic on Bank Stability and Performance in the CEE Region. W: P. Wachtel & E. Miklaszewska (red.), COVID-19 and European Banking Performance (s. 117-145). Routledge.	Rozdział w monografii
4	Karaś, P., & Kil, K. (2025). Interest rate risk of central banks in Central and Eastern European countries and its impact on profitability and credibility in a turbulent socio-economic environment. Bank i Kredyt, t. 56, nr 3, 269-308.	Artykuł w czasopiśmie
5	Kil, K., & Miklaszewska, E. (2025). Przesłanki i założenia reformy systemu gwarantowania depozytów w Unii Europejskiej. W: J. Szambelańczyk & E. Kulińska-Sadłocha (red.), Bankowy Fundusz Gwarancyjny. 30 lat na straży bezpieczeństwa finansowego Polaków. 1995–2025 (s. 176-195). DWiH Elipsa.	Rozdział w monografii
6	Idzik, M., Kil, K., & Miklaszewska, E. (2026). Bank Resolution: Social Perceptions and Depositor Trust. Evidence from a Survey of Polish Bank Customers. W: S. Royo, E. Miklaszewska, & G. Ferri (red.), Bank Failure and Resolution in the EU (s. 204-218). Routledge.	Rozdział w monografii

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy Dorobek UEK.

W badaniach omówionych w publikacji 2, obejmujących 2108 banków w 12 krajach europejskich w latach 2011-2018 (modele panelowe z efektami losowymi), potwierdzono statystycznie istotny wpływ modelu nadzoru, jego usytuowania względem banku centralnego i stopnia wdrożenia Podstawowych Zasad Skutecznego Nadzoru Bankowego BCBS na stabilność banków, przy czym kierunek wpływu zależał od przyjętej miary odporności banków. Wyższy poziom wdrożenia zasad sprzyjał stabilności mierzonej wskaźnikami kapitałowymi, natomiast oddziaływał negatywnie na Z-score i MLP Score. Nadzór ukierunkowany na silną bazę kapitałową zwiększa zatem krótkookresowy bufor absorpcji strat, ale może ograniczać

zdolność do generowania zysków, a więc przyszłej kapitalizacji. Spośród modeli nadzoru jednoznacznie dodatni wpływ na wszystkie mierniki odporności finansowej wykazał model *twin peaks*, natomiast model zintegrowany nie okazał się korzystniejszy od innych rozwiązań modelowych.

W badaniach omówionych w publikacji 4, obejmujących banki centralne pięciu krajów CEE spoza Eurosystemu (Bułgaria, Czechy, Polska, Rumunia, Węgry) w latach 2018-2023, potwierdzono, że poziom ryzyka stopy procentowej akceptowanego przez banki centralne i skala jego materializacji istotnie, choć nie wyłącznie, determinują ich rentowność, a rentowność oddziałuje z kolei na wiarygodność instytucji. Wykazano, że mimo niskiej skłonności do ryzyka stopy procentowej (mierzonej durationem portfela) wstrząsy związane z pandemią i agresją Rosji na Ukrainę doprowadziły do znaczących strat i pogorszenia wiarygodności banków centralnych. Zaproponowano rekomendację, by banki centralne traktowały stabilność wyników finansowych jako element działań dla utrzymania wiarygodności polityki pieniężnej, a niższą ekspozycję na ryzyko stopy procentowej jako narzędzie stabilizacji tych wyników.

W badaniach omówionych w publikacji 6, opartych na badaniach ankietowych klientów i kadry zarządzającej banków dotyczących czterech przypadków resolution w Polsce w latach 2020-2022, wykazano „lukę zaufanie-wiedza". Wysokie deklarowane zaufanie do banków i sieci bezpieczeństwa współistnieje z ograniczonym rozumieniem zasad gwarantowania depozytów i resolution, a trwałe oczekiwania wsparcia ze strony państwa mogą osłabiać wiarygodność mechanizmu bail-in. Wskazano zatem na potrzebę edukacji i komunikacji realizowanej przez instytucje sieci bezpieczeństwa finansowego. Publikacja ta uzupełnia analizy mechanizmów resolution i systemów gwarantowania depozytów prowadzone w cyklu głównym o perspektywę percepcji deponentów.

Wśród fundamentalnych wniosków wynikających z badań omówionych w pozostałych publikacjach należy wskazać, że w publikacji 1, opartej na danych banków z krajów UE (okres badawczy lata 2004-2016) i porównaniu banków, które otrzymały pomoc publiczną w latach 2008-2014, z pozostałymi, potwierdzono, że najczęściej stosowane mierniki stabilności nie były skutecznym narzędziem przewidywania niestabilności finansowej. Łączny współczynnik kapitałowy w okresie poprzedzającym pomoc przekraczał wymagane 8% w niemal wszystkich bankach (z wyjątkiem Bank of Cyprus). Wskaźnik Tier 1 spełniał standardy Bazylei II również w prawie wszystkich badanych bankach. Wykazano ponadto, że wymogi pakietu CRD IV/CRR (z uwzględnieniem bufora zabezpieczającego) spełniałoby wstecznie tylko ok. 28% banków w roku poprzedzającym pomoc (NS-1) i 40% banków dwa lata przed jej udzieleniem (NS-2),

co oznacza, że nowe wymogi kapitałowe ułatwiałyby wcześniejsze rozpoznanie problemów. Wskaźnik NPL oraz indeks Bankometer również nie wykazywały dużej skuteczności w prognozowaniu niewypłacalności. Z-score najlepiej różnicował banki zagrożone niestabilnością, choć w wersji o stałym mianowniku ma on charakter retrospektywny. Sformułowano w konsekwencji rekomendację stosowania przez nadzór wieloparametrowych, względnych mierników stabilności, uwzględniających obok adekwatności kapitałowej także jakość należności i efektywność operacyjną.

Publikacje 3 (dotycząca skutków pandemii COVID-19) i 5 (reforma systemu gwarantowania depozytów w UE) stanowiły kontynuację wątków podjętych w cyklu głównym i nie zostały tu szerzej omówione. Prace z tego obszaru wniosły do dyscypliny argumenty potwierdzające zależność skuteczności nadzoru w zakresie zapewnienia stabilności finansowej od modelu instytucjonalnego, ocenę przydatności mierników stabilności jako narzędzi nadzorczych wczesnego ostrzegania, analizę ryzyka rynkowego banków centralnych jako komponentu sieci bezpieczeństwa oraz wyniki badań nad percepcją resolution i zaufaniem deponentów w warunkach stosowania tego narzędzia w Polsce.

4.8.2.3. Rola bankowości spółdzielczej w Polsce i w Europie (16 pozycji)

Ten wątek badawczy stanowił konsekwentnie rozwijany obszar, częściowo kontynuujący problematykę rozprawy doktorskiej opublikowanej w częściowo zmodyfikowanej formie jako monografia (Kil, 2018c). Obejmował on analizy płynności finansowej (Kil 2018a), efektywności i modeli biznesowych banków spółdzielczych w Polsce na tle rozwiązań europejskich (Kil 2018b), wpływ restrykcyjności regulacji nadzorczych na działalność banków spółdzielczych (Kil 2018d), reakcję sektora na wyzwania technologiczne (Miklaszewska, Folwarski, Kil, Idzik 2018 oraz Miklaszewska, Folwarski, Idzik, Kil 2019) i pandemię COVID-19 (Kil, Miklaszewska, Folwarski, Idzik 2021), a także rolę zrzeszeń jako mechanizmu adaptacyjnego banków spółdzielczych w warunkach polskich (Kil, Miklaszewska, Folwarski, Idzik, Balawejder, Sadowska 2022).

Ważnym wątkiem poruszanym w publikacjach zaliczonych do tego obszaru naukowego była także rola systemów scoringowych w ograniczaniu ryzyka kredytowego w bankach spółdzielczych (Kil, Ciukaj, Chrzanowska 2021) oraz czynniki rozróżniające rolę depozytów jako źródła finansowania banków spółdzielczych w Polsce (Kil, Szkarłat, Folwarski 2025). Istotna część prac (raporty w formie monografii naukowych) powstała w ramach wieloletniej współpracy z Programem Analityczno-Badawczym Warszawskiego Instytutu Bankowości, co

nadaje temu obszarowi zarówno charakter naukowy, jak i aplikacyjny. Pełne zestawienie publikacji zaliczonych do tego obszaru badawczego zawarto w tabeli 8.

Tabela 8. Prace z obszaru roli bankowości spółdzielczej w Polsce i w Europie opublikowane po uzyskaniu stopnia naukowego doktora

Lp.	Publikacja	Rodzaj
1	Kil, K. (2017). Stabilność finansowa banków spółdzielczych w Europie. W: L. Kurkliński & E. Miklaszewska (red.), Modele bankowości spółdzielczej na rynku europejskim i ich ewolucja w okresie pokryzysowym: wnioski dla Polski (s. 35-48). ALTERUM.	Rozdział w monografii
2	Kil, K., & Makowiec, A. (2017). Trójfilarowy model bankowości niemieckiej i pozycja banków spółdzielczych. W: L. Kurkliński & E. Miklaszewska (red.), Modele bankowości spółdzielczej na rynku europejskim i ich ewolucja w okresie pokryzysowym: wnioski dla Polski (s. 89-102). ALTERUM.	Rozdział w monografii
3	Kil, K., & Miklaszewska, E. (2017). The Competitive Threats and Strategic Challenges to Polish Cooperative Banks. W: E. Miklaszewska (red.), Institutional Diversity in Banking (s. 121-146). Springer.	Rozdział w monografii
4	Kil, K. (2018a). Determinanty płynności finansowej banków spółdzielczych w Polsce w perspektywie pokryzysowej. Bezpieczny Bank, nr 3 (72), 121-141.	Artykuł w czasopiśmie
5	Kil, K. (2018b). Stabilność i efektywność sektora bankowego Unii Europejskiej. W: E. Miklaszewska & M. Folwarski (red.), Europejski rynek usług bankowych (s. 63-86). UEK.	Rozdział w monografii
6	Kil, K. (2018c). Stabilność finansowa banków spółdzielczych w Polsce w świetle pokryzysowych zmian regulacyjnych. Poltext. (opublikowana wersja rozprawy doktorskiej, 2017 r.)	Monografia
7	Kil, K. (2018d). Wpływ restrykcyjności regulacji nadzorczych na stabilność banków spółdzielczych w krajach Unii Europejskiej. Zeszyty Naukowe UEK, nr 2 (974), 185-205.	Artykuł w czasopiśmie
8	Miklaszewska, E., Folwarski, M., Kil, K., & Idzik, M. (2018). Banki spółdzielcze wobec wyzwań technologicznych w świetle wyników badania ankietowego. Bezpieczny Bank, nr 3 (72), 87-101.	Artykuł w czasopiśmie
9	Miklaszewska, E., Folwarski, M., Idzik, M., & Kil, K. (2019). Wyzwania dla strategii i modeli biznesowych banków związane z nowymi technologiami. W: E. Miklaszewska (red.), Banki w nowym otoczeniu społecznym, gospodarczym i technologicznym (s. 63-81). Poltext.	Rozdział w monografii
10	Kil, K. (2019). Polityka kredytowa banków spółdzielczych w Polsce w nowym otoczeniu społeczno-gospodarczym. W: E. Miklaszewska (red.), Banki w nowym otoczeniu społecznym, gospodarczym i technologicznym (s. 117-138). Poltext.	Rozdział w monografii
11	Kil, K., Folwarski, M., & Walitza, A. (2020). Optymalne ścieżki dojścia do zbudowania efektywności banków spółdzielczych. Warszawski Instytut Bankowości.	Monografia spoza listy MNiSW - raport z projektu badawczego
12	Kil, K., Miklaszewska, E., Folwarski, M., & Idzik, M. (2021). Wpływ pandemii COVID-19 na banki spółdzielcze w Polsce. Warszawski Instytut Bankowości.	Monografia spoza listy MNiSW - raport z projektu badawczego
13	Kil, K., Ciukaj, R., & Chrzanowska, J. (2021). Scoring Models and Credit Risk: the Case of Cooperative Banks in Poland. Risks, 9(7), nr 132.	Artykuł w czasopiśmie

Lp.	Publikacja	Rodzaj
14	Kil, K., Miklaszewska, E., Folwarski, M., Idzik, M., Balawejder, B., & Sadowska, M. (2022). Modele funkcjonowania zrzeszeń w europejskiej bankowości spółdzielczej. Warszawski Instytut Bankowości.	Monografia spoza listy MNiSW - raport z projektu badawczego
15	Folwarski, M., & Kil, K. (2023). Wyzwania bankowości spółdzielczej w Polsce w niestabilnym otoczeniu w latach 2020-2023. Bezpieczny Bank, nr 3 (92), 108-124.	Artykuł w czasopiśmie
16	Kil, K., Szkarłat, E., & Folwarski, M. (2025). Czynniki rozróżniające rolę depozytów jako źródła finansowania banków spółdzielczych w Polsce. W: P. Duda (red.), Dawne i współczesne aspekty spółdzielczości (s. 68-98). Regis Paweł Bielak.	Rozdział w monografii

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy Dorobek UEK.

W obszarze roli bankowości spółdzielczej w Polsce i w Europie kluczowe znaczenie mają publikacje: nr 7 (Kil 2018d), nr 13 (Kil, Ciukaj, Chrzanowska 2021) oraz 14 (Kil i in. 2022). Wyboru dokonano z uwzględnieniem wątków, które nie zostały rozwinięte w cyklu publikacji stanowiących osiągnięcie naukowe ani w pracach z obszaru wyzwań rozwojowych banków spółdzielczych opublikowanych przed uzyskaniem stopnia doktora: wpływu restrykcyjności regulacji na wielokryterialną stabilność banków spółdzielczych w skali europejskiej, skuteczności narzędzi oceny zdolności kredytowej w małych bankach relacyjnych oraz zależności między głębokością integracji zrzeszeniowej a efektywnością.

W badaniach zaprezentowanych w publikacji 7, obejmujących 1753 banki spółdzielcze działające w krajach UE w latach 2008-2015 oraz uwzględniających wywiady pogłębione z kadrą zarządzającą i przedstawicielami sieci bezpieczeństwa finansowego, potwierdzono, że w krajach o wyższej restrykcyjności regulacji nadzorczych banki spółdzielcze charakteryzują się wyższymi wskaźnikami adekwatności kapitałowej, natomiast intensywność regulacji oddziałuje negatywnie na stabilność mierzoną indeksem MLPS. Wynik ten wskazuje, że długookresowe zaostrzanie regulacji, mimo wzmacniania bazy kapitałowej, może pogarszać wielokryterialną ocenę stabilności banków spółdzielczych, co stanowi argument na rzecz stosowania zasady proporcjonalności i uwzględniania szerszych miar stabilności w ocenie skutków regulacji.

W badaniach zawartych w publikacji 13, opartych o dane dotyczące banków spółdzielczych zrzeszonych w BPS S.A. w latach 2004-2020 (model panelowy uzupełniony badaniem ankietowym zarządów banków), potwierdzono istotny statystycznie (na poziomie ufności 90%) wpływ stosowania modeli scoringowych na poziom wskaźnika NPL, przy czym kierunek oddziaływania był zróżnicowany przy uwzględnieniu kryterium autora modelu. Modele oferowane przez BIK wiązały się z niższym poziomem NPL, natomiast modele budowane indywidualnie przez banki – z wyższym. W publikacji wskazano, że dla małych, lokalnych banków relacyjnych korzystniejsze jest stosowanie standardowych modeli

opracowanych na poziomie sektorowym niż modeli konstruowanych na małych próbach, a wynik ten odbiega od części badań dotyczących banków komercyjnych. Pewnym ograniczeniem jest oparcie wniosków na relatywnie małej próbie banków spółdzielczych.

W badaniach, których wyniki zaprezentowano w publikacji 14, obejmujących analizę porównawczą modeli zrzeszeniowych w UE, badania ekonometryczne oraz ankiety realizowane wśród kadry zarządzającej banków spółdzielczych w Austrii, Niemczech i Polsce oraz wśród ich klientów, wykazano, że w krajach o silniejszej integracji procesowej i produktowej obserwuje się szybszy rozwój sektora, wyższy udział banków spółdzielczych w rynku (w tym kredytów mieszkaniowych) oraz wyższą efektywność mierzoną ROE i odporność finansową mierzoną indeksem MLPS. Średnie wartości aktywów i wyniku finansowego na zatrudnionego w latach 2005-2020 były o ponad 70% niższe w bankach działających w modelu niezintegrowanym niż w modelu zintegrowanym. Wykazano ponadto, że w modelach silniej zintegrowanych konsolidacja podmiotowa dotyczy przede wszystkim małych, rentownych banków, a jej główną determinantą są oczekiwane efekty skali. Bariery uwspólniania usług w Polsce (brak wykładni prawnej i obawa przed zmiennym stanowiskiem regulatorów) wskazano jako istotne dla projektowania zmian modelu zrzeszeniowego.

Wśród fundamentalnych wniosków wynikających z badań zawartych w pozostałych publikacjach należy wskazać, że w monografii 11 (panel obejmujący polskie banki spółdzielcze oraz analiza fuzji i przejęć) wykazano, że banki przejmowane były statystycznie słabsze i mniej rentowne, a pogorszenie ich wyników nasilało się w ostatnich latach przed przejęciem, co sugeruje zbyt późne podejmowanie decyzji o konsolidacji. W rozdziale 16 (513 banków, lata 2016-2020, modele z efektami ustalonymi i badanie ankietowe klientów) wykazano, że czynniki behawioralne silniej niż makroekonomiczne kształtują poziom i strukturę depozytów w bankach spółdzielczych, a szoki związane z pandemią i wojną w Ukrainie nie wpłynęły istotnie na ich wielkość. W publikacji 10 wskazano, że utrzymanie dynamicznej akcji kredytowej wobec przedsiębiorstw, wspierające rozwój lokalny i rentowność w krótkim okresie, wiązało się z wysokim udziałem kredytów zagrożonych w dłuższej perspektywie.

Prace z tego obszaru wniosły do dyscypliny ekonomia i finanse wyniki wskazujące na ambiwalentny wpływ restrykcyjności regulacji na stabilność banków spółdzielczych w ujęciu wielokryterialnym. Umożliwiły ocenę skuteczności sektorowych i indywidualnych narzędzi scoringowych w małych bankach relacyjnych w procesie zarządzania ryzykiem kredytowym. Stanowiły uzasadnienie korzyści integracji zrzeszeniowej i konsolidacji dla efektywności bankowości spółdzielczej w Polsce i w Europie.

5. Informacja o wykazywaniu się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej

5.1. Informacje wprowadzające

Moja aktywność naukowa realizowana poza Uniwersytetem Ekonomicznym w Krakowie obejmuje cztery komplementarne formy. Pierwszą są staże badawcze i badawczo-dydaktyczne odbyte w ośrodkach zagranicznych: LUMSA University (Libera Università Maria SS. Assunta), Lwowski Instytut Bankowości, Politechnika Lwowska oraz krajowych - Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, zrealizowane w latach 2015-2025, zakończone w większości przypadków efektem publikacyjnym.

Drugą formę stanowi wieloletnia, sformalizowana współpraca naukowo-dydaktyczna o charakterze ciągłym z ośrodkami krajowymi, obejmująca realizację zajęć dydaktycznych, promotorstwo prac oraz działalność organizacyjną i recenzencką, prowadzona z Uniwersytetem Jagiellońskim w Krakowie (od 2015 roku) i Uniwersytetem Rolniczym w Krakowie (od 2019 r.). Trzeci filar stanowi współpraca przy realizacji wybranych projektów badawczych z pracownikami zatrudnionymi w innych ośrodkach naukowych (Szkoła Główna Handlowa, Uniwersytet Łódzki, Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Uniwersytet Szczeciński, Uniwersytet Warszawski), zakończona wspólnymi publikacjami. Czwartą formę stanowi czynny udział w konferencjach naukowych (krajowych i międzynarodowych) oraz proces recenzji publikacji w międzynarodowych czasopismach naukowych. Poszczególne formy aktywności omówiono szczegółowo w kolejnych punktach, a zaświadczenia potwierdzające realizację współpracy zamieszczono w załącznikach do wniosku.

5.2. Staże badawcze w innych ośrodkach naukowych

5.2.1. Lwowski Instytut Bankowości (Ukraina, Lwów), 29.09-13.10.2015

Staż we Lwowskim Instytucie Bankowości realizowałem pod opieką merytoryczną prof. Rastysława Sławiuka, kierownika Katedry Bankowości LIB. W jego trakcie prowadziłem zajęcia dydaktyczne dla studentów studiów II stopnia (m.in. *The safety of systemically important banks in the eurozone countries; the stability of banks in Poland and Ukraine from the perspective of a joint strategic investor*), a także kwerendę literaturową i analizy na podstawie danych udostępnionych przez uczelnię przyjmującą. Pobyt zaowocował

nawiązaniem współpracy naukowej z prof. Oleksiyem Druhovem, rozwiniętej w kolejnych latach (szerzej punkt 5.2.2).

5.2.2. Politechnika Lwowska (Ukraina, Lwów), 1.02-31.07.2019 oraz 1.10-31.12.2025

Staże w Politechnice Lwowskiej stanowią kontynuację i rozwinięcie współpracy z prof. Oleksiyem Druhovem. Pierwszy ze staży (2019 rok) poświęcony był badaniu determinant wskaźnika kredytów zagrożonych w sektorach bankowych Europy Środkowo-Wschodniej. Jego bezpośrednim efektem jest artykuł Kil, K., Ciukaj, R., Druhov, O., & Gritsenko, N. (2020). Determinants of the non-performing loan ratio in the banking sectors of Central and Eastern Europe countries. Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice, 2(33), 23-36. https://doi.org/10.18371/fcaptp.v2i33.206938.

Drugi staż (2025 rok) dotyczył stabilności finansowej i rentowności banków w warunkach ryzyka geopolitycznego, a jego efektem był udział w przygotowaniu monografii: Miklaszewska, E., Kil, K., Ciukaj, R., & Balawejder, B. (2026). Burzliwe czasy. Wpływ niepewności, ryzyka i szoków zewnętrznych na stabilność banków w UE w latach 2008-2025. Wydawnictwo Poltext. W ramach obu staży wygłosiłem prelekcje w ramach seminariów naukowych oraz przygotowałem materiały dydaktyczne do przedmiotu *Global Banking* prowadzonego w UEK.

5.2.3. Uniwersytet LUMSA w Rzymie, 24-28.07.2023

Staż typu Teaching & Research zrealizowany został przeze mnie w ramach programu POWER 3.5, pod opieką prof. Giovanniego Ferriego (Dipartimento di Giurisprudenza, Economia, Politica e Lingue Moderne). Tematyka stażu dotyczyła sektora banków spółdzielczych w ujęciu porównawczym polsko-włoskim. Poza seminariami ze studentami i pracownikami Uniwersytetu LUMSA uczestniczyłem w spotkaniach z przedstawicielami kadry zarządzającej instytucji finansowych Federcasse oraz Associazione Nazionale fra le Banche Popolari.

5.2.4. Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, 1.02-31.07.2024

Staż zrealizowany został w Instytucie Bankowości Kolegium Ekonomiczno-Społecznego SGH na mocy umowy trójstronnej z 25 stycznia 2024 r., pod opieką naukową prof. dr hab. Małgorzaty Zaleskiej. Jego celem było doskonalenie warsztatu badawczego oraz podjęcie współpracy z pracownikami Instytutu Bankowości SGH w obszarze działalności kredytowej banków, regulacyjnych wymogów adekwatności kapitałowej oraz zarządzania ryzykiem kredytowym i systemowym.

Prace badawcze objęły m.in. przegląd zmian regulacyjnych dotyczących wymogów kapitałowych banków w latach 2018-2023, analizę porównawczą poziomu i struktury

kapitałów własnych oraz portfeli kredytowych sektora bankowego w Polsce na tle Unii Europejskiej (2010-2023), a także ekonometryczną analizę wpływu struktury portfela kredytowego na wypłacalność banków w świetle doświadczeń procesów restrukturyzacyjnych i likwidacyjnych w krajach UE. Częściowe wyniki badań zaprezentowałem podczas Zebrania Instytutu Bankowości SGH oraz podczas VIII Konferencji Naukowej *Ochrona i bezpieczeństwo uczestników rynku usług finansowych* (16.05.2024). Bezpośrednim efektem stażu jest współautorstwo, wraz z dr Magdaleną Kozińską z Instytutu Bankowości SGH, dwóch publikacji:

1. Kozińska, M., & Kil, K. (2024). Kredyt konsumencki. W: J. Koleśnik (red.), Usługi i produkty finansowe dla klientów indywidualnych (s. 59-72). Szkoła Główna Handlowa w Warszawie.
2. Kil, K., & Kozińska, M. (2026). Loan portfolio quality and structure: implications for bank insolvency risk and crisis management tools. Bank i Kredyt, 57(5), 521-540, https://doi.org/10.5604/01.3001.0055.9215.

We współpracy z pracownikami Instytutu Bankowości SGH podjąłem ponadto starania o przygotowanie wspólnej monografii naukowej poświęconej narzędziom restrukturyzacji i likwidacji banków. Część wyników opublikowałem jako współautor rozdziału: Idzik, M., Kil, K., & Miklaszewska, E. (2026). Bank Resolution: Social Perceptions and Depositor Trust. Evidence from a Survey of Polish Bank Customers. W: S. Royo, E. Miklaszewska, & G. Ferri (red.), Bank Failure and Resolution in the EU: Lessons for the Crisis Management and Deposit Insurance Framework (s. 204-218). Routledge.

5.3. Współpraca naukowo-dydaktyczna o charakterze ciągłym z ośrodkami naukowymi w Polsce

5.3.1. Uniwersytet Jagielloński w Krakowie - Instytut Ekonomii, Finansów i Zarządzania

Moja współpraca z Uniwersytetem Jagiellońskim w Krakowie ma charakter ciągły i obejmuje trzy kluczowe obszary. W wymiarze dydaktycznym corocznie prowadzę wykład i ćwiczenia z przedmiotu kierunkowego Bankowość dla II roku studiów I stopnia na kierunku Finanse, bankowość i ubezpieczenia, a okresowo także zajęcia z przedmiotów pośrednictwo finansowe, bezpieczeństwo ekonomiczne i finansowe oraz zarządzanie finansami publicznymi. Zajęcia te były bardzo wysoko oceniane przez studentów UJ we wszystkich cyklach kształcenia objętych ankietyzacją. W wymiarze organizacyjnym corocznie promuję wśród studentów UJ kursy przygotowujące do egzaminu na Europejski Certyfikat Bankowca EFCB 3E (program

Santander Universidades/Erste Education), pełniąc funkcję członka Prezydium Komitetu Standardów Kwalifikacyjnych w Bankowości Polskiej ZBP z ramienia uczelni wyższych.

W wymiarze naukowo-popularyzatorskim uczestniczyłem m.in. w audycji UJOT FM poświęconej rynkowi bankowemu w Polsce oraz w procesie recenzowania artykułów w czasopiśmie Journal of Entrepreneurship, Management and Innovation (WoS, Scopus), rekomendowany przez pracowników Instytutu wchodzących w skład zespołu redakcyjnego tego czasopisma.

5.3.2. Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie - Wydział Rolniczo-Ekonomiczny

Moja współpraca z Uniwersytetem Rolniczym im. Hugona Kołłątaja w Krakowie koncentruje się wokół studiów podyplomowych MBA Zarządzanie bankiem spółdzielczym, koordynowanych przez Wydział. Prowadziłem w ich ramach warsztaty z zarządzania ryzykiem bankowym, wysoko oceniane pod względem wartości merytorycznej i praktycznej.

Byłem promotorem ośmiu prac dyplomowych zrealizowanych w latach 2021-2026, z których praca Magdaleny Kogut *Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym w warunkach zmian regulacyjnych i ewolucji struktury zdarzeń operacyjnych* (2026) otrzymała I nagrodę w XXII edycji ogólnopolskiego konkursu na najlepszą pracę badawczą z zakresu spółdzielczości, organizowanego przez Krajową Radę Spółdzielczą. Wyniki badań naukowych prezentowałem m.in. podczas wykładu okolicznościowego *Wpływ pandemii Covid-19 na banki spółdzielcze w Polsce* (kończącego II edycję studiów) oraz w czterech webinarach zrealizowanych w latach 2020-2025 w ramach Programu Analityczno-Badawczego Warszawskiego Instytutu Bankowości. Recenzowałem również artykuły naukowe współtworzone przez słuchaczy studiów i pracowników Wydziału, w tym dla czasopisma Roczniki Naukowe Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu.

5.4. Realizacja projektów badawczych we współpracy z pracownikami innych ośrodków naukowych

Trzeci filar mojej aktywności stanowi współpraca przy realizacji wybranych projektów badawczych z pracownikami zatrudnionymi w innych ośrodkach naukowych. Badania realizowane były z naukowcami zatrudnionymi w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie, w Uniwersytecie Łódzkim, w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, w Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, w Uniwersytecie Szczecińskim oraz w Uniwersytecie Warszawskim. Współpraca została zakończona wspólnymi publikacjami, co szczegółowo omówiono w tabeli 9.

Tabela 9. Badania naukowe realizowane we współpracy z pracownikami naukowymi innych niż UEK ośrodków naukowych

Ośrodek naukowy	Współautor badań	Temat badania	Publikacja wynikowa
Szkoła Główna Handlowa w Warszawie	prof. dr hab. Małgorzata Pawłowska	Ryzyko reputacyjne jako determinanta odporności banków	Miklaszewska, Kil, Pawłowska (2020)
	dr Magdalena Kozińska	Polityka kredytowa banków i ryzyko kredytowe a instrumenty zarządzania kryzysowego	Kil, Kozińska (2026)
Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie	dr Marcin Idzik	Wpływ pandemii COVID-19 na zarządzanie ryzykiem w bankach spółdzielczych	Kil, Miklaszewska, Folwarski, Idzik (2021)
		Modele funkcjonowania zrzeszeń bankowości spółdzielczej	Kil, Miklaszewska, Folwarski, Idzik, Balawejder, Sadowska (2022)
		Ryzyko technologiczne i transformacja cyfrowa banków	Miklaszewska, Kil, Idzik (2021) Miklaszewska, Kil, Idzik (2022)
		Resolution i zaufanie deponentów	Idzik, Kil, Miklaszewska (2026)
Uniwersytet Łódzki	dr Iwa Kuchciak	System wymiany informacji kredytowej a redukcja ryzyka kredytowego, ochrona konsumenta i inkluzywność systemu bankowego	Kil, Szczęśniak, Folwarski, Kowalewska, Kuchciak, Miklaszewska, Sudoł (2026)
Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie	dr hab. Paweł Szczęśniak		
Uniwersytet Szczeciński	dr hab. Ewa Kowalewska		
Uniwersytet Warszawski	dr Mariusz Sudoł		

Źródło: opracowanie własne.

5.5. Prezentacja wyników badań na międzynarodowych i krajowych konferencjach naukowych oraz recenzje publikacji w międzynarodowych czasopismach naukowych

Czwarty filar obejmuje prezentację i dyskusję nad wynikami badań w ramach międzynarodowych i krajowych konferencji naukowych. W latach 2013-2026 wyniki badań prezentowanych następnie w publikacjach naukowych były przedmiotem dyskusji w ramach referatów plenarnych i sekcyjnych w ramach 28 konferencji i seminariów naukowych. Należy podkreślić, że wszystkie badania, których wyniki opublikowałem w ramach cyklu przedstawionego jako główne osiągnięcie naukowe były doskonalone w następstwie uwag wnoszonych przez koreferentów oraz innych uczestników konferencji. Szczegółowy wykaz konferencji obejmujących okres po uzyskaniu stopnia doktora zaprezentowałem w tabelach 10-11. Informacje o udziale w konferencjach przed uzyskaniem stopnia doktora zamieściłem w załączniku 4 do wniosku.

Tabela 10. Referaty wygłoszone na konferencjach naukowych po uzyskaniu stopnia doktora

Lp.	Data i miejsce	Konferencja (organizator)	Zasięg	Tytuł referatu	Współautorzy	Rodzaj referatu
1	22-23.03.2018, Brno (Czechy)	21st Annual Conference Enterprise and Competitive Environment (Mendel University in Brno)	Międzynarodowa	Adequacy of Financial Stability Indicators in European Union Countries	R. Ciukaj	Sekcyjny
2	24-25.05.2018, Kraków	Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Banki spółdzielcze w nowym otoczeniu społeczno-gospodarczym" (NBP i UEK)	Krajowa	Problemy stabilności polskiego sektora bankowości spółdzielczej	-	Plenarny
3	21-22.03.2019, Brno (Czechy)	22nd Annual Conference Enterprise and Competitive Environment (Mendel University in Brno)	Międzynarodowa	Determinants of Polish Co-operative and Commercial Banks' Financial Liquidity in the Post-Crisis Perspective	R. Ciukaj	Sekcyjny
4	21-22.03.2019, Brno (Czechy)	22nd Annual Conference Enterprise and Competitive Environment (Mendel University in Brno)	Międzynarodowa	Determinants of the Non-performing Loan Ratio in the Banking Sectors of Central and Eastern Europe Countries	R. Ciukaj	Sekcyjny
5	25-26.04.2019, Poznań	3rd International Conference on Finance and Economic Policy (UE w Poznaniu)	Międzynarodowa	Determinants of the Non-performing Loan Ratio in the European Union Banking Sectors with High Level of Impaired Loans	R. Ciukaj	Sekcyjny
6	24.05.2019, Kraków	Ogólnopolska Konferencja „Bankowość emocjonalna: czego możemy nauczyć się od neobanków i fintechów?" (NBP i UEK)	Krajowa	Szanse i zagrożenia rozwojowe sektora FinTech w Polsce w świetle badania ankietowego środowiska akademickiego	M. Hajduk K. Zioło	Plenarny
7	17-18.06.2021, Toruń (online)	11th International Conference on Applied Economics: Contemporary Issues in Economy (Institute of Economic Research, PTE Oddział w Toruniu, UWM w Olsztynie)	Międzynarodowa	Nadzór finansowy i finansowa stabilność banków: przypadek wybranych krajów europejskich	A. Gronowska	Sekcyjny
8	1-3.09.2021, Kraków	2021 Wolpertinger Annual Conference on Banking and Finance	Międzynarodowa	How the COVID-19 is impacting bank risks and returns: Evidence from the EU members in Central Eastern and Northern Europe	E. Miklaszewska M. Idzik	Sekcyjny
9	30.08-2.09.2023 Vaasa (Finlandia)	The Wolpertinger Annual Conference 2023	Międzynarodowa	The impact of the COVID-19 pandemic on bank performance in the CEE region	E. Miklaszewska	Sekcyjny
10	14-15.09.2023, Poznań	Konferencja Katedr Finansów 2023 „Finanse wobec wyzwań nowej gospodarki" (UE w Poznaniu)	Krajowa	Ryzyko stopy procentowej banków centralnych krajów Europy Środkowo-Wschodniej a ich rentowność i wiarygodność w warunkach turbulentnego otoczenia społeczno-gospodarczego	P. Karaś	Sekcyjny

Lp.	Data i miejsce	Konferencja (organizator)	Zasięg	Tytuł referatu	Współautorzy	Rodzaj referatu
11	16.05.2024, Łódź	VIII Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Ochrona i bezpieczeństwo uczestników rynku usług finansowych" (Uniwersytet Łódzki)	Międzynarodowa	Jakość i struktura portfela kredytowego a upadłość i restrukturyzacja banku - wnioski z doświadczeń europejskiego sektora bankowego	M. Kozińska	Sekcyjny
12	28-31.08.2024 Palermo (Włochy)	The Wolpertinger Annual Conference 2024	Międzynarodowa	Do public policies affect credit availability and allocation? The impact of the NPLs restructuring programs implemented after 2008 crisis on bank lending in the EU	E. Miklaszewska R. Ciukaj	Sekcyjny
13	21.05.2026, Łódź	10th Scientific Conference Protection and Security in Financial Markets: Building the Resilience of the System and Empowering Participants	Międzynarodowa	Bank resolution in Poland - social perception and trust: results of a customer survey	E. Miklaszewska M. Idzik	Sekcyjny

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 11. Referaty plenarne zamawiane w instytucjach sektora bankowego wygłaszane po uzyskaniu stopnia doktora

Lp.	Data i miejsce	Wydarzenie (organizator)	Kwalifikacja	Tytuł referatu	Współautorzy	Rodzaj referatu
1	15.10.2020, Warszawa (online)	Webinarium WIB 05/2020 (Warszawski Instytut Bankowości)	Zebranie w instytucji gospodarczej	Prezentacja raportu PAB-WIB „Optymalne ścieżki dojścia do efektywności banków spółdzielczych"	M. Folwarski A. Walitza	Plenarny
2	21.01.2021, Warszawa (online)	Konwent na rzecz Współpracy i Rozwoju Polskiej Bankowości Spółdzielczej (Związek Banków Polskich)	Zebranie w instytucji gospodarczej	Optymalne ścieżki dojścia do zbudowania efektywności banków spółdzielczych	M. Folwarski	Plenarny
3	16.09.2021, Warszawa (online)	Webinarium WIB 13/2021 (Warszawski Instytut Bankowości)	Zebranie w instytucji gospodarczej	Prezentacja raportu PAB-WIB „Wpływ pandemii COVID-19 na banki spółdzielcze w Polsce: zagrożenia i średniookresowe działania dostosowawcze"	E. Miklaszewska M. Folwarski M. Idzik	Plenarny
4	16.11.2022, Warszawa (online)	Webinarium WIB 11/2022 (Warszawski Instytut Bankowości)	Zebranie w instytucji gospodarczej	Prezentacja raportu PAB-WIB „Modele funkcjonowania zrzeszeń w europejskiej bankowości spółdzielczej - możliwości adaptacyjne w warunkach polskich"	E. Miklaszewska M. Folwarski	Plenarny
5	20.02.2025, Warszawa	Webinarium WIB 03/2025 „Zrównoważone finansowanie przez banki" (Warszawski Instytut Bankowości)	Konferencja krajowa	Zrównoważone finansowanie przez banki (prezentacja raportu analityczno-badawczego)	J. Krasodomska M. Sady	Plenarny
6	9.05.2025, Warszawa (online)	Webinarium WIB 9/2025 (Warszawski Instytut Bankowości)	Konferencja krajowa	Budowanie rentowności sektora bankowego w Polsce jako determinanta poprawy jego zdolności do finansowania gospodarki (prezentacja raportu analityczno-badawczego)	E. Miklaszewska R. Ciukaj M. Idzik B. Balawejder	Plenarny

Lp.	Data i miejsce	Wydarzenie (organizator)	Kwalifikacja	Tytuł referatu	Współautorzy	Rodzaj referatu
7	10.12.2025, Warszawa	Kongres Bankowości Zrównoważonego Rozwoju (Ministerstwo Klimatu, Warszawski Instytut Bankowości)	Konferencja krajowa	Ryzyko klimatyczne i adaptacja do zmian klimatu - perspektywa sektora bankowego	J. Krasodomska, M. Sady	Plenarny
8	19.02.2026, Warszawa	III. Konferencja PAB WIB: „Dekada z podatkiem bankowym: skala obciążeń sektora bankowego i ich skutki dla finansowania potrzeb inwestycyjnych polskiej gospodarki	Konferencja krajowa	Budowanie rentowności sektora bankowego w Polsce jako determinanta poprawy jego zdolności do finansowania gospodarki w kontekście głównych wyzwań regulacyjnych i materializacji ryzyka prawnego	E. Miklaszewska R. Ciukaj M. Idzik B. Balawejder	Plenarny

Źródło: opracowanie własne.

Recenzje w czasopismach międzynarodowych

Po uzyskaniu stopnia doktora w 2017 r. wykonałem recenzje wydawnicze 43 artykułów naukowych złożonych do 28 czasopism naukowych, z czego 23 pozycje stanowią zweryfikowane recenzje w moim profilu Web of Science (30 rekordów, w tym 7 dotyczących kolejnych rund recenzji tych samych skryptów). Pozostałe recenzje dotyczą publikacji międzynarodowych w czasopismach i wydawnictwach nieindeksowanych w Web of Science.

Ponadto w 2021, 2023 i 2025 roku uczestniczyłem jako recenzent w komitecie recenzyjnym międzynarodowej konferencji *Applied Economics. Contemporary Issues in Economy* (5 recenzji), a w 2019 r. wykonałem recenzję wydawniczą monografii naukowej. Szczegółowe zestawienie zawiera tabela 12.

Tabela 12. Recenzje wydawnicze wykonane po uzyskaniu stopnia doktora (czasopisma w kolejności alfabetycznej)

Lp.	Czasopismo/konferencja	ISSN	Liczba recenzji	Rok
Artykuły w czasopismach				
1	Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska, Sectio H - Oeconomia	2449-8513	1	2025
2	Annals of the Polish Association of Agricultural and Agribusiness Economists	2657-781X	1	2023
3	Bezpieczny Bank	1429-2939	2	2023, 2024
4	Cogent Business & Management	2331-1975	1	2022
5	Commodities	2813-2432	1	2023
6	Contemporary Economics	2084-0845	2	2023, 2025
7	Economic Alternatives	1312-7462	1	2025
8	Economies	2227-7099	1	2023
9	Financial Sciences. Nauki o Finansach	2080-5993	2	2026
10	Finanse i Prawo Finansowe	2353-5601	2	2025, 2026
11	FinTech	2674-1032	1	2023

Lp.	Czasopismo/konferencja	ISSN	Liczba recenzji	Rok
12	Green Finance	2643-1092	1	2020
13	International Journal of Environmental Research and Public Health	1661-7827	1	2022
14	International Journal of Financial Studies	2227-7072	2	2023, 2025
15	International Journal of Monetary Economics and Finance	1752-0479	1	2022
16	Journal of Asia-Pacific Business	1059-9231	1	2022
17	Journal of Banking and Financial Economics	2353-6845	2	2021, 2023
18	Journal of Entrepreneurship, Management and Innovation	2299-7326	2	2022, 2023
19	Journal of Risk and Financial Management	1911-8074	2	2021, 2022
20	Management	1429-9321	1	2025
21	Mathematics	2227-7390	1	2022
22	Panoeconomicus	1452-595X	1	2024
23	PLOS ONE	1932-6203	1	2022
24	Przedsiębiorczość-Edukacja	2449-9048	1	2025
25	Regional Statistics	2063-9538	1	2023
26	Risks	2227-9091	3	2021, 2022, 2023
27	Spanish Journal of Finance and Accounting / Revista Española de Financiación y Contabilidad	0210-2412	1	2024
28	Sustainability	2071-1050	6	2021, 2022, 2023
Komitety recenzyjne konferencji				
29	International Conference on Applied Economics Contemporary Issues in Economy (11. 12. i 13. edycja)	-	5	2021, 2023, 2025
Recenzje monografii				
30	Polskojęzyczna wersja monografii: New Cooperative Banking in Europe. Strategies for Adapting the Business Model Post Crisis	-	1	2019

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z profilu Web of Science oraz zaświadczeń otrzymanych od wydawnictw naukowych.

6. Informacja o osiągnięciach dydaktycznych, organizacyjnych oraz popularyzujących naukę lub sztukę

6.1. Osiągnięcia dydaktyczne

6.1.1. Zakres i wymiar prowadzonych zajęć dydaktycznych w Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie

Od początku zatrudnienia w Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie prowadzę zajęcia dydaktyczne na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych I i II stopnia, przede wszystkim dla studentów kierunków: finanse i rachunkowość (FR), bankowość i zarządzanie ryzykiem (BZ)

oraz analityka gospodarcza (AG). Tematyka prowadzonych przeze mnie zajęć obejmuje w szczególności: bankowość, zarządzanie ryzykiem bankowym, ryzyko w bankowości komercyjnej, zarządzanie instytucjami kredytowymi, stabilność finansową i politykę makroostrożnościową, etykę, compliance i ochronę klienta na rynku finansowym oraz zarządzanie aktywami i pasywami banków. Moje obciążenie dydaktyczne istotnie przekracza poziom wymagany w grupie pracowników naukowo-dydaktycznych (przykładowo w r.a. 2023/2024 wynosiło 450 godz., w r.a. 2024/2025 - 414 godz., w r.a. 2025/2026 - 419 godz.).

Jestem ponadto bezpośrednio odpowiedzialny za opracowanie i bieżącą aktualizację kart przedmiotów dla 6 przedmiotów (zarządzanie ryzykiem bankowym, instytucjonalna ochrona konsumenta na rynku finansowym, stabilność finansowa i polityka makroostrożnościowa, compliance i ochrona klienta na rynku finansowym, seminarium dyplomowe, praktyka zawodowa) realizowanych w roku akademickim 2026/2027 na kierunkach finanse i rachunkowość (studia I stopnia) oraz bankowość i zarządzanie ryzykiem (studia II stopnia).

Odpowiedzialność za kształt programów wynika z formalnie pełnionych funkcji dydaktyczno-organizacyjnych w UEK (co omówiono szerzej w dalszej części autoreferatu):

- zastępcy Dyrektora Instytutu Finansów ds. Studenckich;
- członka Rady Instytutu Finansów;
- opiekuna studiów na kierunku bankowość i zarządzanie ryzykiem, studia II stopnia (od 2020 roku);
- opiekuna praktyk studenckich w Katedrze Bankowości i Globalnego Systemu Finansowego (nieprzerwanie od 2016 roku);
- członka zespołów programowo-dydaktycznych ds. trzech kierunków studiów, odpowiedzialnych za kształt i modyfikacje programów studiów: bankowość i zarządzanie ryzykiem, finanse i rachunkowość oraz rynki finansowe;
- członka Zespołu ds. Jakości Kształcenia Instytutu Finansów (2020-2024), odpowiedzialnego m.in. za analizę zgodności efektów uczenia się w kartach przedmiotów.

Prowadzę ponadto zajęcia na studiach podyplomowych Bankowość i finanse cyfrowe prowadzonych w Krakowskiej Szkole Biznesu oraz w szkole doktorskiej UEK (co omówiono szerzej w punkcie kształcenia doktorantów).

6.1.2. Działalność dydaktyczna w innych uczelniach

Poza Uniwersytetem Ekonomicznym w Krakowie prowadzę regularną działalność dydaktyczną w dwóch innych uczelniach - Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie i Uniwersytecie Rolniczym im. Hugona Kołłątaja w Krakowie.

W ramach aktywności dydaktycznej w Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie (głównie Instytut Ekonomii, Finansów i Zarządzania) od 2015 roku corocznie prowadzę zajęcia z przedmiotu bankowość na kierunku Finanse, bankowość i ubezpieczenia, a okresowo także zajęcia z przedmiotów: pośrednictwo finansowe, bezpieczeństwo ekonomiczne i finansowe oraz zarządzanie finansami publicznymi (szerzej w pkt 5.3.1). W dziesięciu kolejnych cyklach akademickich (2014/2015-2023/2024) średnia ocena moich zajęć w ankietyzacji studenckiej UJ mieściła się każdorazowo w przedziale 4,8-5,0 w skali 2-5 (średnia za cały okres: ok. 4,92).

W ramach aktywności w Uniwersytecie Rolniczym im. Hugona Kołłątaja w Krakowie (Wydział Rolniczo-Ekonomiczny) realizuję współpracę dydaktyczną nieprzerwanie od 2019 r., w ramach studiów podyplomowych MBA „Zarządzanie bankiem spółdzielczym". Od początku realizacji studiów prowadzę specjalistyczne warsztaty z zakresu zarządzania ryzykiem bankowym, bardzo wysoko oceniane przez słuchaczy pod względem wartości merytorycznej, aktualności i walorów praktycznych. Jestem również promotorem ośmiu prac dyplomowych (zob. też pkt 5.3.2).

6.1.3. Udział w tworzeniu i akredytacji programów kształcenia

Poza bieżącą realizacją zajęć dydaktycznych, od początku kariery zawodowej uczestniczyłem w pracach koncepcyjnych nad ofertą dydaktyczną Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, w tym nad kierunkiem studiów, na którym obecnie prowadzę większość zajęć. Moja aktywność obejmowała:

- udział w opracowaniu programu studiów podyplomowych „Etyczna bankowość w perspektywie pokryzysowej" (2012-2015);
- pracę w zespole przygotowującym wniosek aplikacyjny Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie do Komitetu ds. Standardów Kwalifikacyjnych ZBP umożliwiający przystąpienie do Systemu Standardów Kwalifikacyjnych w Bankowości Polskiej; w wyniku wniosku UEK uzyskał uprawnienia do organizacji egzaminów na poziomie Dyplomowanego Pracownika Bankowego (Europejski Certyfikat Bankowca EFCB);
- udział w opracowaniu nowego kierunku studiów II stopnia „Bankowość i zarządzanie ryzykiem", uruchomionego w roku akademickim 2017/2018 (2016-2017);

- udział w opracowywaniu planu studiów podyplomowych „Bankowość: Europejski Certyfikat Bankowca" przy Katedrze Bankowości (2016-2017);
- udział w opracowywaniu planu studiów podyplomowych „Bankowość i finanse cyfrowe" prowadzonych w Krakowskiej Szkole Biznesu (2020-2021) oraz modyfikacji jego programu (2022);
- współkoordynację i udział w pracach zespołu przygotowującego dokumentację akredytacyjną dla kierunku finanse i rachunkowość w związku z wizytacją PKA (2025-2026);
- współkoordynację i udział w zmianach programu studiów wszystkich kierunków prowadzonych w Instytucie Finansów UEK: Finanse i rachunkowość, Global Finance and Accounting, Audyt finansowy, Bankowość i zarządzanie ryzykiem, Financial Analytics, Finanse publiczne i rachunkowość budżetowa, Global Banking, Risk and Financial Management, Rynki finansowe (2026).

6.1.4. Publikacje dydaktyczne (podręczniki akademickie)

Jestem współautorem podręcznika akademickiego oraz sześciu rozdziałów w podręcznikach wykorzystywanych w kształceniu na poziomie wyższym oraz w przygotowaniu do egzaminów zawodowych w sektorze bankowym:

- Kuchciak, I., & Kil, K. (2023). Bankowość dla praktyków: Europejski Certyfikat Bankowca EFCB 3E: wybrane zagadnienia aktualizujące i uzupełniające. Fundacja Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie (podręcznik; współautorstwo całości, zaktualizowana i uzupełniona wersja podręcznika przygotowywanego na zlecenie ZBP; zob. też pkt 6.1.12).
- Kil, K. (2017a). Ryzyko płynności i wypłacalność banku. W: M. Klimontowicz (red.), Bankowość dla praktyków: Europejski Certyfikat Bankowca EFCB 3E (s. 302-317). Związek Banków Polskich.
- Jurkowska, A., & Kil, K. (2017). Ryzyko rynkowe. W: M. Klimontowicz (red.), Bankowość dla praktyków: Europejski Certyfikat Bankowca EFCB 3E (s. 317-325). Związek Banków Polskich.
- Kil, K. (2017b). Sprawozdanie finansowe jako źródło informacji o sytuacji finansowej banku. W: M. Klimontowicz (red.), Bankowość dla praktyków: Europejski Certyfikat Bankowca EFCB 3E (s. 249-265). Związek Banków Polskich.

- Kulińska-Sadłocha, E., Kałużny, R., Kochaniak, K., Jurkowska, A., & Kil, K. (2016). Finanse i ryzyko w instytucjach kredytowych. W: A. Gospodarowicz & A. Nosowski (red.), Zarządzanie instytucjami kredytowymi (s. 216-337). C.H. Beck.
- Kochaniak, K., Jurkowska, A., Kil, K., & Kałużny, R. (2016). Nadzór i kontrola w instytucjach kredytowych. W: A. Gospodarowicz & A. Nosowski (red.), Zarządzanie instytucjami kredytowymi (s. 468-521). C.H. Beck.
- Kozińska, M., & Kil, K. (2024). Kredyt konsumencki. W: J. Koleśnik (red.), Usługi i produkty finansowe dla klientów indywidualnych (s. 59-72). Szkoła Główna Handlowa w Warszawie.

Publikacje te są wykorzystywane w procesie dydaktycznym na wielu uczelniach wyższych. Publikacja Zarządzanie instytucjami kredytowymi (red. A. Gospodarowicz, A. Nosowski) posiada rekomendację Komitetu Nauk o Finansach PAN jako podręcznik wspierający kształcenie w zakresie zarządzania ryzykiem bankowym. Publikacja Bankowość dla praktyków: Europejski Certyfikat Bankowca EFCB 3E (red. M. Klimontowicz) oraz jej aktualizacja (Kuchciak, Kil 2023) wskazywane są przez Związek Banków Polskich jako podstawowy materiał wspierający przygotowanie do egzaminu na Europejski Certyfikat Bankowca EFCB 3E.

6.1.5. Kształcenie uzdolnionych studentów - Program UEK Honours „WISE”

Aktywnie uczestniczę w realizacji Programu UEK Honours „WISE”, skierowanego do najzdolniejszych studentów Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie (warunkiem przyjęcia jest m.in. średnia ocen nie niższa niż 4,3 oraz pozytywny wynik postępowania rekrutacyjnego). Od 2024 r. jestem członkiem Komitetu Programu, sprawującego nadzór merytoryczny nad jego realizacją (powołanie na okres do 31 sierpnia 2028 r.).

W latach 2022-2025 pełniłem ponadto funkcję tutora akademickiego w Programie, sprawując indywidualną opiekę naukową nad 5 studentami w ramach tutoringu akademickiego. Jeden z podopiecznych realizujących tutorial w ramach studiów II stopnia z sukcesem aplikował do Szkoły Doktorskiej UEK.

W latach akademickich 2023/2024, 2024/2025 i 2025/2026 byłem prowadzącym i koordynatorem autorskiego kursu honours „Pieniądz wczoraj, dziś i jutro” - interdyscyplinarnego konwersatorium realizowanego wspólnie z dr. Piotrem Karasiem, m.in. w Muzeum Narodowym w Krakowie oraz w Narodowym Banku Polskim.

Program UEK Honours „WISE" był wskazywany przez Polską Komisję Akredytacyjną w raportach pokontrolnych jako przykład dobrej praktyki dla wszystkich przeprowadzonych wizytacji.

6.1.6. Opieka promotorska nad pracami dyplomowymi i uzyskane wyróżnienia

Od 2019 r. prowadzę w Instytucie Finansów UEK seminaria dyplomowe na kierunkach finanse i rachunkowość oraz bankowość i zarządzanie ryzykiem. Wypromowałem łącznie 153 absolwentów, z czego 58 stanowili studenci kształcący się na I stopniu, a 95 na II stopniu studiów. Prowadzę również prace na studiach podyplomowych MBA „Zarządzanie bankiem spółdzielczym" (Wydział Rolniczo-Ekonomiczny Uniwersytetu Rolniczego im. H. Kołłątaja w Krakowie), gdzie wypromowałem dotychczas 8 studentów (tabela 13).

Tabela 13. Statystyki dotyczące opieki nad pracami dyplomowymi w latach 2019-2026

Rodzaj pracy	Liczba
Prace licencjackie	58
Prace magisterskie	95
Razem (studia I i II stopnia)	153
Prace na studiach podyplomowych MBA „Zarządzanie bankiem spółdzielczym"	8

Źródło: opracowanie własne.

Istotnym potwierdzeniem wysokiego poziomu merytorycznego mojej opieki promotorskiej są liczne sukcesy wypromowanych przeze mnie prac w ogólnopolskich konkursach naukowych i branżowych. W latach 2021-2026 prace przygotowane pod moim kierunkiem otrzymały 30 nagród i wyróżnień (24 nagrodzone prace, z których część wyróżniano w więcej niż jednym konkursie). Wykaz wszystkich nagrodzonych prac wraz z informacją o organizatorach konkursu zawarto w załącznikach do dokumentacji. Nagrody te zostały przyznane przez:

- Narodowy Bank Polski (Konkurs o Nagrodę Prezesa Narodowego Banku Polskiego za najlepszą pracę magisterską z zakresu nauk ekonomicznych);
- Bankowy Fundusz Gwarancyjny (Konkurs Bankowego Funduszu Gwarancyjnego na najlepszą pracę licencjacką i magisterską z zakresu problematyki stabilności systemu finansowego);
- Rzecznika Finansowego (Konkurs o Nagrodę Rzecznika Finansowego za najlepszą rozprawę habilitacyjną i doktorską oraz pracę magisterską i licencjacką z zakresu ochrony klienta na rynku finansowym);
- Krajową Radę Spółdzielczą (Konkurs Krajowej Rady Spółdzielczej na najlepszą pracę badawczą dotyczącą spółdzielczości);

- Warszawski Instytut Bankowości i Biuro Informacji Kredytowej (Konkurs na najlepszą pracę licencjacką i magisterską z zakresu zarządzania ryzykiem finansowym, wiarygodności finansowej oraz rynku kredytowego i pożyczkowego);
- Polskie Towarzystwo Ekonomiczne Oddział we Wrocławiu (Konkurs im. prof. Wincentego Stysia na najlepszą pracę dyplomową);
- Instytut Rozwoju Wsi i Rolnictwa PAN oraz Fundację Europejski Fundusz Rozwoju Wsi Polskiej (Konkurs na najlepszą pracę magisterską dotyczącą rozwoju obszarów wiejskich);
- EFFP Polska (Konkurs na Najlepszą Pracę Licencjacką i Magisterską w Zakresie Planowania Finansów Osobistych i Doradztwa Finansowego);
- Instytut Ekspertyz Ekonomicznych i Finansowych w Łodzi (Konkurs o Nagrodę Dyrektora Instytutu Ekspertyz Ekonomicznych i Finansowych w Łodzi za najlepszą pracę magisterską z zakresu ekonomii i finansów);
- Stowarzyszenie Finansów i Rachunkowości na rzecz Zrównoważonego Rozwoju oraz Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu (Konkurs na najlepszą pracę dyplomową z zakresu finansowych i rachunkowych aspektów zrównoważonego rozwoju).

6.1.7. Recenzowanie prac dyplomowych i udział w komisjach egzaminów dyplomowych

Pełnię również funkcję recenzenta prac dyplomowych przygotowywanych na Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie. W latach 2020-2026, sporządziłem ponad 100 recenzji prac licencjackich i magisterskich oraz kilkanaście recenzji prac dyplomowych na studiach MBA.

Od 2024 roku pełnię również funkcję przewodniczącego w komisjach egzaminów dyplomowych. W tym okresie pełniłem rolę przewodniczącego w ponad 80 obronach prac dyplomowych.

6.1.8. Udział w kształceniu doktorantów

Od 2020 roku prowadzę w Szkole Doktorskiej Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie konwersatorium „Zarządzanie ryzykiem i instytucjonalna sieć bezpieczeństwa na rynkach finansowych", przeznaczone dla doktorantów dyscypliny ekonomia i finanse.

Pełniłem ponadto funkcję promotora pomocniczego w dwóch zakończonych przewodach doktorskich realizowanych w Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie, a obecnie uczestniczę również jako promotor pomocniczy w trzecim postępowaniu doktorskim (planowane zakończenie w 2027 roku). Obowiązki promotora pomocniczego obejmowały prace:

- dra Radosława Tadeusza Ciukaja pt. „Metody restrukturyzacji portfela kredytów o niskiej jakości w krajach Unii Europejskiej w okresie pokryzysowym” (realizacja w latach 2018-2023, rozprawa obroniona w 2023 r. i wyróżniona decyzją Rady Dyscypliny Ekonomia i Finanse);
- dr Magdaleny Sadowskiej pt. „Stabilność i efektywność modeli bankowości spółdzielczej w krajach Unii Europejskiej” (realizacja: 2019-2022, rozprawa obroniona w 2022 r.);
- mgra Bartłomieja Balawejdera pt. „Determinanty struktury i dynamiki portfela mieszkaniowych kredytów hipotecznych w krajach Unii Europejskiej” (przewód w toku, decyzją Rady Dyscypliny Ekonomia i Finanse zatwierdzony program badawczy).

6.1.9. Nagrody i wyróżnienia dydaktyczne

Ocena mojej działalności dydaktycznej znajduje potwierdzenie w wynikach oceny zajęć dydaktycznych, wynikach plebiscytu Mentorzy UEK organizowanego przez Parlament Studencki UEK oraz w cyklicznie przyznawanych nagrodach Rektora UEK za osiągnięcia dydaktyczne a także w wyróżnieniach instytucji zewnętrznych (Warszawski Instytut Bankowości).

Oceny moich zajęć dydaktycznych od początku procesu kształcenia studentów były zbliżone do poziomu maksymalnego. Dla przykładu można wskazać, że średnia ocena moich zajęć (w skali ocen szczegółowych 2-5) wyniosła 4,92 w semestrze letnim roku akademickiego 2024/2025 (na podstawie 504 udzielonych odpowiedzi) oraz 4,90 w semestrze zimowym roku akademickiego 2025/2026 (na podstawie 894 odpowiedzi).

Wysoką ocenę mojej działalności dydaktycznej potwierdzają również studenci w Plebiscycie „Mentorzy UEK” organizowanym przez Parlament Studencki UEK. W plebiscycie tym kilkukrotnie uzyskiwałem tytuł laureata w różnych kategoriach (m.in. innowator, motywator). W edycji 2026 zająłem III miejsce w kategorii „Mentor Kolegium Ekonomii i Finansów”.

Formą uznania dla jakości mojej działalności dydaktycznej są też cyklicznie przyznawane nagrody Rektora UEK za osiągnięcia dydaktyczne oraz wyróżnienia od Warszawskiego Instytutu Bankowości. W latach 2017-2026 otrzymałem 10 indywidualnych nagród Rektora UEK związanych z osiągnięciami dydaktycznymi. Ponadto dwukrotnie zostałem wyróżniony przez Prezesa Warszawskiego Instytutu Bankowości za aktywność

w programach edukacji finansowej realizowanych w szkolnictwie wyższym. W 2022 roku otrzymałem ponadto Medal Komisji Edukacji Narodowej.

6.1.10. Wykłady gościnne, staże dydaktyczne za granicą, podnoszenie własnych kompetencji dydaktycznych

W ramach umiędzynarodowienia działalności dydaktycznej prowadziłem zajęcia oraz odbywałem staże z komponentem dydaktycznym za granicą. W ramach stażu naukowo-dydaktycznego we Lwowskim Instytucie Bankowości (Ukraina), realizowanego w dniach 29 września - 13 października 2015 roku wygłosiłem trzy wykłady: „Safety of Systemically Important Banks in Euro Area Countries", „Bank Stability in Poland and Ukraine from the Perspective of a Common Strategic Investor" oraz „Consumer Protection in Banking Services in Poland". W ramach tygodniowego stażu naukowo-dydaktycznego w Università LUMSA w Rzymie (lipiec 2023 r.), zrealizowanego pod opieką naukową prof. Giovanniego Ferriego, uczestniczyłem w spotkaniu seminaryjnym ze studentami.

Systematycznie podnoszę własne kompetencje dydaktyczne, uczestnicząc w szkoleniach i uzyskując formalne uprawnienia. Aktywność w tym obszarze obejmowała m.in.:

- uzyskanie certyfikatu tutora akademickiego (po pełnym kursie w 2021 roku);
- ukończenie szkolenia w ramach projektu „Podniesienie kwalifikacji i kompetencji kadry dydaktycznej UEK - FIRSTinFERS";
- ukończenie szkolenia w wymiarze 96 godzin podnoszącego kompetencje z wykorzystania narzędzi ekonometrycznych w procesie kształcenia;
- ukończenie kursów dotyczących wsparcia studentów z niepełnosprawnościami lub szczególnymi potrzebami w ramach Tygodni Jakości Kształcenia UJ.

6.1.11. Opieka nad studenckimi organizacjami naukowymi

W latach 2017-2025 pełniłem funkcję opiekuna Koła Naukowego Bankowości, działającego przy Katedrze Bankowości i Globalnego Systemu Finansowego UEK. W okresie tym Koło prowadziło bardzo intensywną działalność naukowo-edukacyjną. Przykładowo, wyłącznie w r.a. 2024/2025 Koło zrealizowało 31 udokumentowanych wydarzeń oraz 17 studenckich badań naukowych. Aktywność ta obejmowała m.in. współorganizację cyklicznej, ogólnopolskiej konferencji naukowej „Nowoczesne wyzwania w bankowości i podatkach"; organizację cyklu spotkań eksperckich „Bankowość po godzinach" z udziałem praktyków z ING Banku Śląskiego, Citibanku oraz Banku Gospodarstwa Krajowego; kontynuację współpracy z Euroclear Bankiem (warsztaty w siedzibie banku) oraz z TE Connectivity (warsztaty z zakresu Excel Power Query); udział członków Koła w ogólnopolskich konkursach,

m.in. I miejsce zespołu KN Bankowości w Ogólnopolskim Konkursie FinSim Liga Akademicka, organizowanym przez WIB we współpracy z NBP oraz I miejsce w Konkursie „Etyka w finansach" Komisji Etyki Bankowej przy Związku Banków Polskich.

Opieka nad Kołem obejmowała także współorganizację wyjazdów studyjnych członków Koła do zagranicznych instytucji finansowych i na konferencje naukowe: do Europejskiego Banku Centralnego, Bundesbanku, Deutsche Banku i Deutsche Börse we Frankfurcie oraz Goethe University (2015-2016 i 2017-2018), do Bratysławy (2016) oraz na trzydniową międzynarodową konferencję naukową „The Rebalancing Challenge in Europe - Perspectives for CESEE", zorganizowaną przez Bank Centralny Austrii w Wiedniu. W ramach tych wyjazdów odpowiadałem m.in. za przygotowanie kosztorysów, zamówienia publiczne, logistykę oraz całodobową opiekę nad uczestnikami.

6.1.12. Współpraca dydaktyczna z otoczeniem społeczno-gospodarczym

Istotnym, wieloletnim elementem mojej działalności dydaktycznej jest budowanie trwałych, sformalizowanych ram współpracy dydaktycznej z instytucjami sektora finansowego oraz instytucjami nadzoru i samorządu bankowego. Zestawienie zawarte w tabeli 14 obejmuje współpracę o charakterze ciągłym.

Współpraca z wymienionymi instytucjami w istotny sposób przyczynia się do wzmacniania jakości procesu dydaktycznego oraz aktywności naukowej, co zostało wielokrotnie podkreślane w raportach Polskiej Komisji Akredytacyjnej.

Tabela 14. Kluczowe obszary współpracy z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego

Podmiot	Okres	Zakres współpracy
Związek Banków Polskich (ZBP)	2015-nadal	Członek Rady Programowej Egzaminu Europejski Certyfikat Bankowca EFCB; sekretarz egzaminu EFCB na UEK; przedstawiciel UEK w Komitecie ds. Standardów Kwalifikacyjnych w Bankowości Polskiej; członek Prezydium tego Komitetu (szerzej pkt 6.2.2.)
Warszawski Instytut Bankowości (WIB)	2013-nadal	Koordynator w Programie Edukacyjnym „Nowoczesne Zarządzanie Biznesem"; opiekun grup studenckich w konkursie symulacyjnym Banrisk/FINSIM (zob. pkt 6.1.13); opiekun grupy studentów uczestniczących w projekcie BAKCYL - Bankowcy dla Edukacji Finansowej Dzieci i Młodzieży (szerzej w pkt 6.3.2), recenzent materiałów dydaktycznych dla szkół podstawowych z edukacji finansowej (szerzej w pkt.6.3.6), autor materiałów edukacyjnych na Platformę Edukacji Finansowej (szerzej 6.3.7)
Fundacja Santander Bank Polska/Fundacja Erste Bank Polska	2013-nadal	Członek Komitetu Monitorującego Program Santander Universidades na UEK; Sekretarz Kapituły Konkursu Santander Universidades dla najlepszych studentów UEK; w latach 2017-2021 koordynacja cyklu akademii biznesowych Akademia Santander Universidades (w tym w formule online w 2020-2021) dla łącznie ponad 3000 studentów oraz kursu przygotowującego do egzaminu EFCB; od 2016 roku nieprzerwanie Sekretarz Komitetu Monitorującego Programu Santander Universidades

Podmiot	Okres	Zakres współpracy
		dla UEK - w ramach tej funkcji koordynowałem m.in. program „Szkolenie Santander | Wizyta studyjna w Brukseli i Europejski Certyfikat Bankowca EFCB 3E" (2025)
Euroclear Bank SA/NV Oddział w Polsce	2018-nadal	Koordynator programu „Euroclear Bank Academy" (obecnie VIII edycja) - cykl wykładów w języku angielskim prowadzonych przez praktyków, poświęconych działaniu izb rozliczeniowych, depozytariuszy rynku bankowego oraz zarządzaniu aktywami. Koordynator programu dedykowanych praktyk zawodowych. Współpraca z Euroclear została wyróżniona w konkursie 12th Annual CEE BSC Summit & Awards 2024 oraz wskazana w raporcie pokontrolnym PKA jako przykład dobrej praktyki współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym
Narodowy Bank Polski - Oddział Okręgowy w Krakowie	2013-nadal	Stała współpraca dydaktyczno-naukowa; przygotowanie międzynarodowej konferencji naukowej „Ethics in Banking" (2014) oraz międzynarodowej konferencji „Cooperative Banks in the Post-Crisis Environment" (2018)
Komisja Nadzoru Finansowego (KNF)	2017-nadal	Opiekun grupy finalistów konkursu „Ethics Challenge", organizowanego przez KNF oraz CFA Society (2018-2023)
Bank Gospodarstwa Krajowego (BGK)	2017-nadal	Organizacja konferencji „Dzień Dobry Biznes"; koordynacja Sympozjum Kół Naukowych w Trzemeśni z udziałem BGK (dwa dwudniowe sympozja, 2018-2019); wykłady gościnne pracowników departamentów zarządzania ryzykiem
State Street Polska	2018-2019	Organizacja akademii biznesowej dla studentów UEK
BPS i SGB	2013-nadal	Współpraca badawczo-dydaktyczna dotycząca stabilności, płynności i rozwoju banków spółdzielczych
Centrum Prawa Bankowego i Informacji	2018-2021	Aktualizacja materiałów dydaktycznych promujących bankowość spółdzielczą w Polsce w ramach projektu Nowoczesne Zarządzanie Biznesem - współautorstwo publikacji „Bankowość spółdzielcza. Wyróżniki, misja, wartości"

Źródło: Opracowanie własne na podstawie umów o współpracy.

6.2. Osiągnięcia organizacyjne

Przedstawione w tej części autoreferatu funkcje i prace o charakterze organizacyjnym obejmują aktywności realizowane przeze mnie na rzecz Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie oraz dla potrzeb interesariuszy zewnętrznych. Funkcje ściśle związane z tworzeniem i nadzorem nad programami kształcenia (opiekun studiów, opiekun praktyk, członkostwo w zespołach programowo-dydaktycznych, członkostwo w zespole ds. jakości kształcenia) omówiłem szczegółowo w pkt 6.1.1. W celu uniknięcia powielania treści w punkcie 6.2. przywołane zostały one jedynie w zestawieniach zbiorczych.

6.2.1. Funkcja zastępcy dyrektora w Instytucie Finansów

Od 10 września 2025 r. jestem Zastępcą Dyrektora Instytutu Finansów Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie ds. Studenckich (powołanie Rektora UEK do 31 sierpnia 2028 r.). Do moich obowiązków należy m.in. nadzór nad sprawami studenckimi Instytutu,

obejmującymi w szczególności praktyki zawodowe, opiekę nad kierunkami i specjalnościami oraz współpracę z organami samorządu studenckiego.

6.2.2. Członkostwo w krajowych gremiach eksperckich i standaryzacyjnych

Od 2015 r. jestem przedstawicielem Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie w Komitecie ds. Standardów Kwalifikacyjnych w Bankowości Polskiej, działającym przy Związku Banków Polskich - organie kolegialnym odpowiedzialnym za przygotowanie i wdrażanie standardów kwalifikacyjnych w bankowości polskiej. Od 2021 r. jestem członkiem Prezydium tego Komitetu (kadencje 2-letnie, odnawiane, uchwały z 21 kwietnia 2021 r., 26 kwietnia 2023 r. i 7 maja 2025 r.).

6.2.3. Praca w zespołach i komisjach Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie

W ramach aktywności organizacyjnych pełniłem w ostatnich latach dodatkowe funkcje członków zespołów i komisji na poziomie Instytutu, Kolegium i Uniwersytetu. Szczegółową charakterystykę zaprezentowano w tabeli 15.

Tabela 15. Aktywność organizacyjna w zespołach i komisjach poziomie Instytutu, Kolegium i Uniwersytetu

Nazwa	Lata	Rola
Zespół ds. Jakości Kształcenia Instytutu Finansów	2020-2024	Członek Zespołu
Zespół ds. Rozwoju Kadr w Kolegium Ekonomii, Finansów i Prawa	2021-2023	Członek Zespołu
Uczelniana Komisja Dyscyplinarna ds. Studentów	2020-2024	Członek Komisji
Zespół ds. Badań Naukowych Kolegium Ekonomii, Finansów i Prawa dla Dyscypliny Ekonomia i Finanse	2020	Członek Zespołu
Zespół ds. Ewaluacji Dyscypliny Ekonomia i Finanse	2019-2020	Członek Zespołu
Komisja ds. oceny nauczycieli akademickich zatrudnionych w Kolegium Ekonomii, Finansów i Prawa	2021	Członek Komisji
Sekretarz Uczelnianej Komisji Rekrutacyjnej	2013	Sekretarz

Źródło: opracowanie własne na podstawie uzyskanych dyplomów.

6.2.4. Organizacja konferencji i seminariów naukowych

Wielokrotnie pełniłem funkcję członka komitetu organizacyjnego krajowych i międzynarodowych konferencji oraz seminariów naukowych, odpowiadając w szczególności za uzgodnienia z partnerami, logistykę (sale, catering, zakwaterowanie prelegentów), zamówienia publiczne, kosztorysy oraz rozliczenia finansowe wydarzeń. Zestawienie wydarzeń, w których pełniłem funkcję członka komitetu organizacyjnego przedstawione zostało w tabeli 16.

Tabela 16. Realizacja funkcji członka komitetu organizacyjnego konferencji i sympozjów naukowych w latach 2013-2026

Wydarzenie	Rok
Międzynarodowa Konferencja Naukowa „10th Scientific Conference: Protection and Security in Financial Markets - Building the Resilience of the System and Empowering Participants" (Uniwersytet Łódzki)	2026
Międzynarodowa Konferencja Naukowa „This time is different? Post-pandemic banking and financial markets conference" (UEK)	2023
Seminarium naukowe „Kredyt buduje nowoczesną gospodarkę. Nagroda Banku Szwecji im. Alfreda Nobla w dziedzinie nauk ekonomicznych 2022" (UEK)	2022
Międzynarodowa Konferencja „Wolpertinger Conference Cracow 2021" (UEK, formuła hybrydowa)	2021
Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Banki spółdzielcze w nowym otoczeniu społeczno-gospodarczym" (UEK we współpracy z NBP, Oddział Okręgowy w Krakowie)	2018
Ogólnopolska Konferencja „Bankowość emocjonalna: czego możemy nauczyć się od neobanków i fintechów?" (UEK we współpracy z NBP)	2019
Międzynarodowe Seminarium Naukowe „The role of foreign capital in banking" (UEK)	2017
Seminarium „Bankier to oszust? Rola zaufania i reputacji na rynku bankowym" (UEK)	2014
Seminarium „The role of ethics in post-crisis bank restructuring" (UEK)	2014
Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Ethics in Banking" (UEK we współpracy z NBP, Oddział Okręgowy w Krakowie)	2013

Źródło: opracowanie własne na podstawie uzyskanych dyplomów.

6.2.5. Inne formy współpracy eksperckiej z otoczeniem gospodarczym

W latach 2019-2020 współpracowałem z Bankowym Ośrodkiem Doradztwa i Edukacji w zakresie konsultacji naukowych poprawności tłumaczenia na język polski i zgodności tekstu książki Marco Migliorellego „New Cooperative Banking in Europe: Strategies for Adapting the Business Model Post Crisis". Realizowałem ponadto ekspertyzę na rzecz Prokuratury oraz przygotowywałem opinie w sprawach sądowych.

6.2.6. Nagrody Rektora UEK za osiągnięcia organizacyjne

Potwierdzenie mojej aktywności organizacyjnej stanowią między innymi nagrody Rektora UEK przyznawane za działalność w tym obszarze. W latach 2014-2026 otrzymałem 13 nagród, z czego 9 indywidualnych, a 4 zespołowe. Szczegółowy wykaz zawarto w załącznikach do wniosku.

6.3. Popularyzacja nauki

6.3.1. Olimpiada Wiedzy o Finansach „Finansomania"

Angażuję się w popularyzację wiedzy ekonomicznej i finansowej wśród młodzieży szkolnej. Uczestniczę m.in. w pracach komisji ogólnopolskiej Olimpiady Wiedzy o Finansach

„Finansomania” od I edycji tego przedsięwzięcia, a od IV edycji (r.a. 2025/2026) pełnię funkcję Przewodniczącego Komisji Szkolnej oraz Komisji Okręgowej (okręg 4 - województwo Małopolskie, Podkarpackie i Świętokrzyskie). W skład komisji pozostałych okręgów tej olimpiady wchodzą pracownicy naukowi kluczowych ośrodków akademickich. Uczestniczyłem także w procesie przygotowania pytań w jednej z edycji olimpiady.

6.3.2. Projekt BAKCYL - Bankowcy dla Edukacji Finansowej Dzieci i Młodzieży

W ramach współpracy z Warszawskim Instytutem Bankowości i Związkiem Banków Polskich pełniłem funkcję opiekuna grupy studentów uczestniczących w projekcie BAKCYL - Bankowcy dla Edukacji Finansowej Dzieci i Młodzieży (2023-2025). Projekt obejmował prowadzenie przez przeszkolonych studentów-wolontariuszy lekcji z zakresu edukacji finansowej, ekonomicznej i cyberbezpieczeństwa w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych. Pod moją opieką w projekcie uczestniczyło 8 studentów. Za wkład w rozwój tego projektu otrzymałem także podziękowanie JM Rektora UEK.

6.3.3. Popularyzacja nauki w ramach działalności Koła Naukowego Bankowości

Działalność popularyzatorska realizowana jest również za pośrednictwem Koła Naukowego Bankowości, którego byłem opiekunem w latach 2017-2025 (szerzej pkt 6.1.11) - m.in. poprzez organizację ogólnodostępnych wykładów eksperckich z cyklu „Bankowość po godzinach”, udział w Dniach Otwartych UEK oraz organizację adresowanego do studentów drugiego roku kierunku finanse i rachunkowość konkursu wiedzy o bankowości „Bankier UEK-u”.

6.3.4. Publikacje popularyzujące naukę

W uczelnianym czasopiśmie „Kurier UEK” opublikowałem artykuły popularyzujące programy edukacyjne realizowane przez Uczelnię we współpracy z sektorem bankowym (szerzej pkt 6.1.12). Są to publikacje:

- Kil K., Szkarłat E. (2021). II Edycja Akademii Santander Universidades na Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie, Kurier UEK, nr 1 (87), s. 40-41;
- Hajduk M., Kil K. (2020). Euroclear Bank Academy - szansa na rozwój, karierę i nowe doświadczenia, Kurier UEK, nr 2 (84), s. 20-21.

6.3.5. Projekt „Złote Szkoły NBP”

W latach 2020-2021 współpracowałem ze Szkołą Podstawową nr 132 w Krakowie w ramach ogólnopolskiego Projektu „Złote Szkoły NBP”, realizowanego przez Narodowy Bank Polski, skierowanego do uczniów szkół podstawowych w celu podnoszenia ich wiedzy

ekonomicznej i finansowej. W ramach tej współpracy prowadziłem zajęcia eksperckie dla uczniów oraz wziąłem udział w debacie zorganizowanej w ramach Projektu.

6.3.6. Recenzja merytoryczna materiałów edukacyjnych dla szkół podstawowych

Byłem recenzentem merytorycznym materiałów edukacyjnych z obszaru ekonomii i finansów dla klas IV-VIII szkoły podstawowej. Materiały te powstały w ramach otwartego konkursu ofert Ministra Finansów, jako dysponenta Funduszu Edukacji Finansowej, na „Opracowanie, przygotowanie do publikacji na stronie internetowej Dysponenta Funduszu Edukacji Finansowej oraz przygotowanie do druku, druk i dystrybucję materiałów edukacyjnych do nauczania zagadnień finansowych w klasach IV-VIII szkoły podstawowej", którego realizację, zgodnie z rozstrzygnięciem konkursu, powierzono Fundacji Warszawski Instytut Bankowości - instytucji, z którą współpracuję od 2013 r. (szerzej pkt 6.1.12).

Kompletny, przekazywany nieodpłatnie do szkół podstawowych w całej Polsce, pakiet materiałów pn. „Poznaj Finanse" obejmuje: poradnik dla uczniów „Moja inteligencja finansowa"; przewodnik dla nauczycieli „Rozwój kompetencji finansowych uczniów"; poradnik dla dyrektorów i rad rodziców „Rozwój kompetencji finansowych uczniów"; słownik pojęć finansowych; grę planszową „Galaktyczne finanse" oraz pakiet scenariuszy lekcyjnych wraz z prezentacjami na wybrane przedmioty.

6.3.7. Autorstwo artykułów edukacyjnych na Platformę Edukacji Finansowej

Jestem autorem kilkunastu artykułów edukacyjnych publikowanych na Platformie Edukacji Finansowej - ogólnopolskim serwisie internetowym tworzonym w ramach zadania „Utrzymanie Platformy Edukacji Finansowej oraz opracowanie i publikacja na niej materiałów edukacyjnych w latach 2026-2029", finansowanym ze środków Funduszu Edukacji Finansowej (dotacja celowa Ministra Finansów) i realizowanym przez Fundację Warszawski Instytut Bankowości. Platforma ma na celu wspieranie społeczeństwa w zarządzaniu finansami osobistymi, planowaniu budżetu, budowanie wiedzy o ryzyku inwestycyjnym i zagrożeniach cyberprzestępczością, a także realizację założeń Krajowej Strategii Edukacji Finansowej.

7. Pozostałe informacje dotyczące aktywności naukowej - realizacja projektów badawczych, nagrody naukowe oraz cytowalność dorobku

7.1. Realizacja projektów badawczych

Jednym z kluczowych obszarów mojej działalności naukowej jest realizacja badań w ramach projektów konkursowych, finansowanych ze źródeł zewnętrznych. Moja aktywność badawcza była finansowana w trybie konkursowym z dwóch źródeł. Pierwsze stanowią

projekty finansowane ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, realizowane w modelu konkursowym wewnątrz Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie - zarówno w ramach badań Katedry Bankowości i Globalnego Systemu Finansowego (jako kierownik, główny wykonawca lub wykonawca), jak i w ramach samodzielnych projektów tzw. badań młodych naukowców (których byłem kierownikiem). Drugą grupę stanowią badania zlecane w trybie konkursu ogólnokrajowego organizowanego przez Warszawski Instytut Bankowości w ramach Programu Analityczno-Badawczego, w których pełniłem rolę kierownika lub wykonawcy.

W latach 2012-2026 byłem kierownikiem 6 samodzielnych projektów finansowanych ze środków MNiSW (w tym w ramach konkursów dla młodych naukowców), kierownikiem (1 raz), głównym wykonawcą (1 raz) oraz wykonawcą (10 razy) w 12 zespołowych projektach badań Katedry Bankowości i Globalnego Systemu Finansowego. Szczegółowy wykaz zawiera tabela 17.

Tabela 17. Projekty badawcze finansowane ze środków MNiSW, realizowane w modelu konkursowym w ramach UEK w latach 2012-2026

Okres	Tytuł projektu	Rodzaj / nr projektu	Rola w projekcie
2026	Wpływ ryzyka geopolitycznego i technologicznego na efektywność i stabilność w sektorze bankowym	Program POTENCJAŁ PRW/WPOT/2026/0015	Wykonawca; kier. dr hab. Mateusz Folwarski
2023-2025	Obszary ryzyka i niepewności w bankowości w Polsce i Unii Europejskiej	Program POTENCJAŁ, PRW/WPOT/2023/0014	Główny wykonawca; kier. dr hab. Mateusz Folwarski
2021-2022	Banki w niestabilnym otoczeniu społeczno-gospodarczym	Program POTENCJAŁ, nr 20/EFB/2021/POT	Kierownik (projekt zespołowy)
2020-2022	Wpływ zmian strukturalnych - technologicznych i społecznych na wyniki operacyjne, konkurencyjność i stabilność banków w krajach Unii Europejskiej	Program POTENCJAŁ nr 17/EFB/2020/POT	Wykonawca (współudział); kier. prof. dr hab. E. Miklaszewska
2019	Ewolucja struktury rynku bankowego i modeli biznesowych banków pod wpływem zmian regulacyjnych, konkurencyjnych i technologicznych oraz zmieniających się preferencji klientów	Badania statutowe, nr 003/WFP-KB/01/2019/S/9003	Wykonawca (współudział); kier. prof. dr hab. E. Miklaszewska
2018-2019	Determinanty płynności finansowej polskich banków spółdzielczych w świetle pokryzysowych regulacji nadzorczych	Projekt MNiSW (Badania Młodych Naukowców), nr 146/WFP-KB/05/2018/M/8146	Kierownik (projekt samodzielny)
2018	Determinanty rentowności i stabilności europejskich i polskich banków spółdzielczych w okresie pokryzysowym	Badania statutowe, nr 004/WFP-KB/01/2018/S/8004	Wykonawca (współudział); kier. prof. dr hab. E. Miklaszewska
2017	Stabilność finansowa polskich banków spółdzielczych a pokryzysowe regulacje nadzorcze	Projekt MNiSW, nr 106/WF-KB/04/2017/M/6257	Kierownik (projekt samodzielny)

Okres	Tytuł projektu	Rodzaj / nr projektu	Rola w projekcie
2017	Modele bankowości na rynku europejskim i ich ewolucja w okresie pokryzysowym - wnioski dla Polski	Badania statutowe, nr 003/WF-KB/01/2017/S/7003	Wykonawca (współudział); kier. prof. dr hab. E. Miklaszewska
2016	Nowe tendencje na europejskim rynku bankowym w zakresie zmian strukturalnych, modeli biznesowych banków i rozwoju produktów bankowych	Badania statutowe, nr 010/WF-KF/02/2016/S/6010	Wykonawca (współudział); kier. prof. dr hab. E. Miklaszewska
2016	Czynniki wpływające na politykę kredytową banków w krajach Europy Środkowo-Wschodniej	Projekt MNiSW, nr 166/WF-KF/06/2016/M/6166	Kierownik (projekt samodzielny)
2015	Małe banki i niebankowi pośrednicy finansowi w świetle pokryzysowej architektury regulacyjnej	Badania statutowe, nr 035/WF-KF/02/2015/S/5035	Wykonawca (współudział); kier. prof. dr hab. E. Miklaszewska
2015	Czynniki wpływające na pozycję konkurencyjną i wypłacalność banków spółdzielczych	Projekt MNiSW (badania młodych naukowców), nr 154/WF-KF/06/2015/M/5154	Kierownik (projekt samodzielny)
2014	Małe banki i instytucje okołobankowe w świetle pokryzysowej architektury regulacyjnej	Badania statutowe, nr 007/WF-KF/02/2014/S/4203	Wykonawca (współudział); kier. prof. dr hab. E. Miklaszewska
2014	Determinanty bezpieczeństwa finansowego banków w Polsce w latach 2007-2013	Projekt MNiSW nr 123/WF-KF/05/2014/M/4319	Kierownik (projekt samodzielny)
2013	Analiza bezpieczeństwa finansowego banków w Polsce i Europie Środkowo-Wschodniej w perspektywie pokryzysowej	Projekt MNiSW, nr 103/WF-KF/04/2013/MN/3103	Kierownik (projekt samodzielny)
2013	Zmiany w strategiach i modelach biznesowych banków w okresie pokryzysowym	Badania statutowe, nr 003/WF-KF/02/2013/S/3003	Wykonawca (współudział); kier. prof. dr hab. E. Miklaszewska
2012	Pokryzysowa architektura finansowa – wpływ na działalność i efektywność polskich banków	Badania statutowe, nr 65/KF/2/2012/S/065	Wykonawca (współudział); kier. prof. dr hab. E. Miklaszewska

Źródło: opracowanie własne.

Dodatkowo w latach 2020-2026 realizowałem badania naukowe w dyscyplinie ekonomia i finanse w ramach siedmiu projektów analityczno-badawczych Warszawskiego Instytutu Bankowości (Program Analityczno-Badawczy WIB), zlecanych w trybie konkursów ogólnokrajowych i nadzorowanych naukowo przez Radę Programową Programu. Byłem kierownikiem (samodzielnie lub jako współkierownik) pięciu z tych projektów oraz wykonawcą w dwóch pozostałych. Badania realizowane były w ramach dwóch obszarów badawczych: "Ekonomiczna analiza rozwoju sektora bankowego, stabilności banków, otoczenia makroekonomicznego" oraz "ESG i sustainable finance". Szczegółowy wykaz

zawiera tabela 18. Zaświadczenie z realizacji projektów, ze wskazaniem głównych celów oraz miejsca publikacji wyników stanowi załącznik do wniosku.

Tabela 18. Projekty badawcze finansowane przez Warszawski Instytut Bankowości (Program Analityczno-Badawczy) w latach 2020-2026

Okres realizacji	Nr projektu	Tytuł projektu	Rola w projekcie
24.03-27.08.2026	23/2026	Rola systemu wymiany informacji kredytowej w procesie redukcji ryzyka kredytowego, ochrony konsumenta i budowania inkluzywności systemu bankowego. Perspektywa prawna oraz ekonomiczna doświadczeń krajowych i międzynarodowych	Kierownik w komponencie ekonomicznym (dr. hab. P. Szczęśniak w komponencie prawnym)
14.04-30.10.2025	21/2025	Ryzyko klimatyczne i adaptacja do zmian klimatu – perspektywa sektora bankowego	Wykonawca; kier. dr hab. J. Krasodomska, prof. UEK
12.02-16.05.2025	8/2025	Budowanie rentowności sektora bankowego w Polsce jako determinanta poprawy jego zdolności do finansowania gospodarki w kontekście głównych wyzwań regulacyjnych i materializacji ryzyka prawnego	Kierownik (projekt zespołowy)
8.07.2024-16.01.2025	22/2024	Zrównoważone finansowanie przez banki	Wykonawca; kier. dr hab. J. Krasodomska, prof. UEK
13.05-2.11.2022	16/2022	Modele funkcjonowania zrzeszeń w europejskiej bankowości spółdzielczej - możliwości adaptacyjne w warunkach polskich	Kierownik (projekt zespołowy)
29.10.2020-9.07.2021	16/2020	Wpływ pandemii COVID-19 na banki spółdzielcze w Polsce. Zagrożenia i średniookresowe działania dostosowawcze	Kierownik (projekt zespołowy)
14.04-9.07.2020	13/2020	Optymalne ścieżki dojścia do zbudowania efektywności banków spółdzielczych	Kierownik (projekt zespołowy)

Źródło: opracowanie własne.

7.2. Nagrody naukowe

Potwierdzeniem mojej aktywności naukowo-badawczej są także przyznane przez Rektora UEK nagrody i wyróżnienia za osiągnięcia naukowe oraz nagrody związane z opublikowanymi wynikami badań uzyskane w ogólnopolskich konkursach organizowanych przez instytucje zewnętrzne. W latach 2013-2025 otrzymałem łącznie 9 nagród i wyróżnień naukowych (4 indywidualne i 5 zespołowych), w tym 7 nagród i wyróżnień od Rektora UEK oraz po jednej nagrodzie w konkursach organizowanych przez Narodowy Bank Polski oraz Krajową Radę Spółdzielczą. Szczegółowy wykaz nagród i wyróżnień naukowych zawiera tabela 19.

Tabela 19. Nagrody i wyróżnienia za osiągnięcia naukowe przyznane w latach 2013-2026

Rok	Nagroda / wyróżnienie	Podmiot nadający	Charakter
2026	III nagroda w Konkursie o Nagrodę Prezesa Narodowego Banku Polskiego za najlepszy artykuł opublikowany na łamach czasopisma naukowego *Bank i Kredyt* w 2025 roku*	Prezes Narodowego Banku Polskiego	Zespołowa
2025	Wyróżnienie Rektora UEK za osiągnięcie wybitnych wyników w działalności publikacyjnej	Rektor UEK	Indywidualna
2021	Nagroda Rektora UEK za zespołowe osiągnięcia naukowe (III stopnia)	Rektor UEK	Zespołowa
2020	Nagroda Rektora UEK za zespołowe osiągnięcia naukowe (I stopnia)	Rektor UEK	Zespołowa
2019	Nagroda Rektora UEK za indywidualne osiągnięcia naukowe (II stopnia)	Rektor UEK	Indywidualna
2017	Nagroda II stopnia (jedna z 3 równorzędnych) w Konkursie na najlepsze prace badawcze, kategoria: prace badawcze**	Krajowa Rada Spółdzielcza	Zespołowa
2016	Nagroda Rektora UEK za zespołowe osiągnięcia w dziedzinie naukowej (II stopnia)	Rektor UEK	Zespołowa
2016	Nagroda Rektora UEK za indywidualne osiągnięcia w dziedzinie naukowej (III stopnia)	Rektor UEK	Indywidualna
2014	Nagroda Rektora UEK za indywidualne osiągnięcia w dziedzinie naukowej (III stopnia)	Rektor UEK	Indywidualna

* Nagroda przyznana za artykuł: Karaś, P., Kil, K., Interest rate risk of central banks in Central and Eastern European countries and its impact on profitability and credibility in a turbulent socio-economic environment. Bank i Kredyt, 56 (3), s. 269-308.

** Nagroda przyznana za publikację: Kil, K., & Miklaszewska, E. (2017). The Competitive Threats and Strategic Challenges to Polish Cooperative Banks. W: E. Miklaszewska (red.), Institutional Diversity in Banking (s. 121-146). Springer, w ramach Konkursu na najlepsze prace badawcze Krajowej Rady Spółdzielczej (edycja 2016/2017, kategoria: prace badawcze).

Źródło: opracowanie własne.

7.3. Cytowalność dorobku

Zgodnie z zestawieniem przygotowanym przez Bibliotekę Główną Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie (stan na dzień 13 października 2026 r.), łączna liczba cytowań mojego dorobku naukowego, po wyłączeniu powtórzeń między bazami, wynosi 463, w tym 423 po wyłączeniu autocytowań. Uwzględnia to 55 cytowanych publikacji (52 po wyłączeniu autocytowań). Całościowy indeks Hirscha równy jest 12 (11 po wyłączeniu autocytowań). Informacje o cytowalności w bazie Scopus wskazują na 93 cytowania (89 po wyłączeniu autocytowań, dla 12 publikacji, indeks h = 5), w bazie BazEkon 100 cytowań (88 po wyłączeniu autocytowań, dla 38 publikacji, indeks h = 5), a w Web of Science 68 cytowań (65 po wyłączeniu autocytowań, dla 9 publikacji, indeks h = 4).

Istotną część cytowań stanowią również wskazania odnotowane w innych źródłach bibliograficznych (Google Scholar i pozostałe bazy uwzględniane przez Bibliotekę Główną UEK) - 264 cytowania (245 bez autocytowań) dla 46 publikacji (43 po wyłączeniu autocytowań). Szczegółowe zestawienie w podziale na poszczególne źródła zawiera tabela 20.

Najczęściej cytowaną pozycją mojego dorobku jest artykuł Miklaszewska, Kil i Idzik (2021) - cytowany 79-krotnie wg raportu bez autocytowań, a w dalszej kolejności artykuł Ciukaj i Kil (2020b), cytowany 71-krotnie.

Tabela 20. Cytowania dorobku naukowego w podziale na źródła bibliograficzne (stan na 13.10.2026 r.)

Źródło / baza	Liczba cytowanych publikacji*	Liczba cytowań*	Indeks h*
Web of Science	9 (8)	68 (65)	4 (4)
Scopus	12 (12)	93 (89)	5 (5)
BazEkon	38 (36)	100 (88)	5 (4)
Inne źródła	46 (43)	264 (245)	9 (9)
RAZEM (bez powtórzeń między bazami)	**55 (52)**	**463 (423)**	**12 (11)**

* W nawiasach podano wartości po wyłączeniu autocytowań.

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportów "Cytowania pracowników Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie" (z autocytowaniami oraz bez autocytowań), przygotowanych przez Bibliotekę Główną Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie na dzień 13.10.2026 r.

Pełna lista prac cytujących (raport bez autocytowań) stanowi załącznik do dokumentacji. Statystyki dotyczące liczby publikacji oraz JIF zamieszczono w wykazie osiągnięć naukowych.

8. Literatura cytowana w autoreferacie (z wyłączeniem pozycji własnych)

ACCIS. (2020). Executive Summary from the 2020 ACCIS Membership Survey Report. Association of Consumer Credit Information Suppliers (ACCIS).

ACCIS. (2025). 2025 ACCIS Membership Survey Report. Association of Consumer Credit Information Suppliers (ACCIS).

Acharya, V. V., Drechsler, I., & Schnabl, P. (2014). A pyrrhic victory? Bank bailouts and sovereign credit risk. Journal of Finance, 69(6), 2689-2739.

Aiyar, S., Bergthaler, W., Garrido, J. M., Ilyina, A., Jobst, A., Kang, K., Kovtun, D., Liu, Y., Monaghan, D., & Moretti, M. (2015). A strategy for resolving Europe's problem loans. IMF Staff Discussion Note, No. 15/19.

Allen, F., Babus, A., & Carletti, E. (2009). Financial crises: Theory and evidence. Annual Review of Financial Economics, 1, 97-116.

Allen, F., & Carletti, E. (2010). An overview of the crisis: Causes, consequences, and solutions. International Review of Finance, 10(1), 1-26.

Allen, W. A., & Wood, G. (2006). Defining and achieving financial stability. Journal of Financial Stability, 2(2), 152-172.

Altavilla, C., Boucinha, M., & Peydró, J. L. (2018). Monetary policy and bank profitability in a low interest rate environment. Economic Policy, 33(96), 531-586.

Altunbas, Y., Manganelli, S., & Marqués-Ibáñez, D. (2011). Bank risk during the financial crisis: Do business models matter? (ECB Working Paper No. 1394). European Central Bank.

Basel Committee on Banking Supervision. (2017). Guidelines: Prudential treatment of problem assets - definitions of non-performing exposures and forbearance. Bank for International Settlements.

Beck, R., Jakubik, P., & Piloiu, A. (2015). Key determinants of non-performing loans: New evidence from a global sample. Open Economies Review, 26(3), 525-550.

Beck, T., Ioannidou, V., Perotti, E. C., Sánchez Serrano, A., Suarez, J., & Vives, X. (2024). Addressing banks' vulnerability to deposit runs: Revisiting the facts, arguments and policy options (Reports of the Advisory Scientific Committee No. 15). European Systemic Risk Board.

Bertay, A. C., Demirgüç-Kunt, A., & Huizinga, H. (2013). Do we need big banks? Evidence on performance, strategy and market discipline. Journal of Financial Intermediation, 22(4), 532-558.

Bofondi, M., Carpinelli, L., & Sette, E. (2018). Credit supply during a sovereign debt crisis. Journal of the European Economic Association, 16(3), 696-729.

Boot, A., Hoffmann, P., Laeven, L., & Ratnovski, L. (2020). Financial intermediation and technology: What's old, what's new? (ECB Discussion Paper No. 2438).

Borsuk, M., Budnik, K., & Volk, M. (2020). Buffer use and lending impact. Macroprudential Bulletin, 11. European Central Bank.

Brown, M., Jappelli, T., & Pagano, M. (2009). Information sharing and credit: Firm-level evidence from transition countries. Journal of Financial Intermediation, 18(2), 151-172.

Buchak, G., Matvos, G., Piskorski, T., & Seru, A. (2018). Fintech, regulatory arbitrage, and the rise of shadow banks. Journal of Financial Economics, 130(3), 453-483.

Caparusso, J., Lewrick, U., & Tarashev, N. (2023). Profitability, valuation and resilience of global banks - a tight link (BIS Working Papers No. 1144). Bank for International Settlements.

Cornelli, G., Frost, J., Gambacorta, L., Rau, P. R., Wardrop, R., & Ziegler, T. (2023). Fintech and big tech credit: Drivers of the growth of digital lending. Journal of Banking & Finance, 148, 106742.

Crockett, A. (1997). Why is financial stability a goal of public policy? Economic Review (Federal Reserve Bank of Kansas City), 82(4), 5-22.

Cucinelli, D., Gai, L., Ielasi, F., & Patarnello, A. (2018). The determinants of the unlikely-to-pay and the flows towards performing and bad loans (EFMA 2018 Annual Meeting, Milan - working paper).

Czechowska, I. D., Stawska, J., & Witczak, R. (2020). Bezpieczeństwo i stabilność systemu finansowego. Perspektywa makro- i mikroekonomiczna. Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego.

Demirgüç-Kunt, A., Pedraza, A., & Ruiz-Ortega, C. (2021). Banking sector performance during the COVID-19 crisis. Journal of Banking & Finance, 133, 106305.

Elderson, F. (2025). Resilient banks through effective supervision: a pillar of Europe's competitiveness (przemówienie, ECB Forum on Banking Supervision, Frankfurt, 14 listopada 2025). European Central Bank.

European Banking Authority. (2023). Report on deposit coverage in response to the European Commission's call for advice (EBA/Rep/2023/39).

Fiordelisi, F., & Molyneux, P. (2009). Shareholder value in banking. Palgrave Macmillan.

Fiordelisi, F., Soana, M.-G., & Schwizer, P. (2013). The determinants of reputational risk in the banking sector. Journal of Banking & Finance, 37(5), 1359-1371.

Gennaioli, N., Martin, A., & Rossi, S. (2014). Sovereign default, domestic banks, and financial institutions. Journal of Finance, 69(2), 819-866.

Ghenimi, A., Chaibi, H., & Omri, M. A. B. (2017). The effects of liquidity risk and credit risk on bank stability: Evidence from the MENA region. Borsa Istanbul Review, 17(4), 238-248.

Haq, M., & Heaney, R. (2012). Factors determining European bank risk. Journal of International Financial Markets, Institutions and Money, 22(4), 696-718.

Horobeț, A., Radulescu, M., Belascu, L., & Dita, S. M. (2021). Determinants of bank profitability in CEE countries: Evidence from GMM panel data estimates. Journal of Risk and Financial Management, 14(7), Article 307.

Hryckiewicz, A., & Kozłowski, Ł. (2017). Banking business models and the nature of financial crisis. Journal of International Money and Finance, 71, 1-24.

International Monetary Fund. (2019). Financial Soundness Indicators Compilation Guide. International Monetary Fund.

Iwanicz-Drozdowska, M. (red.). (2016). European bank restructuring during the global financial crisis. Palgrave Macmillan.

Iwanicz-Drozdowska, M. (2018). Europejska sieć bezpieczeństwa finansowego. Rozwiązania pokryzysowe. Studia BAS, 1(53), 7-24.

Iwanicz-Drozdowska, M., & Witkowski, B. (2016). Credit growth in Central, Eastern, and South-Eastern Europe: The case of foreign bank subsidiaries. International Review of Financial Analysis, 43, 146-158.

Jappelli, T., & Pagano, M. (2002). Information sharing, lending and defaults: Cross-country evidence. Journal of Banking & Finance, 26(10), 2017-2045.

Karkowska, R. (2011). Innowacje finansowe jako źródło generowania ryzyka systemowego. Problemy Zarządzania, 9(4/2), 150-164.

Karkowska, R., & Pawłowska, M. (2017). The concentration and bank stability in Central and Eastern European countries (NBP Working Paper No. 272). Narodowy Bank Polski.

Köhler, M. (2015). Which banks are more risky? The impact of business models on bank stability. Journal of Financial Stability, 16, 195-212.

Koleśnik, J. (2019). Bankowe ryzyko systemowe. Źródła i instrumenty redukcji. Difin.

Laeven, L. (2013). Fragmentation of the financial system. In C. Enoch, L. Everaert, T. Tressel, & J. Zhou (Eds.), From fragmentation to financial integration in Europe. International Monetary Fund.

Laeven, L., Ratnovski, L., & Tong, H. (2016). Bank size, capital, and systemic risk: Some international evidence. Journal of Banking & Finance, 69(S1), S25-S34.

Marcinkowska, M. (2013). Kapitał relacyjny banku. Tom 1: Kształtowanie relacji banku z otoczeniem. Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego.

Marcinkowska, M. (2014). Corporate governance w bankach. Teoria i praktyka. Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego.

Marcinkowska, M. (2023). Ryzyko w europejskim systemie bankowym. Bezpieczny Bank, 91(2), 8-33.

Marcinkowska, M., Wdowiński, P., Flejterski, S., Bukowski, S., & Zygierewicz, M. (2014). Wpływ regulacji sektora bankowego na wzrost gospodarczy - wnioski dla Polski. Materiały i Studia NBP, 305.

Mergaerts, F., & Vander Vennet, R. (2016). Business models and bank performance: A long-term perspective. Journal of Financial Stability, 22, 57-75.

Olszak, M., & Świtała, F. (2018). Mikro- i makroostrożnościowe standardy płynności banków i ich skutki. Problemy Zarządzania, 16(1/72, cz. 1), 116-149.

Pancotto, L., ap Gwilym, O., & Williams, J. (2024). The evolution and determinants of the non-performing loan burden in Italian banking. Pacific-Basin Finance Journal, 84, Article 102306.

Pierri, N., & Timmer, Y. (2020). Tech in fin before fintech: Blessing or curse for financial stability? (IMF Working Paper No. 2020/014). International Monetary Fund.

Popov, A., & Van Horen, N. (2015). Exporting sovereign stress: Evidence from syndicated bank lending during the euro area sovereign debt crisis. Review of Finance, 19(5), 1825-1866.

Reinhart, C. M., & Rogoff, K. S. (2010). Growth in a time of debt. American Economic Review, 100(2), 573-578.

Reinhart, C. M., & Rogoff, K. S. (2011). From financial crash to debt crisis. American Economic Review, 101(5), 1676-1706.

Stiglitz, J. E., & Weiss, A. (1981). Credit rationing in markets with imperfect information. American Economic Review, 71(3), 393-410.
Thakor, A. V. (2020). Fintech and banking: What do we know? Journal of Financial Intermediation, 41, 100833.
Vives, X. (2019). Digital disruption in banking. Annual Review of Financial Economics, 11, 243-272.
World Bank. (2019). Credit Reporting Knowledge Guide. World Bank.
World Bank. (2022). Key principles for effective regulation and supervision of credit reporting service providers. World Bank.
Zaleska, M. (2023). Bezpieczeństwo depozytów bankowych w Polsce w czasie wieloletniego kryzysu. Bank i Kredyt, 54(5), 459-474.

Krzysztof Łukasz Kil
Elektronicznie podpisany przez Krzysztof Łukasz Kil
Data: 2026.10.27 20:01:45 +01'00'

Kraków, 27 października 2026 r. ……..……..…….

(podpis wnioskodawcy)